PIV 1399

Biblioteca Bucureştilor

2
Februarie
2006

REVISTA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR ŞI DOCUMENTARIŞTILOR DIN ROMÂNIA • **BIBLIOTECA METROPOLITANĂ** • DIRECTOR FLORIN ROTARU

BUCUREŞTI
Inventar Nr. 29139

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

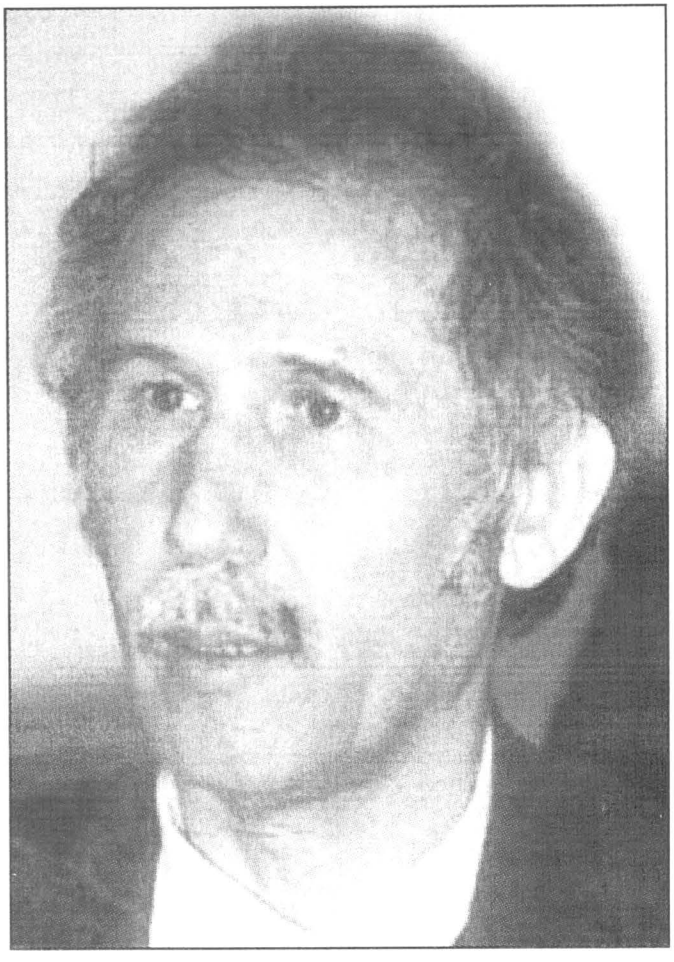

MARIN SORESCU

1936 – 1996

70 de ani de la naştere

Baladă

„Nae Noatinul mergea la oraş. / O luase şi pe mamă-sa în maşină / Să mai stea pe la el, pe la bloc. / Şi, pe drum, s-a oprit motorul, / Că era bateria cam descărcată. / S-a căznit el, nu pornea deloc. // Şi mamă-sa a trecut să împingă. / Maşina a luat-o din loc / Şi el şi-a văzut de drum. / A continuat să-i povestească ceva. / Şi, la o vreme, s-a mirat că ea nu-i mai zicea nici «aşa» sau «păi dar», «nu». / S-a uitat, ea nu mai era în maşină / Şi şi-a adus aminte că împinsese de ea. / O uitase în drum! // Se întoarce, socoteşte el că a făcut cam 20 de km. / Râdea de unul singur. / De el râdea: «Să uit eu de mama!» / «O fi zis că n-am mai putut opri». / Ajunge cam pe unde o lăsase. / Se uită în dreapta, stânga, nimic. / «O fi luat-o pe jos, spre sat». / Merge încet, încet şi întreabă din când în când. / Nimeni n-a văzut nici o bătrână, aşa cum o descria el, / Cu părul alb, cu brâul de lână. / Ajunge în sat, unde trebuia să fie satul… // Era oraş, străzi întortocheate / Grilajuri de fier, porţi încuiate. / Cineva împingea la o maşină. / Se apropie – era o fată. / Semăna cu mamă-sa, când era tânără. / Întrebă de familia Noatinul, nimeni nu auzise, / N-a mai găsit casă, n-a mai găsit nimic. // Urcă la volan. Motorul nu vroia să pornească. / Rugă fata care semăna cu mamă-sa / Să împingă puţin. Să-i dea un brânci. / Fata trece de la maşina ailaltă / La maşina lui. Îşi suflecă mânecile / Şi, râzând, începe să împingă. / Maşina o ia din loc, cu atâta viteză / Încât sare de pe şosea. Se izbeşte de un copac secular. / El se desprinde de maşina arzând şi continuă să meargă / Pe jos, oprindu-se din când în când / Şi întrebând: «N-aţi văzut-o pe mama?! / O femeie cu părul alb. // O cunoaşteţi cu toţii, de ce spuneţi că n-o cunoaşteţi? / Măicuţa bătrână, cu brâul de lână“.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Sumar

„Povestea unei coroane de oțel"
Călătoria (II) 2

Bucureștii de altădată

Manole FILITTI – Calea Victoriei (II) 6
Georgeta FILITTI – Arhive bucureștene – Mihai Antonescu 10
Ana Maria ORĂȘANU – Bucureștii lui Carol I – 1866. Descrieri și impresii despre București 14

Patrimoniu 15

Istoria cărții

BIBLIA VULGATA 16

Autografe contemporane

Lucian VASILIU – Pînă dimineață 18

Meridian biblioteconomic

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București
Sergiu GĂBUREAC – Serviciul Relații Publice. Raport de activitate – 2005 21
Radu VLĂDUȚ – Îngeri printre noi 24

EBLIDA – Cultura în politica Uniunii Europene 25
Dumitru BĂLĂEȚ – Educația prin biblioteci – o prioritate națională 26
Dorina DINU – Fenomenul nonlecturii și nefrecventării bibliotecii 29
Liviu BUTUC – Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România (V) Cinematograful (II) 31

Agenda culturală

Publicații românești din străinătate 35

Catalog 36

Repere
„LITERE" 38

Calendar 39

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

„Povestea unei coroane de oțel"

Călătoria
(II)

Dificultățile plecării spre țara care l-a ales. Cu pașaport elvețian. Prin Viena la Baziaș. Cel dintîi oraș românesc! Alaiul spre capitala țării. Noua-i patrie

Vineri, 11 mai – Prințul se scoală la ora șase, își împachetează singur lucrurile, scrie cîteva scrisori și primește mai multe telegrame de felicitare sosite noaptea din România. Apoi își ia adio de la fiecare membru al casei părintești și se duce, la ora 10, să-și ia rămas bun de la părinți. Tatăl și mama, foarte emoționați, își binecuvîntară fiul, care își pierdu pentru un moment cumpătul cînd iubita-i mamă îl udă cu lacrimi și nu mai putea să-l lase din brațe; i se părea că l-ar fi dat pradă, într-o viață străină, unei soarte nesigure.

Prințul părăsi casa părinților săi. Trebuia însă să-și stăpînească cu desăvîrșire emoția înainte de a încăleca, pentru că nimeni nu trebuia să citească pe trăsăturile feței sale ce rămas bun își luase și că tînărul călăreț părăsea acum pentru totdeauna casa părintească. După ce mai îmbrățișă pe fratele său cel mai tînăr, încălecă și porni din Jägerhof – cea din urmă oară în uniformă prusiană de dragon – ca și cînd ar fi fost vorba de o plimbare. Sus, la fereastră, stăteau părinții privind în urma fiului lor pînă unde puteau să-l zărească. Cînd și cum aveau să-l mai revadă?

El zbură de-a lungul aleii celei mari și coti apoi pe drumul spre castelul Benrath, unde se afla fratele său mai mare, prințul moștenitor Leopold. Pe la 11 jum. ajunse la castel. După ce salută pe fratele său și familia acestuia – găsi acolo și pe sora sa Maria (ulterior contesă de Flandra) – schimbă uniforma prusiană, nu fără emoție, cu un costum civil. Apoi plecă mai departe. Prințesa moștenitoare Antoaneta și prințesa Maria îl însoțiră; cea dintîi numai pînă la gară, cealaltă cîteva ceasuri încă. La gară erau mai mulți ofițeri din regimentul 11 de husari, cărora prințul – oricît de grea îi era această minciună – trebui să le spună că însoțea pe soră-sa la Colonia și că avea să se întoarcă cu trenul de seară, la Berlin. După un ceas, cei doi frați, dimpreună cu doamna de curte a prințesei, d-șoara Larisch, sosiră în Deutz. La hotel, unde luară dejunul, prințul întîlni mai mulți ofițeri din regimentul 8 de cuirasieri, cărora trebui să le explice iar prezența sa, pretextînd o excursie. Pe la ora 2 porni, pe o ploaie torențială, cu trenul, spre Siegburg și, cu poșta expresă, mai departe, spre castelul Ramersdorf, la baroneasa Franque. După ce stătu puțin aici, trebui în sfîrșit să se hotărască să-și ia rămas bun și de la iubita lui soră – căci timpul trecea și trebuia să sosească la Bonn înainte de plecarea trenului de șase. O luntre îl aștepta. Prințul sosi în ultimul moment, după ce trecu pe jos în grabă prin oraș, la gară. În vagon, se întîlni cu consilierul de cabinet Werner. Prințul Carol Anton hotărîse ca însoțitor tînărului său fiu pe acest servitor încercat și credincios al casei princiare.

Domnitorul Carol în uniformă de ofițer român

Ploua mereu. Cufundat în gînduri care îi răpeau somnul și într-o încordată iritare, prințul trecu pe la Mainz și Darmstadt și sosi la 12 mai, la 7 dimineața, în Freiburg. Acolo călătorii luară dejunul. Locul, pe unde trecea acum atît de tainic, era bine cunoscut prințului, din copilărie. La o oră depărtare de Freiburg, e localitatea plăcută Umkirch, unde petrecuse odinioară atîtea veri, fără griji și fericit, la răposata-i bunică, marea ducesă Stefania von Baden.

Trecură prin Klein-Basel, Waldshut, Turgi și Zürich, unde prințul ajunse la ora 2 și trase la hotelul „La Sabie", lîngă Limmat.

Prin trecerea sa pe Rin în luntre, la Bonn, prințul își pierduse oarecum urmele și de aici îi fu ușor să-și păstreze *incognito*-ul.

În Zürich îl aștepta șambelanul prusian, baronul von Mayenfisch, pe care prințul Carol Anton îl trimisese înainte, și care avea să-l însoțească, împreună cu consilierul de cabinet Werner, în această grea călătorie. Servitori nu luase decît doi, din casa părintească. Unul din ei, cameristul său

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Seelos, care era în serviciul lui din anul 1860, fusese o dată în străinătate, cînd însoțise la Lisabona pe sora răposată a prințului, pe tînăra regină a Portugaliei.

Vremea se îndreptă acum. Soarele se arătă, dar era frig, și munții erau acoperiți de zăpadă.

Seara, în Zürich, trecu în discuții asupra afacerii pașaportului. Cui trebuia să se adreseze ca să dobîndească un pașaport elvețian pentru prinț? Dl. von Werner voia să scrie landmanului Aepli din St. Gallen, dar se temea de o indiscreție. Astfel se hotărî să-i trimită numai o telegramă, în care să-l întrebe cînd putea să-i vorbească în St. Gallen.

Duminică, 13 mai – Vremea e iarăși rea; pe la amiază, plouă torențial. Prințul a fost dimineața la biserică, apoi a luat dejunul cu însoțitorii săi *la table d'hôte*, ca să nu atragă atenția asupra sa. Pe la ora 2, sosi locotenentul român Lenș din Paris și aduse scrisori și hîrtii, între care și proclamația pe care prințul avea s-o adreseze poporului, la sosirea sa în București.

Se discută asupra călătoriei mai departe, îngreunată și devenită primejdioasă prin indiscreția comisă și prin nenumăratele telegrame de felicitare din România. Afară de aceasta, mai puteau deștepta bănuieli domnii care îl însoțeau, servitorii, bagajul, rufăria marcată și sacul de voiaj cu monograma prințului. Trebuia să se găsească mijloace ca prințul să poată face călătoria fără să fie recunoscut. Întîmplarea parcă voi să-l ajute. Seara, la cină, în hotelul Baus, întîlniră, din întîmplare, pe landmanul Aepli din St. Gallen, care cunoștea pe prinț din Weinburg, unde fusese oaspetele tatălui său, prințul Carol Anton. I se vorbi de dorința de a dobîndi pașapoarte pentru Odessa, fără a-l iniția mai departe în secret, și el se arătă extrem de complezent. Prințul se întoarse devreme la hotel ca să scrie tatălui său, pe cînd domnii din suita sa rămaseră să mai aranjeze cu landmanul oarecari amănunte.

14 mai – Locotenentul Lenș își continuă călătoria singur, ca să ajungă mai înainte la Baziaș unde se va întîlni iarăși cu prințul. Dl. von Mayenfisch cu cei doi servitori și cu cea mai mare parte din bagaj pleacă și el îndată înainte de München, să-și scoată acolo pașaport și să-și urmeze călătoria separat, ca un personaj mai distins.

La ora 10 plecă, pe cînd prințul și dl. von Werner erau ocupați cu desfacerea cifrei prințului de pe rufărie și cu distrugerea coroanei de deasupra lui *C* de pe sacul de voiaj al prințului. Bagajul, care, prin cuprinsul și numărul bucăților din care era compus, putea să dea naștere la bănuială, fu redus la strictul necesar și făcea de-acum înainte o impresie mai mult decît modestă.

După-amiază, prințul mai făcu o plimbare pe țărmul lacului și plecă seara la dl. von Werner la St. Gallen. Trenul oprea la toate stațiile și ajunse abia la ora 10. Pe jumătate înțepenit de frig, prințul trase cu însoțitorul său la un han mic, unde nu trebuia să-i fie teamă că va fi recunoscut, și amîndoi luară o singură odăiță simplă. *Gazetele aduc știrea că Turcia și Rusia vor să ocupe militărește România!*

15 mai – Prințul și însoțitorul său se duc la palatul administrativ unde destăinuiesc landmanului întregul secret și cer sprijinul. Dl. Aepli și aflase din gazete că prințul Carol de Hohenzollern primise alegerea de prinț al României și se arătă mai puțin mirat de cum s-ar fi așteptat

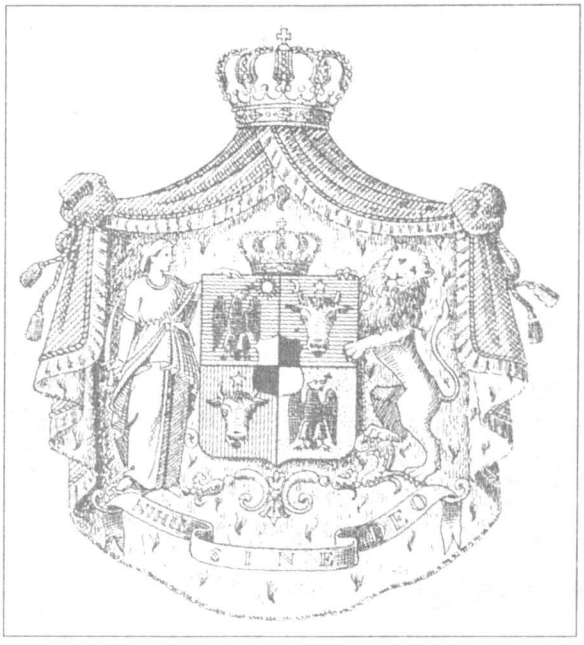

Stema României sub principele Carol I (1867)

cei doi domni. El le procură pașapoartele, cu cea mai mare curtenie. Deoarece prințul Carol Anton, ca proprietar al castelului Weinburg, era cetățean de onoare în St. Gallen, fiul său putea să se folosească în toată voia de un pașaport elvețian. *Numele în pașaport fu Karl Hettingen* (după castelul Hettingen al prințului Carol Anton de Hohenzollern), călătorind la Odessa pentru afaceri. Cînd i se înscriseră semnalmentele – ochi albaștri, păr negru, nas vulturesc ager, mustăți și barbă mijindă pe obraji, statură zveltă – după dorința prințului se mai însemnă, ca semn particular, o pereche de ochelari cu care spera să devină cît mai de nerecunoscut.

La ora 11, cei doi domni plecară cu trenul la Rorschach, unde personalul gării recunoscu pe prinț; spuse că se întorcea, după un concediu, la Berlin, deoarece armata prusiană va fi mobilizată.

Pe la ora 12, luă vaporul spre Lindau. Bătea un vînt rece și lacul era foarte agitat. Înălțimile erau acoperite de zăpadă. Prințul rămase pe punte, deși valurile treceau peste bord. Se gîndea la copilăria lui și privea cu durere locurile acelea atît de cunoscute și de iubite. În depărtare, se zărea frumosul Weinburg, unde de cincisprezece ani petrecuse atît de fericit fiecare toamnă. *Îl cuprinse nostalgia și un mare dor de ai săi*, pe care îi părăsise acum pentru atîta vreme; îi părăsise de bunăvoie, pentru o menire mare și grea, și simțul datoriei îi spunea că de acum nu-i mai era îngăduit să fie altceva decît robul acestei misiuni pe toată viața!

Vaporul abia putuse acosta la Lindau din pricina furtunii. Prințul se urcă în tren cu dl. von Werner și sosi seara în Augsburg. La Kempten ninsese, deși era luna mai.

În Augsburg, prințul se culcă îndată după masă; era foarte răcit și trebuia să-și continue totuși călătoria în dimineața următoare.

16 mai – La München, unde ajunse înainte de amiază, i se alăturară iar baronul von Mayenfisch și servitorii, adică își urmară drumul în același tren. Prințul și von Werner călă-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

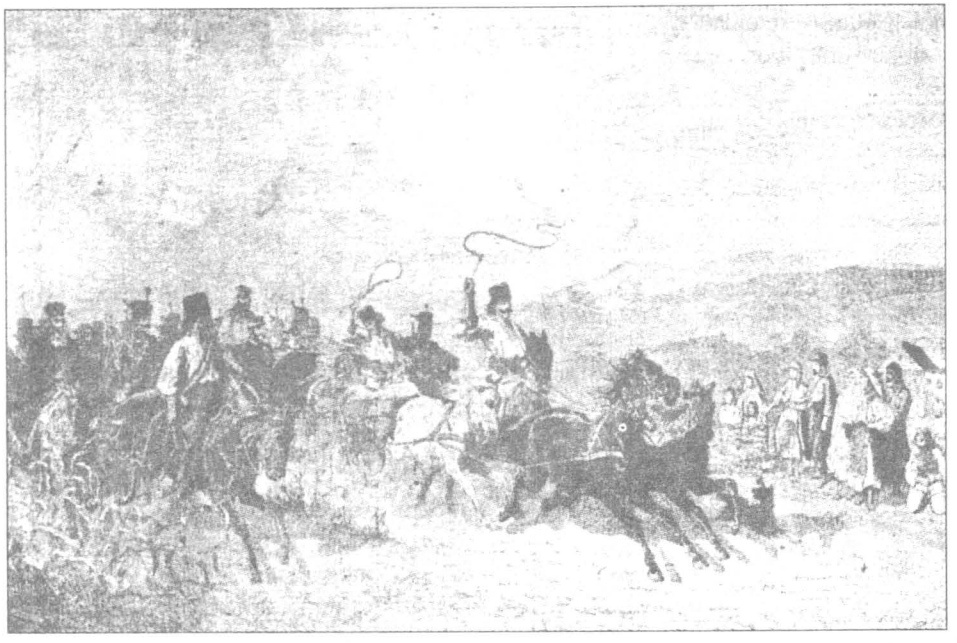

Domnitorul Carol în drum spre Capitală

toreau cu clasa a doua. Vremea era rea şi rece.

Trecînd de Rosenheim, trenul ajunse la Salzburg, graniţa dintre Bavaria şi Austria. Cu inima palpitîndă, prinţul coborî în gară. Toţi călătorii trebuiră să părăsească vagoanele şi prinţul îşi făcu drum pe peronul plin de oameni spre sala de aşteptare. La intrare, fu oprit de un funcţionar vamal care trebuia să vizeze paşapoartele. Pe un ton cam nepoliticos, întrebă pe prinţ cum îl cheamă. Dl. von Werner, care venea îndată după tînărul său domn, întinse funcţionarului sacul său de voiaj, zicînd: „Am să declar nişte ţigări!" În grabă, prinţul uitase ce nume adoptase. Îşi scoase însă paşaportul şi-l întinse funcţionarului nepoliticos. Din fericire, era cu ochelarii pe nas. Între timp, mulţimea îl silise să treacă în sala de aşteptare şi se aşeză cu dl. von Werner la o masă ca să guste ceva. Nişte ofiţeri austrieci intrară atunci în sală şi prinţul recunoscu pe cîţiva din regimentul „Regele Belgiei" cu care fusese în anul 1864 în Silezia. Se ascunse îndărătul unei gazete şi părea cufundat în citire, pe cînd ofiţerii se plimbară de două ori pe lîngă masă.

În sfîrşit, se dădu semnalul urcării în tren. După ce prinţul şi însoţitorii săi asistară la o revizuire superficială a bagajelor şi-şi reprimiră paşapoartele pe peron, îşi luă iar fiecare locul, şi anume prinţul într-un vagon de clasa a doua, plin de lume cam dubioasă, amestecată.

Înainte de plecarea trenului, funcţionarul cu paşaportul intră fără veste în vagonul în care se afla prinţul. Acestuia i se păru că el ar fi fost obiectul examenului atent al funcţionarului, şi cînd îl văzu pe urmă însemnîndu-şi ceva în carnet, trebui să se teamă că funcţionarul bănuise ceva şi acum avea de gînd să raporteze despre dînsul la Viena, ca să fie observat acolo.

La ora 6 seara, trenul plecă din Salzburg. Călătoria prin noaptea foarte răcoroasă era chinuitoare pentru prinţ şi i se părea nesfîrşită. Gîndul că îndrăzneaţa-i întreprindere putea să nu izbutească nu-l lăsa să doarmă şi se ocupa cu cumpănirea tuturor eventualităţilor, ca să fie pregătit la orice.

17 mai – Dimineaţa, la ora 6 jumătate, trenul ajunse la Viena. Emoţia prinţului crescu văzînd mişcarea uriaşă din marea hală a gării pline de soldaţi. Învelit în manta, cu sacul de călătorie în mînă, ajunse nesupărat la ieşire, deşi trebui să treacă pe lîngă mulţi generali austrieci, dintre care pe mai mulţi îi cunoştea foarte bine din campania de la 1864 din Silezia. Mulţumi lui Dumnezeu cînd se văzu în sfîrşit într-o trăsură de piaţă şi porunci birjarului să mîne repede. Abia mai tîrziu îi spuse să-l ducă la gara Pestei. Îndată sosiră acolo şi însoţitorii săi cu servitorii şi bagajul.

Cînd prinţul, dejunînd în sala de aşteptare cu însoţitorii săi, le comunică şi i se comunicară şi lui întîmplările şi temerile reciproce, se simţi relativ mai sigur. Totuşi, cele două ceasuri cît mai avea să aştepte pînă la plecarea trenului i se părură lungi. Ieşi să privească gara măreaţă. Şi aici era o vie mişcare din cauza transporturilor de trupe şi iar îl cuprinse pe prinţ neliniştea că, în cele din urmă, putea să fie recunoscut. În sfîrşit, cele două ore trecură, şi prinţul se urcă, de astă dată, însoţit de dl. von Werner, într-un vagon de clasa a doua, destul de murdar. Dl. von Mayenfisch se urcă în clasa întîi. Vremea era aspră. 4 grade R; sufla un vînt foarte rece.

Pe la ora 11, trenul trecu pe la Pressburg (Bratislava), apoi se zări din depărtare Gran (Esztergom), reşedinţa primatului Ungariei, cu biserica cea mai mare. Mişcarea ce se observa prin gări era interesantă pentru prinţ; în multe localuri cîntau tarafuri de lăutari, şi ungurii, în hainele lor cu ceaprazuri negre, făceau o impresie de oameni încrezători în ei.

La Pesta ajunseră pe la ora 5. Gara era plină de trupe care aşteptau să fie transportate la Viena. Prinţul profită de oprirea de două ceasuri ca să mănînce ceva în restaurantul ticsit de oameni, unde ungurii discutau aprins despre politică.

Apoi, trenul plecă mai departe, prin Cegléd şi Seghedin. Noaptea era rece şi urîtă, ca şi cea trecută. În zori de zi, călătorii ajunseră la Timişoara. Şi aici se aşteptau la gară transporturi numeroase de militari

Vineri, 18 mai – Dimineaţa, la ora 9, prinţul soseşte cu însoţitorii lui la Baziaş, ultima staţie a căilor ferate austriece. Oraşul e lîngă Dunăre, ţărmul celălalt e sîrbesc.

Trenul trebuia să aibă legătură cu vaporul accelerat de pe Dunăre în jos. Din cauza transporturilor mari de trupe, însă, care se făceau şi pe apă, vapoarele nu mai umblau regulat. Li se anunţă călătorilor că cel mai apropiat vapor avea să plece duminică înainte de amiază, şi nici acesta cu siguranţă!

Astfel, prinţul fu nevoit să rămînă două zile în acest

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

orășel, pe cînd, cu fiecare ceas petrecut în Austria, creștea primejdia de a fi descoperit și cu fiecare zi de întîrziere puteau să se ivească pentru noua lui patrie cele mai grele complicații. Soarta, care avea să-i ceară încă atît de puternice dovezi de stăruință și răbdare, îl puse aici întîia oară la probă, în pragul noii sale vieți.

Prințul și suita lui abia găsiră adăpost la un hotel murdar. Ca să evite de a atrage atenția cuiva, nu arătară că se cunosc între dînșii. Dl. von Mayenfisch și locotenentul Lenș rămaseră cu totul separați.

Se telegrafie domnului Aepli la St. Gallen ca să facă cunoscut, la Düsseldorf, părinților îngrijorați, care numărau fiecare ceas, întreruperea călătoriei.

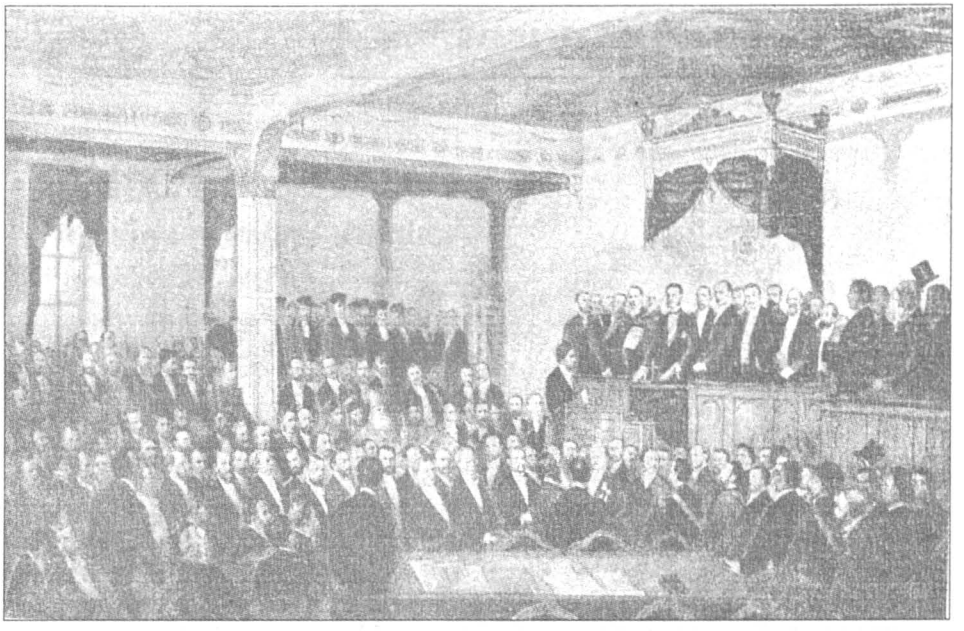

Jurământul domnitorului Carol I, 10 mai 1866

Deși era o vreme foarte rea – bătea un vînt rece – prințul făcu o preumblare pe țărmul Dunării și vizită o mică biserică ortodoxă. Locuitorii ținutului acestuia sunt în parte români, și țăranii, așa i se spuse prințului, au întocmai portul celor din Valahia, ceea ce, firește, îl interesa extraordinar de mult.

Seara, întreaga societate cină în odaia care servea de restaurant și unde se adunară funcționarii din Baziaș, începînd să discute politică. Se vorbi și despre alegerea prințului Carol de Hohenzollern la tronul României și mulți se exprimară în chip foarte puțin plăcut despre acest eveniment: „Noul prinț va ajunge tot atît de imposibil ca și Cuza". „N-o să treacă mult și o să-l gonească românii și pe acesta!" și altele asemenea. Unul citi dintr-o gazetă că turcii ar fi năvălit în România și că s-ar fi dat cîteva lupte.

Prințul ascultă cîtva timp la convorbirea societății care-și da foarte multă importanță; apoi se duse să doarmă în odaia ce i se dăduse și care era foarte murdară.

Sîmbătă, 19 mai – Toată ziua prințul scrise scrisori, redactă și telegramele pe care avea de gînd să le trimită îndată după sosirea sa pe teritoriul românesc.

Simțindu-se în nesiguranță, rămase în odaia lui, cu atît mai mult cu cît tocmai sosise, trecînd pe acolo, un vapor ce mergea spre Belgrad cu foarte mulți pasageri.

Seara, întîlni din nou în restaurant societatea din ziua trecută, care începu iar o convorbire tot atît de neplăcută.

20 mai (după calendarul apusean, duminica Rusaliilor) – Ziua de sărbătoare se anunță plină de speranțe pentru tînărul prinț. Vaporul din Belgrad sosi ca să-l ducă, pe Dunăre, în jos, în noua lui patrie, unde îl aștepta serioasa misiune pe care și-o impusese.

Încă de la ora 8 dimineața, se instală pe vapor. La ora 9 sosi, cu totul pe neașteptate, Ion Brătianu cu trenul accelerat de la Pesta. Venea direct din Paris, fără nici o întrerupere.

Domnii din suită îl înștiințară îndată despre prezența prințului și-i spuseră că, deocamdată, avea să se prefacă a nu-l cunoaște pe tînărul prinț.

Pe la ora 10, în sfîrșit, vaporul porni. Prințul Carol se instală în clasa a II-a, cu totul separat de însoțitorii săi și în mijlocul unei societăți din cele mai ordinare. Între niște saci și lăzi de bagaje scrise prințul României împăratului Franz Joseph, prin statul căruia tocmai trecuse *incognito*, că a primit coroana română fără nici un fel de intenție dușmănoasă față de Austria și că dorea să rămînă în cele mai prietenești raporturi cu puternicul stat vecin.

Noua-i patrie!

La Orșova, unde călătorii sosiră la ora 1 și jum., trebuiră să treacă pe un vapor mai mic, din cauză că apele erau scăzute. Prin Porțile de Fier, călătorii ajunseră la granița României, marcată de cursul rîului Cerna. Vînătorii grăniceri români, în mantale sure, stăteau de santinele.

Pe la patru, se zări Turnu Severin, cel dintîi oraș românesc!

Nu fără palpitație privi prințul la acest orășel modest, clădit pe o colină și avînd în spate ramificațiile Carpaților. Noua-i patrie era în sfîrșit aici.

Abia acum părea a-și veni în fire. Abia acum își dădu deplină socoteală de marele pas pe care îl făcuse, de greaua răspundere pe care și-o luase, dar nu-și pierdu nicidecum curajul.

Memoriile Regelui Carol I al României
de un martor ocular
Volumul I. 1866 – 1869,
ediție și prefață de Stelian NEAGOE,
Editura Scripta, București, 1992

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii de altădată

CALEA VICTORIEI

Amintiri, amintiri, amintiri

(II)

Manole FILITTI

Și iată-ne în Piața Palatului. Fundația „Ferdinand"[17] dăinuie și azi, cu biblioteca și editura pe care le conducea Tzigara Samurcaș, prieten și el cu tata, care ne impresiona – copii fiind – cu barba lui roșie. De asemenea, fundația include o aulă de conferințe unde nu o dată l-am ascultat pe tata. Mulți alți cărturari am audiat acolo și la multe și variate dispute artistico-culturale am asistat.

Tot în piață, peste drum de Palatul Regal, azi Palatul Republicii – din care o parte transformat într-un prețios muzeu – se aflau Bomboneria Palatului și băcănia lui Ciobanu, acesta din urmă întotdeauna aprovizionat cu toate bunătățile, dintre care reținun bogat sortiment de icre negre.

În flancul drept al Palatului străjuiește una din cele mai frumoase biserici ale Bucureștiului, biserica Crețulescu, pe care răposatul meu prieten Tică Cantuniari o botezase „Koh-I-Norul capitalei".

Lăsând în urmă biserica, foarte puțin mai departe era Pasajul Român, pe colțul căruia a deschis cândva faimosul Zamfirescu-Ciocolată o elegantă și excelentă cofetărie[18]. Cu deosebire îmi amintesc de bomboanele de ciocolată, rahatul și înghețatele ce se vindeau acolo. Acest bun și muncitor profesionist avea o fată și un băiat cam de o vârstă cu noi. Petreceam verile la Bușteni și-mi amintesc cum într-o noapte ne-a îmbarcat pe copii în splendidul său Lincoln și ne-a dus să vedem faimosul foc care a ars zile și nopți întregi deasupra unei sonde la Moreni.

Și de Bușteni ne leagă pe noi toți verii numeroase amintiri, dar mă întind prea mult și fug de la subiect.

Cam în spatele cofetăriei despre care vorbesc a ființat un restaurant celebru: „Enescu". Acolo am luat parte la un banchet organizat în urma unui meci de rugby în care noi, Tenis-Clubul, învinsesem o echipă germană. A circulat din mână în mână o cupă de cristal care la fiecare comesean se umplea cu bere. Tema era: cine bea mai mult pe nerăsuflate și în final cine o poate goli dintr-o sorbire. Ei bine, pariul l-a câștigat coechipierul nostru Leu Trandafirescu, care a golit cupa în entuziastele aplauze ale nemților. Azi, voinicul jucător e piele și os.

În Pasajul Român[19] era un bar care purta numele ilustrului său patron, Lopez. Bar deocheat în care mulți din promoția mea au luat primul contact cu viața de noapte a Bucureștiului. Mie personal mi-a dat întâlnire acolo un toboșar, component al orchestrei care cântase peste vară la ceaiurile ce organizam la hotel *Palace* la Bușteni.

Puțin mai avem și, peste drum, cu ani în urmă, vizitam cu mare poftă celebrul magazin al lui Dragomir Niculescu. Mai vârstnicii noștri trăgeau la ușa lui cu birja și „băiatul" de prăvălie ducea la trăsură pachetele cu bunătățile cumpărate.

În fund era și mult apreciata lui bodegă cu vestitele pateuri cu ciuperci, cu țuici, cu drojdii și bere germană din München, „Löwenbräu".

Între noi verii se șoptea că unchiul Dumitru, mare pofticios, o lua pe mama, de asemenea mare pofticioasă, și, fără știrea lui Tante Marie, o ducea la Dragomir la tartinuțe cu icre negre. Confirmare oficială nu știu să fi avut.

Aici lucra la un moment dat un băiat, mare admirator al meu ca *rugbyman*. De câte ori eram cumpărător, adăuga celor ce plăteam și o cantitate de icre negre, așa cu de la sine putere, în contul bătrânului Dragomir... I-am dat drept răsplată o cravată cu culorile clubului. Pesemne că făcea și alte manevre ilicite, fiindcă după un scurt răstimp nu l-am mai găsit în băcănie!

Tot pe stânga Căii Victoriei, pe celălalt colț al străzii Regale, se afla, ba se află și azi, hotelul, restaurantul și grădina Continental. Iarăși unul din faimoasele restaurante ale Bucureștiului, condus de Cernea și de Ionel Bitta. Acesta din urmă, jucător de rugby la *Avântul sportiv*, avea mare slăbiciune pentru Tenis-Club, respectiv pentru jucătorii alb-verzi. Ne făcea oricând credit, ba la nevoie ne împrumuta și cu bani. Cu Ionel Bitta am rămas prieten până la moartea lui, intervenită cu câțiva ani în urmă.

În restaurantul și grădina lor a concertat ani de-a rândul Grigoraș Dinicu și a cântat mai târziu Ioana Radu.

În piața de peste drum de hotelul Continental, care se învecina cu cofetăria Riegler și cu casa de bijuterii Resch, se afla Teatrul Național.

Toți am făcut acolo botezul teatrului, toți i-am călcat cu dragoste și reculegere pragul, admirând și adulând atâția și atâția corifei ai scenei românești. Cu deosebire îmi aduc aminte că, în scurta lui trecere pe la direcția Teatrului Național, tata m-a dus, într-una din pauzele unui spectacol cu *Fântâna Blanduziei*, în culise, unde am strâns emoționat mâna ce mi-a întins marele Aristide Demetriad.

Nenorocire a fost pentru noi toți barbara și inutila bombardare de către nemți a acestui lăcaș de cultură atât de scump nouă tuturor.

Alături a fost cândva grădina Oteteleșanu, pe care n-am apucat-o. Acolo au clădit americanii Palatul Telefoanelor, urât l-au clădit, și au amenajat în aer liber primul patinoar artificial al orașului, pe care s-au pornit susținut și cu patimă match-uri de hockey. Cu toții ne amintim de atâția băieți de-ai noștri, de Bâzu, de frații Grant, Nicu Polizu, Rațiu, Herck, Dron, Tico și câți vor mai fi fost.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

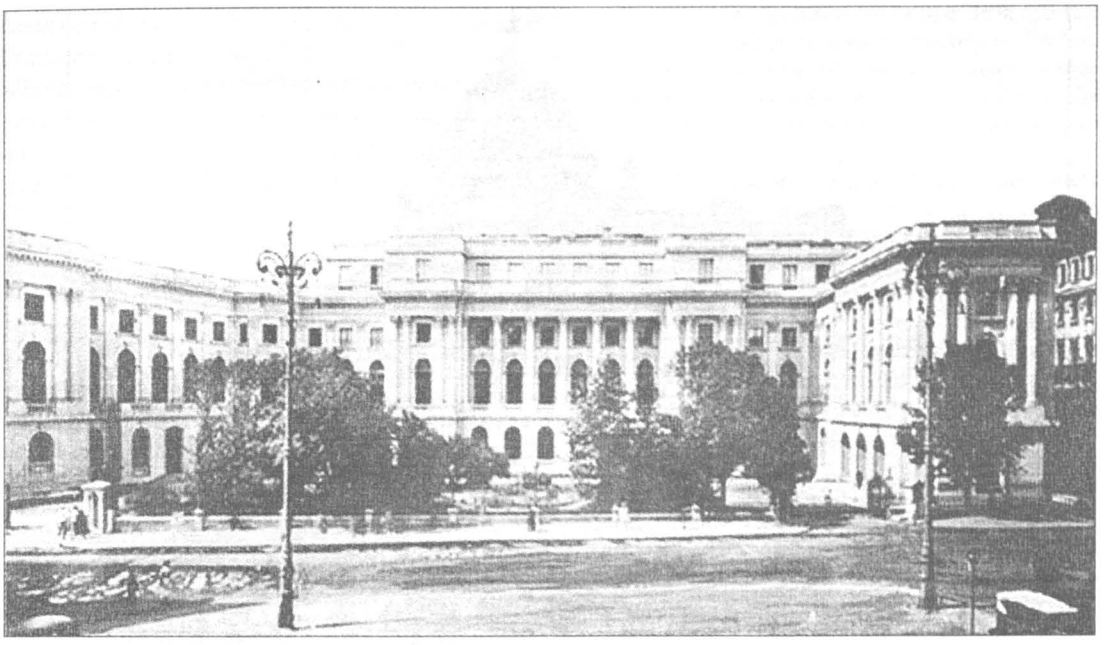

Piața Palatului Regal

Urcăm la loc în Calea Victoriei şi ne stă în faţă Pasajul Victoria cu bodega-restaurant *Mercur*. Clasa a doua totul. Şi cele servite şi clientela, dar stăruitor, neîntrerupt şi plin, arhiplin era acest local – şi ieftin.

Am uitat să amintesc că pe locul parcului Oteteleşanu a existat ani îndelungaţi un local oribil, *Bandi*, după numele patronului său. Fum, de-l tăiai cu cuţitul; era loc de întâlnire al tuturor beţivanilor şi chefliilor spre ziuă la o ciorbă de fasole şi o bere, ce-i drept rece.

Imediat următor Pasajului Victoria urmează altul, pe nume Majestic. Şi acolo era un restaurant ţinut de un italian, Finechi mi se pare, cu suculente paste făinoase. Aici veneau cu deosebire actorii şi spectatorii de la Teatrul Comedia care avea, ba are şi azi, o delicioasă sală cu plafon circulant, care vara se lasă descoperit.

Mare parte din istoria teatrului românesc s-a scris aici, atât în sala de sus cât şi în cea de jos. Maria Ventura, soţii Bulandra, Storin, Maximilian, Vraca, Sică Alexandrescu cu trupele lui, apoi Dina Cocea, Marietta Rareş, Marietta Sadova, Mimi Enăceanu[20].

În subsol a fost la modă un timp „Barul Chinezesc" în care domnea mister şi aproape obscuritate[21].

Azi, în sala *Comedia* joacă Teatrul Giuleşti. De altfel şi pe celălalt trotuar fiinţează şi azi o mare sală de teatru rezervată spectacolelor de estradă, respectiv Teatrului Ion Vasilescu. Şi acolo a avut Mimi Enăceanu mare succes cu un spectacol regizat de Marietta Sadova, şi anume *Femei, femei, femei*.

Continuând plimbarea ne găsim în faţa hotelului *Capşa*, mai puţin cunoscut marelui public decât restaurantul şi cafeneaua cu acelaşi nume. Dintre cunoscuţii noştri, la *Capşa* locuia, când venea de la Iaşi, Georgel Mârzescu, fost ministru al Justiţiei.

În restaurant şi în cele câteva săli private de la *Capşa* s-au consumat multe mese cu tâlc politic, diplomatic sau monden. Dar celebritatea apasă asupra cafenelei, loc de întâlnire şi de dispute al multor generaţii de minţi şi limbi ascuţite ale tuturor ramurilor de activitate ale intelectualităţii româneşti. S-a povestit şi scris mult despre *Capşa*. Eu nu voi nara decât o singură întâmplare, fiindcă priveşte un neam apropiat al mamelor noastre, şi anume pe cneazul Moruzi, pe atunci prefect al Capitalei. Acesta petrecuse o noapte întreagă împreună cu marele chefliu şi actor Iancu Brezeanu, pe care spre ziuă îl abandonase la *Flora*, la Şosea. Cneazul se dusese acasă, făcuse un duş şi, „bine ras, bine dispus", se îndrepta spre prefectură, unde n-a întârziat niciodată. S-a oprit, având timp, şi s-a aşezat pe trotuar la o masă la *Capşa* ca să bea o cafea. Aşa l-a surprins Iancu Brezeanu, care trecea pe Calea Victoriei într-o birjă. Spiritual ca-ntotdeauna, strigă: „Nu sufla, cneazule, în cafea, c-o faci marghilomană!" Se ştie că *marghilomană* se chema cafeaua fiartă în rom şi actorul făcea aluzie la aportul de alcool pe care prefectul l-ar fi infuzat cafelei dacă ar fi suflat într-ânsa.

Peste drum de *Capşa* există astăzi hotelul *Capitol*, care a luat locul lui *Café de la Paix*, care avea în sălile de sus un tripou cu mese de ruletă şi *chemin-de-fer*. Astfel de localuri nu mai există azi în Bucureşti. Jocurile au fost înlocuite cu fel de fel de loterii, cu lotopronosport şi cu loz în plic, creând cu totul altfel de crupieri.

Alături, retras în planul doi, Cercul Militar, azi Casa Centrală a Armatei. Pe locul care se află în faţa edificiului era de găsit, trei anotimpuri pe an, un bătrân cu plete albe lungi şi pălărie neagră cu boruri mari, plus o impunătoare lavalieră. Era proprietarul unui telescop şi, de cum se însera, se instala acolo, şi cu toţii am luat, datorită lui, primul contact mai apropiat cu luna şi alte astre.

În saloanele de sus ale Cercului Militar se organizau numeroase şi frumoase baluri sub patronajul societăţii de binefacere „Principele Mircea". Mai de fiecare dată se puneau la cale concursuri de dans. După generaţia lui Ionel Ghica şi John Pherikide au urmat alţi corifei, toţi foarte apropiaţi nouă,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Casa Capșa

în frunte cu Alexandru Peretz, făcând minunată pereche cu Anca Odobescu. Apoi Bică Suțu cu Sonia Nasta și chiar și eu care o dată cu Lisetta [prima soție a autorului – *G.F.*] am luat un premiu trei la *boston* și altă dată tot un loc pe podium – cum se zice azi – cu frumoasa Elenuța Leonte. Am dansat cu ea un *blues* pregătit cu prof. Sombreuil în casa lui Tante Mic din str. Cometa[22].

La parter, în sala restaurantului de azi al Casei Armatei, au avut un timp sală de teatru Scarlat Froda și Leni Caler. S-a pus acolo în scenă W. Siegfried, cu *Ultimul moștenitor*, în care Mimi Enăceanu a avut iarăși succes.

După naționalizarea teatrelor, a revenit Teatrului Național o cochetă sală la parter în care dă actualmente spectacole Ansamblul armatei. Și acolo a jucat și tot cu mare succes – n-am ce-i face – Mimi Enăceanu în două spectacole. Primul, *O zi de odihnă*, care s-a jucat timp îndelungat și în care a avut drept parteneri principali, succesiv, pe Gh. Timică și Vasiliu Birlic. Al doilea, *Domnișoara*, în care juca alături de Ionel Țăranu, Eliza Petrăchescu și Maria Botta. Frumoasă distribuție, nu?

La subsolul clădirii, că multe a mai cuprins și acest „Cerc Militar", exista un bar, „Duți bar" mi se pare. Mi-l amintesc dansând acolo pe elegantul Ionel Ghica, de care cred și azi că era amorezată însăși patroana localului.

Și iată-ne traversând bulevardul Elisabeta, azi Gheorghe Gheorghiu-Dej, și trecând pe lângă librăria și editura lui Alcalay[23], cel căruia, având nevoie de bani pentru a-și continua cheful de peste noapte, Mihai Codreanu, cu mult înainte de a fi Moș Mihai, i-a vândut drepturile de autor ale proaspătului său volum de sonete.

Sosim în dreptul Prefecturii poliției Capitalei. Nespus de urâtă această clădire construită de faimosul prefect Gavrilă Marinescu, zice-se în mare parte cu bani adunați din bordeluri. Multe se iartă acestui personaj, destul de echivoc pentru curajul care i-a adus de pe front decorația bravilor – crucea și mantia cavalerilor Ordinului „Mihai Viteazul", pentru dragostea ce a purtat *football*-ului și… rugby-ului!

În timpul cât acesta era prefect, tata locuia pe o stradă dosnică lângă biserica Sf. Silvestru, strada Oltarului. Era o locuință modestă pe o stradă presupusă liniștită și tocmai potrivită pentru nevoile lui scriitoricești. Dar vai!, ca pe mai toate străzile lipsite de circulație, acolo își găseau refugiu copii jucând *football*. Asta îl înnebunea pe tata. Și iată că într-o zi mingea poposește în curtea lui. La toate rugăminții copiilor tata a rămas surd și a doua zi de dimineață, cu mingea ținută de șnur, s-a dus la prefectură. S-a prezentat portarului, enunțând funcția ce îndeplinea și, neștiind că intra într-un sanctuar al *football*-ului, a cerut să fie primit de prefect. Gavrilă Marinescu, de o extremă politețe, l-a întâmpinat zâmbind cu deosebire la vederea corpului delict și a felului în care era purtat. L-a liniștit pe tata și l-a asigurat că nu va mai fi tulburat în lucrările sale niciodată. Lucrurile s-au lămurit când, ajungând acasă, tata a fost salutat în poartă de un gardian. Și paza a dăinuit cât și funcția prefectului.

Trecând pe lângă magazinul *Victoria*, fostele *Galerii Lafayette*, a căror clădire și inaugurare au constituit un moment important în comerțul bucureștean, ar trebui să ridicăm privirile către *Grand Hotel*, dar acesta nu mai este. Acum e teren viran. Au fost rase și toate ceaprazeriile, precum și dughenele anticarilor de mai jos.

A rămas apoi biserica Zlătari, străjuită azi de două blocuri și apoi piața care adăpostește Casa de Depuneri[24] și Palatul Poștelor[25], azi muzeu de istorie. Sunt impresionante, dimpreună cu Palatul de Justiție, mărturii ale puterii României Mici dinaintea primului război mondial.

Și iată, am ajuns la ținta către care mă îndreptam, la biserica Sf. Dumitru de Jurământ. E ctitorie Filitească, salvată de la dărâmare de tata datorită fondurilor alocate în acest scop

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

de primarul Dimitrie Dobrescu în anul 1930. Acolo s-a cununat Anca cu Ion [nora și fiul autorului – *G.F.*], acolo a fost botezat Constantin [nepotul autorului – *G.F.*], acolo ni se făceau slujbele, inclusiv împărtășania care ne aștepta.

În imediata vecinătate a bisericii, o străduță leagă str. Pictor Tonitza de Calea Victoriei. Ea purta numele Filitti. Azi se numește *IOAN C. FILITTI, istoric, 1879 – 1945*, și-mi pare bine că o las așa.

Note:

17. O mică rectificare: fundația nu purta numele de *Ferdinand*. Era *Fundația Carol I. Fundația Ferdinand* se afla în iubitul nostru Iași... Mai amintesc că, aproape în Piața Palatului, imediat după colț când intrai în str. Academiei, se afla bodega *Luchian*. De fapt nu era propriu-zis o bodegă, deoarece vindea numai icre negre. Dar ce icre! Cele mai senzaționale pe care le-am mâncat în viața mea! De la cele tescuite până la cele mari, gri, toate aduse proaspete de la Vâlcov. Puteai consuma și „pe loc". Câteva mese și scaune rustice îți permiteau să poposești ca să mănânci niște franzelușe ce dispăreau sub un strat de unt și unul de icre negre. Un vin (de Niculițel, pare-mi-se) le însoțea. Sandviciurile nici nu erau scumpe: 12 lei, atunci când o prăjitură la *Nestor* era 8 lei. Era senzațional! (C.C.)

18. Cofetăria *Zamfirescu* își avusese multă vreme sediul în Piața Palatului, sub *Automobil Club*, și s-a mutat de acolo tot atunci când a fost dărâmat blocul. (C.C.)

19. Pe partea cealaltă a Pasajului Român, deci vis-à-vis de *Zamfirescu*, se afla, prin anii '20, prăvălia *Müller* (neamț, venit tot pe vremea regelui Carol I). Vindea cele mai frumoase jucării, sau așa mi se părea mie, care nu mă puteau dezlipi din fața vitrinelor, în ciuda eforturilor lui Zezelle. Mai târziu, prin anii '30, a fost aici frumosul magazin *Rosenthal*. Ceva mai jos, în imobilul modern care era pe colțul Pieței Teatrului Național (mi se pare că îi zicea *Adriatica*), se afla faimosul fotograf Gugenberg. În largul și modernul gang prin care se intra la el erau expuse fotografiile frumuseților bucureștene, iar noi, tineretul, ne înghesuiam în fața vitrinelor. (C.C.)

20. Tot în fața Teatrului Național era bijutierul Resch (alt elvețian) și, lângă cinematograful *Select*, „Barul Automat", senzația anului 1930!... În fața Cercului Militar mai era fotograful „Julieta", furnizor al curții regale și, evident, al tuturor neamurilor noastre. (C.C.)

21. Înainte de Pasajul Victoria se afla celebrul magazin de covoare *Djabourov*, apoi cinematograful *Select* care, până la apariția marilor cinematografe de pe Bălcescu (fost Take Ionescu), era considerat cel mai bun din București. (C.C.)

22. Pun o întrebare: în locul unde se află Cercul Militar, nu se găsea acolo, odinioară, braseria *Brezoianu*? Pentru a te lămuri, consultă scrierile lui Tante Mic-Bishy. Are acolo o extraordinară descriere a acelor locuri. Este vorba de amintiri ale celor trei fete Ghica (din casa de la Șosea), care, din digresiune în digresiune, pomenesc de această braserie.

23. Deasupra Librăriei *Alcalay* se afla hotelul *Bulevard*. Dacă faci câțiva pași și traversezi Calea Victoriei, dai de un pasaj, în capătul căruia se găsește una din cele mai frumoase biserici din București: Biserica Doamnei. Venind de la *Alcalay*, pe aceeași parte, la colțul străzii, vis-à-vis de Prefectura Poliției (unde se află astăzi un bloc de cărămidă roșie) era Legația Rusiei. Iarăși o veche casă boierească. Acolo a locuit ministrul Rusiei, Poklevski, până la moartea lui. Detalii asupra acestei case nu am, dar în cartea lui G. Crutzescu le poți găsi, plus altele, privitor la fostele clădiri dintre Palatul Poștelor și Dâmbovița (foarte interesante). A propos de Palatul Poștelor: el a fost clădit pe vremea când unchiul Dumitru Cesianu (fratele bunicului nostru) era directorul Poștelor, funcție ce pe vremea aceea era egală cu cea de ministru. Arhitectul era un francez, care a construit și Casa de Depuneri și de asemenea... cavoul Ghica de la Bellu [arhitectul cavoului Ghica de la cimitirul Bellu e Ion Mincu – *G.F.*]. Bunicul nostru comun, colonelul Ghica, a fost și el directorul Poștelor (mai târziu) și multă vreme (or mai fi și azi acolo?), la un capăt și la celălalt al lungii „săli a pașilor pierduți", străjuiau busturile lui Dumitru Cesianu și Mihail Ghica. (C.C.)

24. Adaog că, în spatele Casei de Depuneri, se afla vechiul Palat Ghica, unde s-a născut bunicul nostru. Palatul, foarte desfigurat în interior, devenise Prefectura orașului București. Avea o scară interioară splendidă și o capelă, de care pomenește Tante Mic în scrierile ei. (C.C.)

25. Sunt nevoit să-mi opresc aici aceste foarte scurte *flash-back*-uri, nemaiavând timp să purced mai departe cu Manole. Dar la pagina lui de final aș vrea să-i reamintesc că Palatul Poștelor (azi Muzeul de Istorie) este opera bunicului nostru, colonelul Mihail Ghica, care a avut inițiativa construirii lui (el a fost și director al Poștelor). Frumoasă și maiestuoasă clădire. De asemeni, reamintesc că vis-à-vis de Poștă, în dosul clădirii care adăpostea *Sora* și *Loteria*, pe micuța stradă Ilfov care iese la Splai, la malul Dâmboviței, mai există și azi „Palatul Ilfov", actualul Minister al Sănătății, clădit de banul Dumitrache Ghica și în care s-a născut bunicul. Când apele veneau mari – Dâmbovița nu era canalizată – familia și personalul ieșeau pe fereastră și se urcau în bărci care-i duceau sus pe deal, la adăpost. Aici era o capelă, în care fetele Ghica (mamele noastre) cântau de sărbători. (M.C.)

Casa de Economii și Hotelul Lafayette

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Arhive bucureștene

Mihai Antonescu

Georgeta FILITTI

Sunt personalități în istoria noastră despre care nu se vorbește ori, atunci când sunt pomenite, numele le e, mai totdeauna, asociat cu altcineva. E și cazul lui Mihai (Ică) Antonescu, profesor de Drept internațional public la Facultatea de Drept din București, ministru al Propagandei și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri în timpul celui de al doilea război mondial. Considerat criminal de război, a fost executat, în iunie 1946, la București, împreună cu mareșalul Ion Antonescu.

Ca mai toate dosarele aflate la Biblioteca Națională (fondul St. Georges), nici cel privindu-l pe Mihai Antonescu nu e complet. Conține însă câteva piese ce pot arunca oarecare lumină asupra personalității omului în general și a felului de a reacționa al românului în particular la vreme de primejdie.

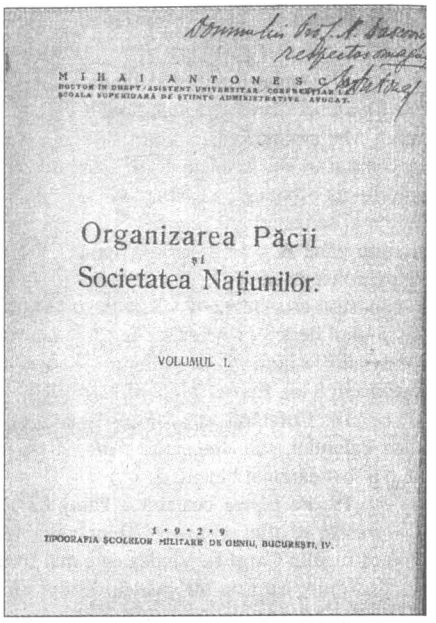

Mihai Antonescu

Mihai Antonescu s-a născut la Pitești la 18 noiembrie 1904, în casa unui inginer. În 1928 își ia doctoratul în drept *magna cum laude* la București. În același an devine asistent la Catedra de Drept internațional public la Academia Comercială, pentru ca peste trei ani să treacă, în aceeași specialitate, conferențiar la Facultatea de Drept a Universității din București. Școala superioară de științe administrative îi conferă titlul de profesor în 1930.

O biografie scrisă pe un ton înflorit amintește că acesta „a înțeles înalta misiune a dascălului care trebuie să călăuzească tineretul spre dragostea de știință și neam, căci știința fără conștiință este ruina sufletului".

Iată câteva titluri din lucrările sale, interzise după 1944 și apoi căzute în desuetudine ori ajunse simplă istorie: *Regimul agrar-român și chestiunea optanților unguri*; *Organizarea păcii și Societatea Națiunilor*; *Qu'est-ce que la révision des traités internationaux*; *Politica externă a României*; *Hotărâri judecătorești și arbitrale străine în România*; *Problemele Păcii Europene*; *Le fondement de la Société des nations et la crise de cet organisme*; *Essai de détermination méthodologique du droit administratif international*; *Criza Societății Națiunilor*; *Nation et nationalité dans la nouvelle constitution roumaine*; *L'enseignement universitaire des relations internationales*; *La vie internationale de la Roumanie*; *Les relations extérieures*; *Son droit international public*; *La vie juridique des peuples, vol. IV, Roumanie*; *L'Empire Romain et l'organisation internationale*; *Elemente de drept internațional public*; *Curs de drept internațional privat*; *Curs de drept internațional aprofundat*; *Istoria organizării internaționale*.

Biograful său îl socoate și „om de vocație politică", „autorul celor mai îndrăznețe reforme legislative", „reprezentantul cel mai caracteristic al acelei părți sănătoase din generația sa care astăzi cu sângele ei spală păcatele trecutului..."

Piesa cea mai reprezentativă din arhiva cercetată ne pare relatarea unei consfătuiri cu directorii de ziare desfășurată în ziua de 21 iunie 1941. Ministrul le-a cerut atunci „să fie neapărat introduse în paginile dvs. anumite directive pentru îndrumarea opiniei publice într-un anume sens". De ce? Pentru că, mărturisea vicepremierul, „cred că peste câtăva vreme vă veți putea aduce aminte de convocarea de astăzi pe care o fac ca un presentiment al unor împrejurări care pot să vină".

A doua zi România declara război Uniunii Sovietice.

Mihai Antonescu continuă pledoaria în fața ziariștilor astfel: „este ceasul să vă afirm că generalul Antonescu stăpânește într-adevăr destinul național... dacă va veni o provocare din partea rușilor, Germania înțelegând să joace clauza de garanție teritorială pe care ne-a dat-o, generalul Antonescu va comanda armatele germane și române care vor lupta pe acest front". Și mai departe: „dacă împrejurările s-ar precipita, și lucrul nu este exclus... am datoria să fac un apel care, de data aceasta, aduce nu numai fiorul unor răspunderi ci aripile unor mari nădejdi". După mai multe fraze gongorice („neamul nostru... topit fir cu fir în toate puterile lui de viață și de afirmare... scuturarea tragică și măreața a unei lovituri de o stâncă... în ceasurile mari ale destinului european, poporul român... ar putea să aducă, la capătul unei crize morale, cea mai patentă probă a sănătății sale spirituale și a perspectivei sale de lung viitor sănătos") Mihai Antonescu

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

definește presa drept „marele instrument de catalizare a conștiințelor, de îndrumare, de dirijare a curentelor morale și spirituale în națiunea noastră". În această situație el consideră că ziariștii nu trebuie să aștepte totdeauna directivele Ministerului Propagandei și să-și consulte conștiința spre a găsi tonul just de adresare către marele public. Concret, el cere ca, odată întorși în redacțiile lor, oamenii de presă să pregătească „materialul privitor la drepturile românești asupra Basarabiei și Bucovinei, atât din punct de vedere istoric, cât și din punct de vedere etnic, biologic... să aruncați o lumină nouă asupra înțelesului pe care îl capătă de acum înainte, din ceasul în care problemele se vor schimba, noțiunea de germani în România". Această punere la punct se impunea deoarece opoziția, fruntașii fostelor partide politice, trimiseseră repetate scrisori generalului Antonescu în care vorbeau reprobator despre „ocupațiunea germană în România". Or, declara ministrul Propagandei, „soldații germani mor pe pământul românesc pentru ca România să-și câștige drepturile sale". Apoi alianța cu Germania trebuie privită ca o contribuție la „construcția civilizației europene". Aceste două concepte trebuie inculcate „lumii de mulțime" și celei „de cugetare". Opinia publică românească trebuia să înțeleagă „loialitatea" germană față de România. Și aceasta în condițiile în care majoritatea românilor au fost, în trecut, și continuau și acum, când războiul stătea să înceapă, profund galofili. Dar, dacă românii voiau „să-și croiască un destin în Europa", trebuiau să renunțe la „fantomele oricât de sentimentale și de calme ale unui trecut apus", susținea ministrul care, în convorbiri particulare cu oficialitățile germane, își mărturisea „atașamentul de ordin spiritual față de Franța". Argumentul cel mai convingător al noii epoci „cerebrale", de colaborare cu Germania, i se pare lui M. Antonescu a fi „încredințarea trupelor germano-române pentru întregul front generalului Ion Antonescu".

A face „pregătirea morală" a românilor – iată sarcina presantă pe care ministrul Propagandei o punea pe umerii ziariștilor. După ce face elogiul „sensibilității" generalului Ion Antonescu față de presă, vicepremierul, reamintind repetatele directive transmise redacțiilor, declara: „Cred că în toate aceste directive ați putut să găsiți totdeauna o grijă sinceră, robustă și uneori poate apăsătoare, dar e grija onestă pentru viitorul acestui neam și niciodată, o singură dată, ofensa trufașă a unei imixtiuni în libertatea conștiinței dvs."

M. Antonescu intuiește că oamenii de presă numai sugrumați de cenzură puteau îndeplini dezideratele sale și începe să facă atunci concesii recunoscând că „până acum n-am putut să facem mare lucru pentru presă și mai ales nu v-am invitat să discutăm în comun o reorganizare a presei". Le promite că presa „va fi așezată pe baze de trăinicie românească", de „selecție profesională".

Vorbele sforăitoare, promisiunile cu iz patriotard nu-l conving pe Pamfil Șeicaru care declară bătăios:

„D-le Ministru, situația noastră a presei este foarte bizară.

Noi suntem în preajma unor evenimente hotărâtoare pentru națiunea noastră și suntem exact tot atât de informați cât și cetățeanul de pe stradă. Nu cred că cineva ar putea să se mândrească cu normativele care se trimit dela Ministerul Propagandei, care sunt de o absență totală. N-am văzut o mai splendidă organizare a neantului de prezență decât la Ministerul Propagandei. Toți funcționarii dela Ministerul Propagandei sunt ratați ai presei, incapabili să țină un condei în mână.

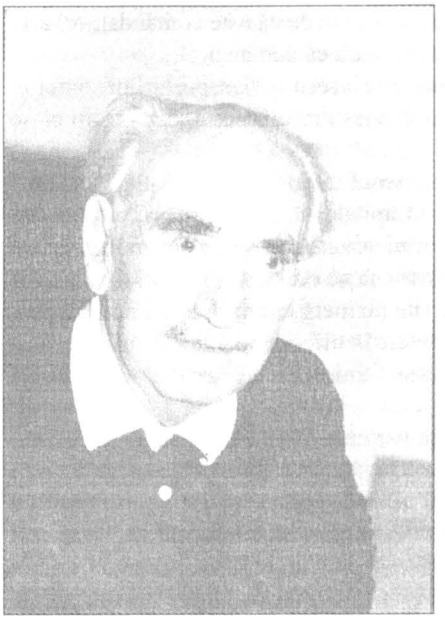

Pamfil Șeicaru

Și atunci problema care se pune este ce scrim mâine? Putem scri ceva? Putem scri ce ne arde sufletul? Dacă putem scri ce vrem, atunci dați ordin la cenzură, fiindcă la cenzură n-ai creere grozave, sunt niște cretini.

A doua problemă, pe care vă rog să o aveți în vedere, domnule Ministru, este problema hârtiei. Ce facem cu hârtia? Au fost gazete care s-au repezit asupra Oficiului de hârtie și și-au făcut rezerve. Eu n-am nici un fel de rezervă de hârtie și consum 1 vagon și ceva. Ar trebui făcută o raționalizare a consumului de hârtie și fiecare să-și ajusteze consumul la strictul necesar. Atunci când există cartele pentru pâine, pentru untdelemn și zahăr, cred că nu se poate închipui ca să se bată joc, mai ales în aceste timpuri, de această materie primă a scrisului zilnic. Cred că sunt interpretul tuturor confraților, care nu doresc decât să aibe hârtie să poată apare și atunci cerem raționalizarea consumului de hârtie, toată lumea să poată fi asigurată că poate apărea.

Aceasta interesează.

Și acum, dacă lăsați întreaga presă, fără nici o excepție, să scrie ce vrea, va fi exact cea mai fidelă, cea mai emoționantă și cea mai puternică interpretă a generalului Antonescu. Dar ne trebue pentru aceasta muniția necesară și această muniție pentru noi este hârtia. Pentru aceasta, pentru că la noapte o să fim în stare de război, Dvs. sunteți obligat să blocați hârtia la dispoziția Președinției Consiliului, pentru ca toate gazetele să aibă siguranța de apariție.

Cerem o transformare a Ministerului Propagandei. Ministerul Propagandei este compus din ratați ai presei, din oameni cari n-au putut să facă meseria noastră, din idioți, fiindcă altfel ar înțelege că la 2 noaptea nu se trimit directive la o gazetă ca să se spargă pagina și nu se întreabă cât costă tipograful și cât costă plumbul.

Eu, gazetă, vreau să te servesc pe D-ta, nu-ți cer nici un ban pentru serviciul care îl fac, dar nu-ți bate joc de munca mea și la 2 noaptea să-mi strici gazeta, trimițându-mi normative. Și atunci această breaslă, care este cea mai prezentă lângă stat, fără să ceară nimic, cere un singur lucru: să fie lăsată să lucreze și să i se asigure materia primă. Dacă există vreunul din confrații mei care socoate că am spus o singură silabă care nu este adevărată, să mă desmintă. Noi nu cerem decât ca cenzura să fie mai la timp informată, să nu fie excesiv de dobitoacă cum dă proba, poți să fii prost, dar nu până la abuz! Ca Ministerul Propagandei să nu fie așa de tabetic în mișcare, adică să știe ce vrea și să spună la timp, fiindcă veți recunoaște că dacă trec 24 de ore între un eveniment care s-a produs și

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

apariția lui în gazetă, atunci se vede că este comandat, ori arta este să comanzi fără să se vadă că comanzi.

O altă chestiune este aceea a transporturilor ziarelor. Știu că ați dat un ordin în chestiunea aceasta, dar să știți că se execută foarte greu.

Am vorbit cu prietenul Lugoșianu și în cazul când ar fi bombardamente asupra Capitalei să întrebuințăm camionetele noastre pentru transportul gazetelor. Nu avem multe, 2 – 3 camionete. Fără ca nimeni să ne ceară, noi singuri ne-am gândit, în ipoteza că trenurile nu merg, cu mijloacele noastre proprii să transportăm gazetele în diferite puncte ale țării. Ceea ce vă cerem este ca aceste camionete ale gazetelor să nu fie rechiziționate.

Prin urmare, din partea noastră vedeți că ați avut colaborarea integrală. Ce vă rugăm însă insistent este să detașați un colaborator al Dvs. care să țină un contact permanent cu presa, fiindcă este foarte antipatic să telefonezi la Ministerul Propagandei și să nu găsești pe nimeni. Dvs. să aveți pe cineva care să ție contactul și care la orice oră din zi sau din noapte să aibe soluția; omul să nu fie numai prezent, dar să aibe și autoritatea de a soluționa".

Mihai Antonescu e silit să recunoască:

„Pentru Ministerul Propagandei n-am decât acest păcat că, încercând să mă ocup de el exclusiv în primele zile ale interimatului, am găsit atâta catalepsie în acest Minister, am găsit atâta încăpățânare în vechile deprinderi, atâta absolută indiferență pentru tot ceea ce constitue prestare decentă a obligațiunilor pentru care este plătit personalul departamentului, că m-a cuprins un adevărat desgust și reacțiunea primă pe care am avut-o era să părăsesc Ministerul, dând un al doilea comunicat în care să-mi arăt tot disprețul meu pentru firma care a fost făcută succesiv de mai mulți miniștri de Propagandă care și-au permis să lucreze în spatele unei firme numai pentru vanitatea de a se chema ministru, fiindcă în realitate Ministerul Propagandei nu există. Este cea mai nerușinată îndrăsneală să se afirme că Ministerul Propagandei este un departament. Nimic, câteva birouri cu firme pretențioase. La o direcțiune se lucrează pentru arhivistica istoriei presei, care se va scrie peste 50 de ani și se redactează un buletin de presă traducându-se din mai multe limbi toate bazaconiile mondiale cuprinse în popasul unei zile, în ziare pe care nu le-a citit nimeni, buletin pe care îl citește și mai puțin lumea; și toată această activitate ajunsese să absoarbă aproape în întregime preocupările unei direcțiuni. Am găsit la buletinul de presă la Direcțiunea presei 36 funcționari care cu diferite atribuțiuni lucrau la redacțiunea acestui buletin.

Alături de aceasta, Direcțiunea presei nu se ocupă decât cu centralizarea anodină a unor rapoarte pe care le trimetea pe o fițuică fără nici o însemnătate în atenția diferitelor Departamente.

În afară de direcțiunea Propagandei, a lui Bădăuță, unde s-a înjghebat ceva mai temeinic, mai metodic pe planul acesta al propagandei vizibile, al propagandei de panouri, de expoziție, dincolo la direcțiunea de studii și documentări o repetiție de atribuțiuni cu direcția presei, o concurență insolită de aspirațiuni alimentare și între o direcțiune și între cealaltă, o tentativă de a încerca înjghebarea unei edituri de publicațiuni cu caracter de propagandă, în loc să se adreseze unei edituri oarecare și să dea acolo un mijloc de subvențiune, pentru ca editura însăși, cu un simplu comitet să se ocupe, s-au apucat să erijeze o întreagă editură în Stat cu o infinitate de perspective și pretențiuni și în realitate cu nici o posibilitate de înfăptuire. Și în vremea aceasta am primit de la dl. dr. Göbbels și Schmidt scrisori în care mi se adresează personal întrebându-mă pentru ce România, [cu] un Minister de Propagandă, atașați de presă și un sistem politic care poate să găsească tot ecoul în Germania, nu izbutește să se facă cunoscută nici măcar prin articole de ordin general; pentru ce dacă Ministerul nu face acest lucru, pentru ce nu pun eu pe cineva să-mi facă articole pe care să le trimit direct la Berlin ca să mi le publice în jurnale, ca totuși România să fie cunoscută.

De la serviciile noastre de presă, de pildă, de pe lângă diferite legațiuni, n-am primit decât sau niște note pretențioase cu informațiuni diplomatice extravagante de natură să te inducă în eroare, judecându-le ca un om serios, ca pe o informație temeinică sau simple cereri de diferite diurne sau diferite concedii alăturate de o infinitate de plângeri ale presei sau ale autorităților locale, constatând absoluta inexistență, uneori chiar mai grav, a așa zișilor reprezentanți de presă ai României. Având în guvern o sarcină de competență generală, i-am atras de câteva ori atenția d-lui Crainic asupra acestei stări, că Ministerul Propagandei trebue să fie reorganizat, că de pildă presa trebue să aibe și ea un statut și că toate aceste lucruri trebuesc neapărat făcute. Am insistat, i-am spus loial în toate ocaziunile că nu este posibil ca în această vreme de frământări profesionale, Ministerul Propagandei să nu răspundă misiunii lui, că Ministerul Propagandei este un purtător de cuvânt, că Ministerul Propagandei, prin ceea ce este caracteristic regimului generalului Antonescu, regimului de sobrietate, trebue să învălue această acțiune a generalului Antonescu de tot răsunetul, de toată rezonanța interpretatoare, pentru ca să creeze curente de mulțime. Dacă Ministerul doarme, dacă nu există, atunci este inutil să mai aspire să joace vreun rol, adică să rămână ca Minister. Când, devenind interimar la Ministerul Propagandei, am fost silit să văd realitățile de acolo, când am constatat aceste stări, vă mărturisesc că n-am putut să-mi înfrânez indignarea, pentru că am fost profund nemulțumit de starea în care am găsit Ministerul Propagandei.

Am mers și am lucrat câteva zile în Direcțiuni. Am încercat și la Ministerul Justiției mica rezistență a pasivității orientale, micul strat de praf rutinat așezat încăpățânat, de deprinderi administrative, care se turbură atunci când se simte scuturat; dar nu m-am jenat să-l scutur.

La Ministerul Propagandei mi se pare însă că intru într-o vastă cameră în care vaporii de somnifer tind să te cuprindă și simți nevoia să spargi geamurile ca să poți respira, pentru că era atâta înțepenire, atâta lipsă de înțelegere, că m-am întrebat dacă aceasta este o lipsă de conștiință sau un boicotaj organizat. Nu puteam să-mi explic atâta nepăsare pentru răspunderile acestui Minister.

Am schimbat unele lucruri, însă, d-le Șeicaru, n-am putut să fac mare lucru în puținele zile pe care le-am avut și vă rog să înțelegeți că atunci când în aceeași lună a trebuit să mă ocup de aprovizionarea țării întregi, când a trebuit să supraveghez operațiunile agricole, când a trebuit să iau la telefon în fiecare zi 17 prefecți pentru a vedea stările din județe, când memorandumurile adresate Führerului sau Cancelariei italiene și toate actele diplomatice mai importante trebuia să le redactez eu, când actele de politică zilnică, mai ales de când generalul Antonescu este obligat să se preocupe de domeniul militar, îmi revin tot mie, cu cea mai mare dorință de a face ca prezența mea la Ministerul Propagandei să fie justificată, să

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

fie o prezență demnă, potrivită, care să-mi liniștească răspunderile și să-mi lege conștiința de locul acela, cu toate acestea mi-a fost imposibil să fac mai mult decât schițarea unor perspective de reorganizare și schimbare a unor metode ca cel puțin să existe un simț nou de lucru în Ministerul Propagandei.

Îndată ce împrejurările îmi vor îngădui, Ministerul Propagandei va fi scuturat în așa fel că până la urmă va avea să aleagă, dacă vrea să se păstreze, făcând pe cei dinainte să iasă din sarcofag și din mumii cum au fost până azi, să-și dovedească existența, sau dacă să-i închid capacul brutal și să constat că țara românească n-a fost în stare să dea un Minister al Propagandei".

Ion Lugoșianu adăuga la rându-i:

„Trebue să dați acestei prese putința să se exprime conform posibilităților și conform individualității ei; să-i dați putința să dispună de toate mijloacele tehnice pe care le are la dispoziție ca să se facă vehiculul ideilor și sprijinitoarea și colaboratoarea acțiunii guvernamentale. Fără aceasta nu se poate... fără realizarea acestor probleme, presa nu poate fi în măsură să-și exercite ceea ce în primul rând consideră că este datoria ei, de a desemna acțiunea Guvernului cu toată eficacitatea posibilă, conform temperamentului individual al fiecărei dintre gazete, fiindcă felul de a se exprima al fiecărei dintre gazete i-a pus la dispoziție un credit personal, de multe ori construit în decenii de activitate gazetărească, credit care trebue pus în slujba țării și care nu poate fi pus decât în felul în care gazeta l-a conceput în trecut, fiindcă numai în felul acesta a izbutit să-și dobândească la cititori încrederea, pe care o are și pe care este gata oricând s-o pună în serviciul țării.

Este, domnule Ministru, o consecință elementară pentru orice profesionist al condeiului, pentru orice gazetar să se bazeze pe un fapt, faptul este suportul articolului de gazetă. Un articol de gazetă este un fapt zilnic sau o idee cu un titlu fericit și dezvoltată în termeni clari sau impetuoși, după temperamentul fiecărui gazetar, după identitatea fiecărei gazete, care să meargă la inima cititorului.

Dacă noi, domnule Ministru, nu avem decât directivele pe care eu mă abțin să le calific, dar dacă nu avem posibilitatea de a fi informați zilnic și exact despre ce se întâmplă, numai pe baza unor directive, când noi nu cunoaștem faptul, ne este peste putință să comentăm acel fapt. Ca în orice activitate omenească trebue să știi ce platformă ai ca să duci o campanie. Ori, de multe ori directivele sunt niște curiozități. Am păstrat câteva la dosarul meu: criticați atitudinea Angliei pe chestiunea cutare, sau pe tema discursului cutare rostit de D. Churchill, pe care nici nu l-am văzut".

Mihai Antonescu, în fața acestei avalanșe, declară dezarmat și dezarmant:

„Pentru astă seară am să inaugurez un sistem nou al colaborării noastre, lăsând libertatea fiecăruia să scrie. Iată ce vreau astă seară să fac, o experiență, să văd ce are să iasă mâine".

Gheorghe ADOC – *HORIA* – gravură în linoleum

În paginile 13, 27, 28, 30, 34 lucrări de Gheorghe ADOC

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Bucureștii lui Carol I

1866. Descrieri și impresii despre București

Ana Maria ORĂȘANU

An de referință prin importanța evenimentelor petrecute atunci, 1866 a fost și un moment când privirile Europei s-au îndreptat cu mai mult interes spre orașul devenit capitala principelui Carol de Hohenzollern.

Înfățișarea generală, aspectul străzilor și clădirilor, confortul urban și ambientul cultural, precum și specificul societății bucureștene erau atent observate și comparate cu situația din marile țări europene. Comparația evidenția deosebiri fundamentale, care plasau, temporal, Bucureștii într-un trecut nedefinit, iar geografic, într-un univers oriental, misterios și atrăgător. La acestea se adăugau însă sclipirile punctuale de civilizație occidentală, descoperite în saloanele mondene. „Intrați într-un salon, vă aflați la Paris. Mobilierul cel mai elegant, toaletele cele mai moderne și de cel mai bun gust, conversațiile în limba aleasă de cercurile noastre cele mai aristocratice... Părăsiți salonul și ieșiți în stradă. Vă treziți, pe deplin, în Orientul viselor voastre, cu nopți înstelate sau luminate de razele melancolice ale lunii" (Ulysse de Marsillac).

Surse documentare ne permit să reconstituim tabloul real al Bucureștilor de atunci și să fixăm momentul 1866 în cronologia dezvoltării sale urbane.

Orașul ocupa o suprafață disproporționat de vastă în raport cu numărul locuitorilor, căci imposibilitatea practică a delimitării sale permitea în continuare noilor veniți să se instaleze pe terenurile mărginașe libere și punea autoritățile în fața faptului împlinit.

Rețeaua căilor de comunicație cuprindea cele câteva „poduri" tradiționale, pornind radiar din vecinătatea vechii Curți Domnești spre destinații de interes major: Dunăre, Transilvania și Moldova. Printre ele se desfășura un adevărat păienjeniș de ulițe trasate aleatoriu, după nevoi și posibilități, asigurând legăturile în și între mahalale.

Construcțiile de orice fel erau plasate de regulă pe loturi largi și înconjurate cu o vegetație generoasă. Bisericile, numeroase, se remarcau prin siluete elansate, acoperite cu turle metalice strălucitoare. Locuințele celor circa 160 de mii de bucureșteni erau diferite tipologic, după starea socială și economică a proprietarilor. Existau încă multe locuințe sărăcăcioase, ridicate din materiale perisabile, dar și casele confortabile își sporeau numărul. Reședințele marilor boieri și negustori ofereau imagini admirabile, ca de exemplu palatele Știrbey, Șuțu și Ghica Tei, sau casele Meitani, Văcărescu și Dudescu. Cea mai nouă și spectaculoasă realizare a genului, casa Liebrecht, terminată în 1866, avea să devină curând subiect de scandal.

La acea dată nu exista în Capitală o reședință domnească adecvată nivelului de reprezentare impus de rang, știut fiind că fosta casă a lui Dinicu Golescu de pe Podul Mogoșoaiei, amenajată pentru această funcție în vremea domniilor regulamentare, fusese folosită și de Alexandru Ioan Cuza așa cum a găsit-o. Carol I a fost și el instalat în această casă veche, cu fațade coșcovite și vecinătăți neprietenoase, dar cu gardă de onoare și arborând drapelul. Reacția lui Carol I, când casa i s-a prezentat drept palat, a rămas antologică. A întrebat, repetat, fără însă a primi răspunsuri: „Unde este palatul?" Dar situația în sine nu l-a îngrijorat și nici nu l-a preocupat. Dimpotrivă, Carol I a lăsat amenajarea propriei reședințe în afara priorităților legate de dezvoltarea orașului. Abia după 25 de ani de domnie a început demersurile pentru extinderea și amenajarea vechiului palat, fidel tradiției și fără dorința de a locui într-o reședință nouă.

În 1866, bucureștenii se mândreau cu Teatrul cel Mare, inaugurat din 1852. Sala de spectacol, „foarte dichisită, proaspăt zugrăvită și poleită", era unanim apreciată ca „una dintre cele mai frumoase săli din Europa". Cu fațada principală retrasă de la aliniamentul celorlalte case de pe Podul Mogoșoaiei, Teatrul delimita un loc ce va deveni una dintre principalele piețe publice ale orașului. Aceeași

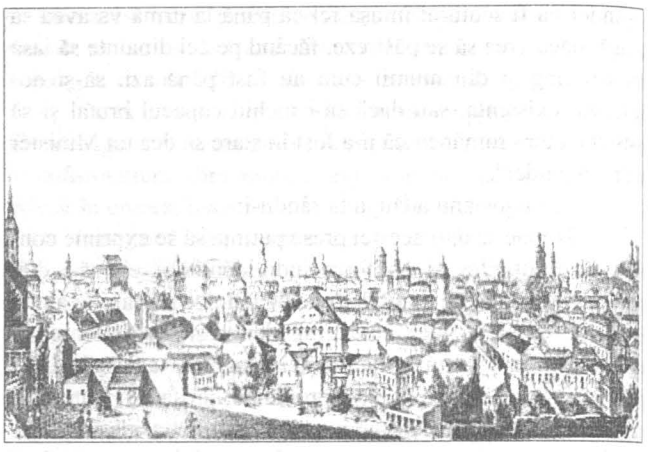

Bucureștii la 1866. **Litografie de J.R. Huber**

situație se va crea și la Palatul Universității, monumental prin ținuta arhitecturii și prin funcțiunile atribuite spațiilor, abia construit și inaugurat oficial în 1869. Bulevardul amenajat de-a lungul său a devenit spațiu destinat festivităților cu caracter militar, mai ales după 1874, când a fost amplasată și statuia lui Mihai Viteazul.

Un loc public acreditat prin tradiție era pe Dealul Mitropoliei, unde se învecinau sediile puterii legiuitoare și bisericești. Acolo s-a oprit și Carol I pe 10 mai 1866. Alaiul ceremonios l-a condus la Mitropolie, apoi a trecut la Adunarea Obștească unde a depus jurământul de credință.

Orașul de atunci se mândrea și cu câteva locuri agreabile de plimbare: Grădina Cișmigiu, Grădina de la Sfântul Gheorghe Nou, de la Filaret, iar spre nord cu Șoseaua Kiseleff, traseu al plimbărilor mondene în trăsură, când se etalau echipaje și toalete.

Aspectul Bucureștilor, aparent împietrit în uitare, releva celor avizați importante înnoiri. Se datorau în primul rând eforturilor de a îndepărta distrugerile provocate de calamitățile deceniilor anterioare, cutremure și incendii, care pustiiseră zone întregi afectând și principalele edificii. Turnul Colței pierduse etajul superior, aproape toate bisericile și clopotnițele rămăseseră fără turle. Toate se reparau și se înnoiau după principii estetizante discutabile azi. În acest scop funcționase, mai ales în vremea domniilor lui Gheorghe Bibescu și Barbu Știrbey, o comisie specială pentru înfrumusețarea orașului. De asemenea, erau în vigoare primele reglementări cu caracter urbanistic impuse prin Regulamentul Organic pentru a se stăvili inițiativele haotice de construcție. Se croiseră Șoseaua Kiseleff și Bulevardul Academiei. Începuse pietruirea cu bazalt suedez pe Podul Mogoșoaiei. Erau însă multe alte probleme majore de rezolvat.

Cele mai sugestive documente iconografice ale timpului aparțin pictorului Preziosi, atras mai ales de inedit și de pitorescul bucureștean. El a lăsat posterității o suită coerentă de imagini imortalizând locuri și scene din viața comunitară a anilor 1868 – 1869. Însuși Carol I a prețuit aceste lucrări artistice și le-a expus la loc de cinste în palat.

La rândul său, Ulysse de Marsillac, stabilit în București din 1852, autor ce și-a urmat cu fidelitate de-a lungul vieții crezul „de a face România cât mai cunoscută lumii care nu o știe", a prezentat orașul vremii cu multă obiectivitate, punând la dispoziție informații susținute de o documentare minuțioasă și înțelegerea de fond a realităților. *De la Pesta la București. Note de voiaj*, lucrare publicată la București în 1869, este concludentă. El considera că „Bucureștii, printr-un rar privilegiu, satisfac dubla noastră dorință de civilizație și libertate".

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Patrimoniu

Din colecțiile Bibliotecii Metropolitane București

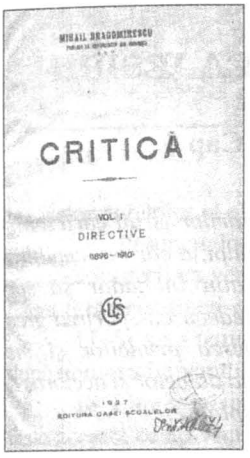

Mihail DRAGOMIRESCU, *Critică*, vol. I *Directive (1896 – 1910)*
Editura Casei Școalelor, 1927

... Omul este născut să-şi trăiască viața, şi formula supremă a acestei vieți e: ***spre mai bine****. Or'cît de neînsemnat ar fi talentul cuiva şi or'cît de rău ar fi omul ce-l are – din sufletul lui care trăeşte şi care se înfătueşte în opere, scapără ce-va:* ***spre mai bine****...*

Şi dar sunt mulțumit că în sfera mea, am putut să-mi îndeplinesc în or'cît de mică măsură o parte din această menire: or'cît de neînsemnate ar fi fost rezultatele față de veşnicia timpului, or'cît de pline de supărări față de nimicirea momentului – nu-mi pare rău că le-am făcut. Mici şi supărătoare, dar ***spre mai bine****...*

Romulus DIANU, *Adorata*, roman
Editura „Națională" S. Ciornei [1930]

... Știu că aspectele intime ale femeii variază dintr'un moment într'altul. Că peisagiul ei sufletesc devine de nerecunoscut într'o singură oră, ca o Sahară căreia furtunile îi mută munții în locul văilor, şi îi acoperă şesul cu dune în care te rătăceşti. Știu că nici o hartă nu poate indica, barem aproximativ, drumurile... Atunci trebue să ancorezi, să rămâi pe loc, să aştepți ca un beduin, să se potolească urgia şi să înceapă stăpânirea ta.

Fiindcă a iubi e o știință care trebue învățată, ca orişicare alta.

Ciprian DOICESCU, *Iulia Hasdeu*, cu tălmăciri din poeziile sale
„Cartea Românească", București, 1941

... Cu opera Iuliei Hasdeu în românește, – apărută prin unele poezii, probabil mai târziu prin mai multe, – se impune cu necesitate să apară mai vie amintirea geniului ei, amintirea acestei tinere fete, care s'a împărtăşit cu zarea, cu cerul înstelat, cu beatitudinea iubirii platonice, care a visat pe cărările argintii ale lunei şi care a ştiut aşa de socratic să primească taina morții.

O amintire scumpă şi mereu trează care va şti să lumineze şi peste suflete şi peste veac.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Istoria cărții

BIBLIA VULGATA

Biblia Vulgata. Blaj 1760 – 1761, I,
prefață de Acad. Eugen SIMION, Editura Academiei Române, București, 2005

Arhivele românești continuă să ascundă comori inestimabile. Din vreme în vreme ele sunt scoase la lumină prin osârdia unor cărturari de excepție. De curând, la Editura Academiei a apărut o nouă ediție a celei mai citite cărți din lume, BIBLIA. *E vorba de prima traducere în limba română a* Bibliei Vulgata, *făcută în 1761 sub privegherea unuia din corifeii Școlii Ardelene, episcopul Petru Pavel Aron. Ediția și-a asumat-o o echipă de cercetători de la Institutul de Istorie „G. Barițˮ din Cluj, sub conducerea lui I. Chindriș, directorul filialei Bibliotecii Academiei de acolo.*

Lansarea cărții, în amfiteatrul „Eliade Rădulescuˮ al Bibliotecii Academiei, s-a transformat într-un eveniment cultural memorabil. Președintele Academiei, Eugen Simion, prefațatorul ediției, și-a exprimat bucuria pentru încheierea cu succes a unei strădanii de 20 de ani pentru punerea în valoare a acestui „monument de limbă literară românească".

Pentru mulți e o cinste să publice sub egida Academiei Române. De data aceasta editarea Cărții cărților onorează în primul rând instituția ce o găzduiește – a declarat arhiepiscopul bisericii romano-catolice, monseniorul Ioan Robu. Cele 5 volume reproduc un mss. de 6.000 de pagini ale unui text „frumos și pur, într-o limbă genuină, fără latinisme, purificată de barbarisme". Parcurgând azi acest text al Bibliei Vulgata *cititorul se află „sub vraja limbii populare", are sentimentul că „îl citește pe Neculce transpus în Ardeal", spunea acad. Camil Mureșan, directorul Institutului „G. Barițˮ. Opera acestui întemeietor al școlilor de la Blaj, care a fost episcopul Petru Pavel Aron, depășește înțelesul unei traduceri erudite și „se constituie ca un act fundamental al culturii române moderne, o contribuție esențială la formarea conștiinței identitare a românilor ca părtași la Respublica Christiana", aprecia acad. Virgil Cândea. În sfârșit, poetul Ion Brad amintea de mâinile episcopului traducător ce cunoșteau nu numai numărarea mătăniilor ci și „cernelurile literelor, rândurilor și paginilor acestei Cărți a cărților".*

Ediția bilingvă (latină/română), cu adnotări minuțioase și un indice amplu (1.700 p. tipărite), e o mărturie de perenitate a valorilor spirituale românești, o reușită a elitei noastre culturale de acum aproape 250 de ani și de azi.

CARTEA IEȘIRII

Cap 1

Numele feciorilor Israil carii au întrat în Eghipt, a cărora înmulțire noul Faraon în zădar să sârguiaște a o împiedeca cu sporirea greotăților, cu uciderea pruncilor și înecarea; pentru mila doicelor și aceloraș de la Dumnezeu răsplătire.

1. Aceaste sânt numele feciorilor Israil carii au întrat în Eghipt cu Iacov, fieștecarei cu casăle sale au întrat:
2. Ruvin, Simeon, Levi, Iuda,
3. Isahar, Zavolon și Veniamin,
4. Dan și Nethali, Gad și Aser.
5. Și era toate sufletele lor, care au ieșit din coapsele Iacov, șeptezeci; iară Iosif era în Eghipt.
6. Carele murind, și toți frații lui și toată rudeniia aceaea,
7. Feciorii lui Israil au crescut și ca niște odrasle s-au înmulțit și, învârtoșați foarte, au împlut pământul.
8. Sculatu-s-au într-aceaea împărat nou preste Eghipt, carele nu știia pre Iosif.
9. Și au zis cătră norodul său: „Iată, norodul fiilor Israil mult și mai tare decât noi este.
10. Veniți să-l împresurăm înțelepțeaște, ca <nu> cumva să să înmulțască și, de va năvăli războiu asupra noastră, să să adaogă neprietinilor noștri și, bătân // du-ne, să iasă de pre pământ".
11. Și au pus preste ei ispravnici lucrurilor, să-i năcăjască cu greotățile. Și au zidit cetățile ceale de lăcuit a lui Faraon, Fitom și Rameses.
12. Și cu cât îi împresura, cu atâta mai mult să înmulțea și creștea.
13. Și urâsă eghipteanii pre fiii lui Israil și-i năcăjiia bajocorindu-i.
14. Și la amărăciune ducea viiața lor cu lucruri vărtoasă, de tină, și de cărămizi și cu toată slujba cu care în lucrurile pământului să împresura.
15. Și au zis împăratul Eghiptului

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

moașelor ovreailor, a cărora una să chema Sefora, alta Fua,

16. Poruncindu-le: „Când veț moși ovreile și când vreamea nașterii va veni, de va fi parte bărbătească, ucideți-l; de va fi fămeia, țineți-o".

17. Și s-au temut moașele de Dumnezeu și n-au făcut după porunca împăratului Eghiptului, ce ținea bărbații.

18. Carele la sine chemându-le, împăratul au zis: „Ce iaste aceasta ce ați vrut a face, să țineți pruncii?"

19. Carele au răspuns: „Nu sânt ovreaicele ca eghiptencele muieri, că eale știu moși și până a veni noi la eale, nasc".

20. Și bine au făcut Dumnezeu moașelor și au crescut norodul și s-au întărit foarte.

21. Și pentru că s-au temut moașele de Dumnezeu, le-au zidit case.

22. Și au poruncit Faraon la tot norodul său, zicând: „Orice să va naște parte bărbătească, aruncați-i în râu, orice fămeiească, țineți".

Cap 2

Moisii să naște, în apă aruncat și de acolo tras, / de la mumă-sa doicit din porunca fetei lui Faraon, carea îl luase fiiu de făgăduință. Pentru uciderea eghipteanului, de frica împăratului, în Madiam fuge, unde luând muiare Sefora, fata preotului, doi feciori naște, Ghersam și Eliezer.

1. Ieșit-au după aceastea bărbat din casa Levi și au luat muiare din rudeniia sa,

2. Carea au zămislit și au născut fiiu; și văzindu-l a fi frumos, l-au ascuns trei luni.

3. Și neputându-l mai tăinui, au luat o coșnicioară de papură și o au spoit cu cleiu și cu rășină și au pus înlăuntru pruncșorul și s-au slobozit în ostrovul râpei râului,

4. Stând departe sora lui și cugetând întâmplarea lucrului.

5. Și, iată, să pogorea fata lui Faraon să să speale în râu și featele ei să priîmbla pre țărmurile râului. Carea văzând cojnicioara în trestie, au trimis una din slujnicile sale. Și adusă fiind,

6. Deschizând și văzând într-însa mititelul plângând, i s-au făcut milă de el, zicând: „Din pruncșorii ovreilor iaste acesta".

7. Căriia sora pruncului: „Vreai – au zis – să merg și să chem ție muiare ovreaie carea să poată doici pruncul?"

8. Răspuns-au: „Mergi". Mers-au prunca și au chemat pre mumă-sa,

9. Către care au grăit fata lui Faraon: „Primește – au zis – pruncu acesta și-l doicește; eu voi da ție plata ta". Priimit-au muiarea și au doicit pruncul; și, crescând, l-au dat featii lui Faraon.

10. Carele ea l-au luat în loc de fiiu și i-au chemat numele lui Moisei, zicând că „din apă l-am luat".

11. În zilele acealea, după ce crescuse, Moisii ieșit-au la frații săi și au văzut năcazul lor și pre un om eghiptean bătând pre oarecarele dintre ovreai, frații săi.

12. Și căutând încoace și încolo și nime a fi aci văzând, lovind eghipteanu, l-au ascuns în năsip.

13. Și ieșind a doua zi, au văzut doi ovreai certându-să. Și au zis celui ce făcea nelegiuirea: „Căci bați pre aproapele tău?"

14. Carele au răspuns: „Cine te-au rânduit căpetenie și giudecătoriu preste noi? Au doară tu vreai a mă ucide precum ieri ai ucis eghipteanul?" Temutu-s-au Moisăi și au zis: „Cum s-au vădit cuvântul acesta?"

15. Și au auzit Faraon cuvântul acesta și cerca să ucidă pre Moisei; carele, fugind dinnaintea lui, au zăbovit în pământul Madiam și au șezut lângă un puț.

16. Și era preotului Madiam șapte feate, carele au venit să scoată apă și, umplând scocurile, vrea să adeape turmele tătâne-său.

17. Venit-au preste eale păstorii și le-au înterit; și s-au sculat Moisii și, apărând copilele, le-au adăpat oile.

18. Carele întorcându-să la Raguil, tatăl său au zis către dânsăle: „Căci mai curund de obicinuit ați venit?"

19. Răspuns-au: „Un om eghiptean ne-au slobozit din mâna păstorilor, încă și apă au scos cu noi și de beut au dat oilor".

20. Iară el: „Unde-i – au zis – pentru ce ați slobozit omul, / chemați-l să mânce pâne".

21. Și au giurat Moisei că va lăcui cu el. Și au luat pre Sefora, fata lui, muiare.

22. Carea i-au născut fiiu, carele l-au chemat Ghersam, zicând: „Nemernic am fost în pământ strein". Și altul au născut, carele l-au chemat Eliezer, zicând „Că Dumnezeul tătânimieu m-au scos din mâna lui Faraon".

23. Și după multă vreame au murit împăratul Eghiptului. Și suspinând feciorii lui Israil pentru lucruri, au strigat; și s-au suit strâgarea lor la Dumnezeu de la lucruri.

24. Și au ascultat suspinul lor și ș-au adus aminte de așezemântul de pace care au făcut cu Avraam, Isaac și Iacov.

25. Și s-au uitat Domnul la fiii lui Israil și i-au cunoscut.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Autografe contemporane

Lucian VASILIU

Epistola III

Cineva nu va reuşi să parcurgă
aceste rînduri:
uneori nu se mai deschide paraşuta –
cerul devine ochiul
unui şobolan mort
Un cuvînt se opreşte-n gîtlej.
Un altul moare eroic pe baricadă,
în uralele insectelor devoratoare
Un altul nu se exprimă:
suflare de gheaţă pe chipul
alchimistului

Pînă dimineaţă

Următoarele cuvinte pe care vreau
să le scriu
îmi pregătesc un şireang de zile mari
pînă dimineaţă mai sînt cîteva ceasuri
şi alte
cîteva sute de inchizitori
se vor naşte,
dar nouă nu ne pasă:
noi visăm la sublimele măicuţe
noi scriem cînd gura lor roşie
sărută arhanghelii din icoane

Biobibliografie

Născut la data de 08.01.1954, în Puieşti-Bîrlad, jud. Vaslui (fosta regiune Iaşi).

Studii: Liceul „Mihai Eminescu", Bîrlad (1968 – 1972); Şcoala postliceală de Biblioteconomie, Bucureşti (1972 – 1974); Facultatea de Litere, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza" Iaşi (1977 – 1981).

Funcţii: bibliotecar (Universitatea Tehnică „Gh. Asachi", Iaşi, 1974 – 1980); muzeograf literar (1980 – 1990).

Actualmente, director al Muzeului Literaturii Române Iaşi (12 muzee şi case memoriale literare).

Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din 1990); membru în Alianţa Civică (1990 – 1992); membru în PEN CLUB (din 1994); fondator al Societăţii Culturale „Junimea '90" (Iaşi, 1990), precum şi al seriei noi a revistei „Dacia Literară" (1990).

Apariţii editoriale:

Mona-Monada, poeme, Ed. Junimea, Iaşi, 1981 – debut

Despre felul cum înaintez, poeme, Ed. Albatros, Bucureşti, 1983

Să alergăm împreună, roman, Ed. Junimea, Iaşi, 1985

Fiul Omului, poeme, Ed. Cartea Românească, Bucureşti, 1986

Verile după Conachi, poeme, Ed. Junimea, Iaşi, 1990

Mierla de la Casa Pogor, poeme, Ed. Euchronia, Iaşi, 1994

Dincolo de disperare, poeme, Ed. Helicon, Timişoara, 1995

Tanz der Monaden (Dansul monadelor), poeme, ediţie bilingvă româno-germană, Dionysos Verlag, 1996

Lucianograme, poeme, Ed. Axa, Botoşani, 1999

Poeme/Poèmes, ediţie bilingvă româno-franceză, Ed. Cogito, Oradea, 1999

Cambei în China, jurnal, Ed. Sedcom Libris, Iaşi, 2000

Grenade şi îngeri, proze cezariene, Ed. Junimea, Iaşi, 2001

Atelier de potcovit inorogi, antologie de poeme, Ed. Junimea, Iaşi, 2003

Mesaj V

Sînt solidar cu voi
împietriţi pe baricada unui cuvînt magic
pe care nu-l divulg.
Libertatea
rămîne un punct de vedere controversat:
un fel de femeie fatală
un fel de răstignire a cetăţeanului
Trag aer în piept: cît mai mult aer.
Sînt condamnat să nu dorm. Ambiguitate.
Retină tulbure.
Prin hîrţoage
caut floarea de lotus presată:
acesta e TIMPUL
Încolonez străzile şi le ordon să tragă.
În întuneric, în ceaţă
conspiraţia cîinilor vagabonzi.
Trupul asaltat de o haită.
Sufletul însuşi o haită. Haită pe haită.
Dau foc dosarului cu aceste
teze malefice
Mama devine centrul universului, pîntecele
atîtor morţi.
Mîna cade lovită de secure.
E timpul să fiu mai prudent
Recurg la îmbrăţişarea convenţională a iubitei:
mă salvează de la un înec la fel de convenţional.
Monadă!, acesta este numele ei
şi al nostru

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

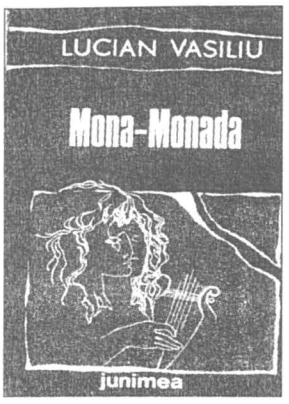

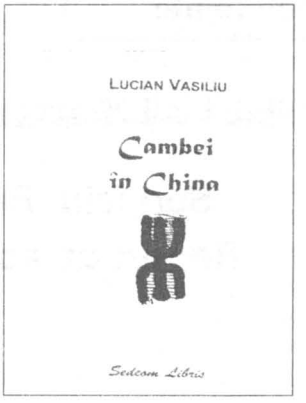

Secțiune

Mîine va fi Ieri. La miezul nopții
despic în două inima:
a. văd chipul mamei în icoana
unei îndepărtate biserici
b. provincia acuză dureri lombare
c. iubita îmi oferă șalul
dar trupul meu
e o himeră printre
șacali și hiene
d. după prima noapte de dragoste,
fratele
aruncă în aer
depozitul de muniție
e. don Quijote
întîrzie să se arate prin nămeți
f. sînt mut în limba mea
natală
g. alt Petre Eremitul
își mînă turma spre Alep
h. clopot
pe care nu îl trage nimeni

Dialectică

Încet-încet se pune în mișcare
mașina de cusut cuvinte:
TAC-TAC! TAC-TAC!
Încet-încet
calul moare păscînd,
Nimicul cucerește cîmpul de luptă
șobolanul Bosch avansează în scenă
încet-încet
se deschid pulpele fetelor în somn
încet-încet se termină țigara
condamnatului
încet-încet
pe jumătate orb
cenușă
încet-încet
sînt trași pe roată poeții idilici
încet-încet
nu mai am nimic de pierdut

Poem sugerat de Montaigne

Orologii exacte
concepte grenade iubite exacte
exasperant de exacte –
exact,
conținutul înserării hibernale
(aceeași cantitate de lebede
aceeași cantitate de cătușe
pe cap de locuitor)
Linii de tramvai
onorarii congrese polemici
discursuri exacte
(bătăile inimii
sînt surde egale și reci):
în toate
e o exagerare
funcționînd
după
principiul vaselor comunicante
în noaptea de 31 decembrie 2999

Vedere

concitadinului, don Caesar

Trompeta heruvimului
ruginită pe
acoperiș
șobolanul mort
acoperit de zăpadă
steaua în
containerul de gunoi
haita de centauri
plutonul în pas de cadență
exercițiile de alarmă
eremitul în chilie
visează fecioara hindusă
întunericul doarme în
triunghiul văduvei
cenușa sufletului în
tot orașul Berlad

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Meridian biblioteconomic

Din viața filialelor Bibliotecii Metropolitane București

Serviciul Relații Publice
Raport de activitate – 2005

Sergiu GĂBUREAC
șef serviciu

Activitatea Serviciului *Relații Publice* s-a desfășurat în conformitate cu Regulamentul de Organizare și Funcționare, Regulamentul Intern, Programul anual de activitate și fișa postului fiecărui salariat din cadrul serviciului, precum și pe baza proiectelor derulate în cadrul programelor: *Pași spre Biblioteca Metropolitană* și *Biblioteca Metropolitană din interior*.

A. Activitatea cu utilizatorii

Gradul de acoperire a Capitalei cu servicii publice de informare, documentare și lectură specifice bibliotecii publice s-a menținut sub 50%. Cauza o constituie neasigurarea, în continuare, de către Consiliul General al Municipiului București (CGMB), în subordinea căruia se află Biblioteca Metropolitană București (BMB), în principal, a spațiilor necesare desfășurării acestui serviciu comunitar de utilitate publică (doar două zecimi față de necesar).

Astfel, zone întregi ale Capitalei sunt lipsite, de ani de zile, de aceste servicii publice. Efectele neasigurării acestor servicii se fac resimțite tot mai mult la nivelul microcomunităților/cartierelor. Diferențele, dintre zonele unde sunt asigurate asemenea servicii comunitare și cele unde accesul la informație, documentare și lectură (= educație) nu există, cresc de la un an la altul.

Propuneri de intrare în normalitate au fost înaintate oficialităților în repetate rânduri de către conducerea instituției. De asemenea, *mass media* au prezentat de multe ori situația specială în care se află cea mai mare bibliotecă publică a României.

În ciuda unor astfel de condiții, numărul utilizatorilor activi, la cele 25 de filiale generale, a fost de *53.521* (total BMB – *64.591*), ceea ce înseamnă un indice de atragere de 19,8% din populația țintă pentru filiale (standardul de performanță fiind între 5 – 10%). În perioada 2001 – 2005 s-au înregistrat *99.485* utilizatori înscriși (total BMB – *165.865*), indicele de atragere ajungând la 36,8%. Frecvența pe *post bibliotecar* a fost, la filialele generale, de *6.163* utilizatori pe an. A crescut gradul de fidelizare a utilizatorilor la multe filiale – *CEZAR PETRESCU*, *GHEORGHE LAZĂR*, *PETRU MAIOR*, *IOAN SLAVICI*, *ȘT.O. IOSIF*, *TUDOR ARGHEZI*, *LUCIAN BLAGA*, *B.P. HASDEU* (cu peste 50% în 2005), ceea ce demonstrează un comportament profesionist din partea personalului, cu suficiente resurse de creștere în viitor.

Numărul posturilor pe filială este de *2,16* (standard minimum 5 – Legea Bibliotecilor nr. 334/2002 republicată), trei filiale generale funcționând cu un singur bibliotecar public: *D. CANTEMIR*, *GHEORGHE ȘINCAI* și *ALECU RUSSO*. Filiala *LUCIAN BLAGA* nu este asigurată cu personalul adecvat cerințelor unei filiale generale.

La difuzarea documentelor de bibliotecă [*835.790* unități biblioteconomice (u.b.)] s-au înregistrat *15.477* u.b./post bibliotecar/an, cu o medie de *15,61* u.b. de utilizator activ (UA) (media națională 2004 – *17,88* u.b./UA). La multe filiale s-a înregistrat o mare circulație a colecțiilor, ceea ce a condus la o rapidă deteriorare. Cauza – ritmul scăzut al intrărilor de noi documente de bibliotecă în anii '90, nefiiind asigurată finanțarea achizițiilor. În 2005 au intrat *24.763* u.b. (la nivelul BMB – *29.542* u.b. + *2.786* u.b. donate). Rata de înlocuire a documentelor a crescut la o medie de *33* de ani.

S-a menținut ridicat gradul de disponibilitate față de cerințele utilizatorilor și interesul pentru satisfacerea nevoilor de informare, documentare și lectură.

Revenim cu propunerea ca *Raportul statistic* să reflecte structura tuturor documentelor de bibliotecă împrumutate, așa cum este normal. În prezent, sunt contorizate doar documentele tip carte. Totodată, termenul *BELETRISTICĂ* induce o falsă realitate. Prilej de vorbe pentru cei care consideră biblioteca publică un loc de petrecere/pierdere a timpului liber! Dovada statistică, afirmă ei: peste 62% din documentele împrumutate sunt din clasa *fiction*! În realitate, peste 90% dintre acestea nu constituie lectură de plăcere, ci sunt documente de bibliotecă necesare studiului și cercetării pentru diverse categorii de utilizatori în formare. Rubrica *BELETRISTICĂ* poate fi numită *FILOLOGIE* sau împărțită în două: *BELETRISTICĂ 1* (cercetare și documentare/bibliografie școlară) și *BELETRISTICĂ 2* (lectură de plăcere). De asemenea, termenul *PRESĂ* trebuie înlocuit cu cel de *PERIODICE*, utilizat în mod oficial.

Totodată, în calculul statistic trebuie luate numai zilele efectiv lucrate cu publicul. Altfel se diminuează simțitor indicele *frecvență zilnică*.

Ca urmare a sutelor de corespondențe purtate, precum și prin utilizarea altor metode (telefoane, anunțuri prin alți utilizatori, comunicare cu învățătorii și diriginții restanțierilor) s-au înregistrat la sfârșitul anului un număr de *606* restanțieri (0,01% din totalul utilizatorilor activi). O problemă o constituie suportarea costurilor corespondenței poștale, la cele mai multe filiale fiind consumate toate efectele poștale acumulate în perioada prezentării la înscriere a trei plicuri în regim recomandat. Propunem ca în noul ciclu de înscrieri 2006 – 2010 să fie prezentat la încheierea *contractului de utilizare* un plic simplu și unul recomandat. În cazul efectuării corespondenței în vederea restituirii, stocul să fie completat de cel în cauză.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

B. Activități pentru asigurarea de servicii profesioniste

La nivel microcomunitar, prin calitatea serviciilor oferite, prin manifestările susținute sau popularizare, dar mai ales prin comunicarea directă a bibliotecarului cu tot mai multe persoane, fizice și juridice, s-a ajuns la o mai bună cunoaștere a existenței filialelor, precum și la înțelegerea rolului lor benefic pentru membrii comunității și a zonei de acoperire. Ne face plăcere să constatăm că sunt filiale care au colaboratori (= prieteni) de un real ajutor atât în organizarea și întreținerea filialei, a fondului de documente, cât și în sponsorizarea unor manifestări sau în popularizarea filialei.

Cunoașterea microcomunității de către bibliotecari a fost înlesnită de deschiderea comunicării și a permanentizării acesteia cu instituțiile școlare, cu asociațiile de proprietari din zona de acoperire, cu alte instituții de utilitate publică, încheindu-se parteneriate, înțelegeri, protocoale: *MARIN PREDA*, *IOAN SLAVICI*, *LIVIU REBREANU*, *ALEXANDRU ODOBESCU*, *ION NECULCE*, *DIMITRIE BOLINTINEANU* ș.a. Sunt încă filiale unde personalul de specialitate nu comunică cu membrii comunității *persoane juridice*. La nivelul birourilor zonale se menține, încă, o firavă legătură cu autoritățile sectorului, în special, cu președinții comisiilor *CULTURĂ*. O bună comunicare, din acest punct de vedere, există la nivelul *Biroului Zonal 6*. Mai sunt multe de făcut, mai ales în privința colaborării cu instituțiile sau persoanele care contribuie la civilizarea comunității (administrație locală de sector, biserici, poliție, medici de familie, avocați, personalități, sponsori etc.), pentru ușurarea activității filialei (sprijin logistic și administrativ, organizare de manifestări cu beneficii de ambele părți, recuperarea restanțierilor, popularizarea filialei și instituției, sponsorizări etc.).

Cele *89* manifestări desfășurate pentru membrii comunității bucureștene, la care se adaugă alte *212* acțiuni de popularizare a instituției și a filialelor (la nivelul BMB – *259* acțiuni), au fost bine receptate de către participanți. Cele mai multe manifestări din 2005 au fost pregătite pe bază de proiecte. Considerăm că personalul specializat, din cadrul centrului de coordonare a serviciului, nu s-a implicat suficient în asistarea și, mai ales, în mediatizarea manifestărilor, în prima parte a anului fiind reorganizată această activitate.

Apreciem modul responsabil în care s-au implicat șefii de birou zonal Liliana Radu, Lelia Rădulescu și Elisabeta Smădoiu în organizarea și derularea unor proiecte ca: *Restituirea Patrimoniului Cultural* și *Ziua Internațională a Latinității* la Filiala *IOAN SLAVICI*, *Ziua Planetei Pământ* la Filiala *D. BOLINTINEANU*, *Ziua Germaniei* la Filiala *ION NECULCE*, *Ziua Francofoniei* și *Ziua Copilului* la Filiala *MARIN PREDA*. Observăm, cu satisfacție, eliminarea reticențelor în privința acoperirii unor cheltuieli ale filialelor din sponsorizări. Pe primul loc, în această privință, se situează, și în 2005, Filiala *MARIN PREDA* (Marilena Chiriță, Cătălin Gavrilă și Aurora Petrila), cu obținerea de sponsorizări în valoare de cca. 17.000.000 lei. Rezultate încurajatoare bune s-au obținut și la filialele *IOAN SLAVICI*, *ION NECULCE*.

Se impune ca derularea manifestărilor să fie mai atent gestionată și urmărită. Nu s-au găsit, peste tot, mijloace care să ridice la un nivel foarte bun acțiunile organizate. Pregătirea unor asemenea manifestări a fost lăsată, uneori, pe ultima sută de metri, ceea ce a grevat asupra calității manifestării în sine, precum și a mediatizării ei. Nu s-a colaborat suficient cu centrul de coordonare, cu șefii birourilor zonale pentru asigurarea materialelor necesare, precum și a prezenței unor personalități cu disponibilități de comunicare. La unele filiale se observă o slabă comunicare cu propriii utilizatori, demonstrată de slaba prezență a invitaților la aceste manifestări. Toate manifestările cu public se desfășoară în baza proiectelor culturale elaborate din timp, discutate cu șeful biroului zonal/șeful serviciului, înaintate centrului de coordonare a serviciului, cele din proiectul *Ziua Filialei* având asigurată, parțial, finanțarea de la programul *Pași spre Biblioteca Metropolitană*. Mulțumim Editurii Biblioteca Bucureștilor pentru valoroasele sponsorizări (cărți) acordate unor filiale, precum și Editurii CASA LUX, revistei „Cultura" ș.a. Nici în 2005 nu au fost cheltuiți banii alocați în derularea proiectului. Nu au reușit să-și sărbătorească utilizatorii și să-și organizeze propriile zile filialele: *ANTON PANN*, *ȘT.O. IOSIF*, *NICOLAE BĂLCESCU*, *GHEORGHE LAZĂR*, *GEORGE COȘBUC*, *IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU*, *GHEORGHE ȘINCAI* și *ALECU RUSSO*, iar personalul din filialele *GHEORGHE ȘINCAI*, *TUDOR ARGHEZI* și *ALECU RUSSO* nu a reușit organizarea vreunei manifestări.

O pondere importantă în popularizarea filialelor l-a avut proiectul *Buletinele Bibliotecii Bucureștilor* (foaia sectorului), succesor al proiectului *Foaia Cartierului*, derulat până în 2004 de *Serviciul Metodologic*. Deși nu peste tot s-a înțeles ce înseamnă acest proiect în viața filialelor și microcomunității sectorului, s-a reușit realizarea unor numere foarte bune. Menționăm în acest sens buletinul cultural-civic „Alpha" al *Biroului Zonal 6*, bine ancorat în viața socială și culturală a Sectorului 6, cu multe materiale scrise de membrii comunității și de bibliotecari ai tuturor filialelor din sector, prezentându-și permanent, cu inventivitate, activitatea desfășurată. Urmează, din punctul nostru de vedere, buletinele „Foișorul" (*Biroul Zonal 2*), „Semnal B" (*Biroul Zonal 3*), „Ex Libris" (*Biroul Zonal 1*) și „Orizont" (*Biroul Zonal 4*). Trebuie să recunoaștem că nu întotdeauna materialele de popularizare editate (foaia cartierului, pliante, fluturași, afișe) au fost utilizate la timp și cu maximă eficiență (Filiala *COSTACHE NEGRUZZI*).

În total, mass media au publicat peste *120* de materiale, articole, note, știri, informații („Adevărul", „Averea", „Azi", „Biblioteca Bucureștilor", „Biblioteca", „Cronica Română", „Curentul", „Cotidianul", „Curierul Național", „Dimineața", „Dosarele istoriei", „Evenimentul zilei", „Gândul", „Jurnalul Național", „Libertatea", „Realitatea Românească", „România Liberă", „Rost", „Tribuna învățământului", „Ziarul", „Ziua" ș.a., precum și relatări la unele posturi de radio (ROMÂNIA CULTURAL, ROMÂNIA, ANTENA BUCUREȘTILOR, CONTACT, 21, PRO FM etc.) sau la unele posturi de televiziune (TVR 1, TVR CULTURAL, ALPHA, TVRM), fie prin interesul reporterilor, fie (cele mai multe) în urma comunicatelor noastre de presă. Mulțumim revistei „Biblioteca Bucureștilor" pentru larga deschidere în mediatizarea activității instituției și a filialelor acesteia.

Biblioteca Metropolitană București a devenit cunoscută, la nivel național, prin materialele de specialitate sau colaborări (articole, interviuri, știri, informații) preluate de segmente ale mass media, prin susținerea unor cursuri de biblioteconomie în cadrul Centrului pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii al Ministerului Culturii și Cultelor sau prin intervenții la simpozioane, întâlniri profesionale, dezbateri: Lelia Rădulescu, Horia Frunză, Sergiu Găbureac

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

(București, Bușteni, Zalău), precum și prin participarea, cu rezultate foarte bune, a unor bibliotecari la diferite forme de pregătire profesională centralizată: Mihaela Preda, Anca Badea, Liliana Moraru.

Numărul documentelor de bibliotecă intrate în filialele generale a fost de *24.763* u.b., achiziții și diverse transferuri. Teoretic, la această dată în filiale nu ar fi trebuit să mai existe, la împrumutul la domiciliu, bunuri culturale comune editate înainte de 1990. Pe lângă principala cauză, insuficiente fonduri alocate achizițiilor de-a lungul celor 16 ani de către CGMB, în unele filiale nu au existat preocupări constante pentru eliminarea ritmică a documentelor intens circulate (uzate fizic), pline de microbi, viruși, microorganisme, care au mărit, repetăm, considerabil riscul de îmbolnăvire a utilizatorilor, precum și pentru eliminarea documentelor-balast (cu circulație zero) care zac prin microdepozite. În general, în depozite nu s-au mai întâlnit stocate documente de bibliotecă intrate după 1990 și există o mai bună organizare a lor. S-a stabilit ca periodicele cotidiane să fie scoase din gestiunea filialei după expirarea anului, decizie care nu s-a aplicat peste tot. La filialele *DIMITRIE CANTEMIR*, *ALECU RUSSO*, *ANTON PANN* constatăm eliminări *zero*, fiind și alte filiale cu polițele ocupate cu multă carte necirculabilă/balast.

Deși este o operațiune dificilă, reînnoim propunerea ca documentele de bibliotecă editate după 1990, de la filialele care nu mai au șansa reînființării în următorii 2 – 3 ani, să fie reorientate către filialele existente (*Comisia de inventariere*).

A început informatizarea colecțiilor la filialele *DIMITRIE BOLINTINEANU*, *MARIN PREDA*, *LIVIU REBREANU*, *IOAN SLAVICI*, *NICHITA STĂNESCU*, conectate la Internet, urmând ca aceste filiale să beneficieze de noi servicii electronice (catalog electronic, înscriere, împrumut, evidență gestionară). Astfel, s-a ușurat foarte mult comunicarea și transmiterea de informații între centrul de coordonare a serviciului și cele două birouri zonale (Sectorul 1 și Sectorul 6), precum și cu/între toate filialele conectate la Internet și Sediul Central. Sperăm ca în 2006 toate birourile zonale să fie dotate cu calculatoare și conectare la Internet, precum și marea majoritate a filialelor.

În ceea ce privește *organizarea* în ansamblu a filialelor, vizualizarea serviciilor oferite și a colecțiilor, s-au realizat pași importanți. În cursul anului 2005, a fost modernizată Filiala *NICOLAE BĂLCESCU* și continuate lucrările de finisare a spațiilor repartizate în toamna anului 2004, urmând a fi deschise publicului în 2006. Procesul de modernizare a filialelor contribuie la asigurarea și diversificarea serviciilor de informare, documentare și lectură publică, la crearea unei atmosfere civilizate, la creșterea prestigiului bibliotecii publice. Dar, și aici, e loc de mai bine. Nu toate filialele au solicitat realizarea tipizatelor necesare vizualizării filialei. Se întâlnesc programe de funcționare, oferte de servicii, rețeaua filialelor, anunțuri diverse depășite din punct de vedere al conținutului, decolorate, rupte. Am constatat plasarea și lipirea inestetică a afișelor, a altor materiale. Ghivece și flori urâte, care acoperă, uneori, colecțiile, pricinuindu-le chiar și deteriorări, inclusiv mobilierului de bibliotecă. Aglomerarea spațiilor, și așa mici, cu materiale și obiecte inutile. Am întâlnit și filiale unde locul de lucru cu utilizatorii este prost organizat. Plicurile cu fișa cărților împrumutate nu sunt organizate pe zile, conform cerințelor metodologice, nu sunt consemnate corespondențele purtate cu restanțierii: tipul corespondenței, data expedierii și data recuperării.

Desființarea, la începutul anului, a Filialei *CAMIL PETRESCU* a determinat un efort deosebit din partea personalului care a preluat fondul (Filiala *MIHAI EMINESCU*).

Nu se practică, cu consecvență, serviciul *Precomandă*, ceea ar contribui la ridicarea prestigiului bibliotecarilor, eliminându-se servirea preferențială și, totodată, umilitoare. *Caietele de precomandă* aflate la dispoziția utilizatorilor nu sunt peste tot, valorificate și ca instrumente de cercetare a cererii utilizatorilor și de servire civilizată iar pe baza acestor analize să se facă propuneri de achiziții. Rămâne ca inexistent serviciul *Împrumut interbibliotecar*, preferându-se răspunsuri de tip „nu avem" sau „nu știu" care descalifică orice bibliotecar public.

În privința surselor de informare, *Catalogul Alfabetic* al fiecărei filiale a fost completat cu fișele noilor achiziții, operându-se, totodată, ieșirile din evidența gestionară. S-a lucrat intens, la cele cinci filiale amintite, din cadrul serviciului, dotate cu calculatoare, la introducerea în catalogul electronic a documentelor de bibliotecă.

Bibliografia școlară, realizată cu sprijinul Serviciului *Informare Bibliografică*, a constituit un instrument util pentru elevi și părinții acestora. A continuat redactarea bibliografiilor patronilor spirituali ai filialelor de către același serviciu. Remarcăm buna colaborare cu Monica Steopan, care s-a achitat cu profesionalism de informarea conducerii și completarea dosarului *Extrase de Presă 2005*. S-au resimțit disfuncționalități în modul de realizare a proiectului *Aniversări/Comemorări Culturale 2006*, care a fost finalizat la fel de târziu ca și în anul precedent, nemaiputând fi un instrument util în planificarea manifestărilor culturale. Trebuie să se înțeleagă că acesta este, în primul rând, un instrument de lucru pentru bibliotecarii de la *relațiile cu publicul* în planificarea activității. Nici la această dată documentul nu a ajuns la Serviciul *Relații Publice*.

A crescut viteza de introducere în circuitul public a documentelor repartizate de Serviciul *Dezvoltarea Colecțiilor* prin efectuarea rapidă a operațiunilor la nivelul filialelor (înregistrare în RMF, registrul inventar, redactarea fișei de catalog, completarea fișei de împrumut al documentelor, trecerea cotei pe foaia de titlu și pe copertă, aplicarea sigiliului filialei, buzunărașului-termen de restituire și scrierea numărului de inventar la paginile stabilite). În continuare sunt semnale din filiale privind achiziții care nu prezintă interes pentru membrii comunității sau utilizatori, lipsind, în schimb documente mult solicitate și existente pe piață. Este de dorit ca timpul dintre achiziția documentelor și repartizarea lor să fie și mai mult redus. Propunem ca revista „Biblioteca Bucureștilor" să fie repartizată filialelor, la apariția ei, prin Serviciul *Relații Publice*, urmând a fi înregistrată oficial conform documentației înaintate de Serviciul *Dezvoltarea Colecțiilor*. Astfel, nu ar mai ajunge la beneficiari după luni de zile de la editare. De asemenea, pentru protocol să fie alocate și birourilor zonale 2 – 3 numere ale revistei.

În lipsa unei *proceduri scrise* (având în vedere specificul operațiunilor de acest gen în instituția noastră), nu se regăsește o aplicare uniformă a operațiunilor de înregistrare și de punere în circulație a documentelor. *RMF*-ul este verificat anual doar din punct de vedere valoric, ceea ce credem că nu este suficient. Lucru valabil și pentru *Registrul inventar*. Acestea sunt documente gestionare. Necompletarea lor la

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

toate rubricile și capitolele atrage sancțiuni drastice din partea organelor de control. Au fost efectuate verificări gestionare la filialele *MARIN PREDA*, *CEZAR PETRESCU*, *NICHITA STĂNESCU*, *PETRU MAIOR*, *TUDOR ARGHEZI*, *IENĂCHIȚĂ VĂCĂRESCU*, iar în luna decembrie a început verificarea gestionară a Filialei *NICOLAE BĂLCESCU*. Pierderile naturale au fost în parametri normali, nedepășindu-se procentul prevăzut de lege (0,3%) la nici o filială.

Documentele de planificare și raportare a activității sunt încă stufoase, pline de generalități și, uneori, nu sunt predate la timp, ceea ce duce la perturbarea raportării pe lanțul ierarhic. În aceste documente nu trebuie repetate datele din anexe. Ne interesează, în special, greutățile întâmpinate și soluții de rezolvare în cel mai scurt timp. Propuneri interesante, pentru îmbunătățirea activității, a vizualizării și popularizării instituției și a filialelor au făcut mulți colegi. Vom finaliza proiectele propuse, precum și derularea de noi proiecte: *Biblioteca de la A la Z* la Filiala *LIVIU REBREANU* (Florentina Dobrogeanu-Ipsilante); *Restituirea Patrimoniului Cultural* la Filiala *IOAN SLAVICI* (Lelia Rădulescu), vizualizarea Sediului Central – interior și exterior (Sergiu Găbureac), redeschiderea Sediului Central (Marilena Chiriță), pliante zonale (Nicu Vengher), ghidul instituției, criterii pentru acordarea salariului de merit pentru personalul serviciului (Sergiu Găbureac) etc. Au fost demarate discuțiile cu Primăria Sectorului 2 privind transformarea modulului *Referințe Comunitare* în serviciu de Informare și Consiliere pe probleme comunitare de interes public la filialele din acest sector, cu intenția de a-l dezvolta în toate filialele Bibliotecii Metropolitane București, cu mari beneficii pentru membrii comunității bucureștene.

Pregătirea profesională centralizată a personalului s-a făcut conform programărilor Serviciului *Metodologic*. Nu putem trece peste utilele și documentatele materiale publicate în „Buletinul Metodologic" al aceluiași serviciu. La pregătirea în plan centralizat la nivel național, unii dintre bibliotecarii noștri nu au dat dovada unei bune pregătiri profesionale, ceea ce demonstrează că nu se acordă atenție suficientă pregătirii prin interes personal. Întâlnirile profesionale organizate (februarie și octombrie) la nivelul Serviciul *Relații Publice*, în colaborare cu Serviciul *Metodologic*, au reliefat problemele cu care se confruntă serviciul în ansamblul său și, mai ales, principala sa componentă, *relațiile cu publicul*, fiind, totodată, prilej de bilanț și o planificare mai eficientă a activității.

Au fost efectuate de șeful serviciului *123* de acțiuni de asistență biblioteconomică, îndrumare și control în filiale, participări la manifestări, prilej cu care au fost luate măsuri pentru o mai bună vizualizare și organizare a colecțiilor, păstrare a documentelor gestionare și a *Dosarului filialei* (care constituie, totodată, dosarul cu informații publice), de organizare a locului de muncă cu utilizatorii ș.a. Șefii de birouri zonale s-au implicat mai mult în activitatea de îndrumare și control și în pregătirea profesională prin întâlnirile lunare la nivelul biroului zonal, cei mai bine plasați fiind: Liliana Radu (*36* acțiuni de îndrumare și control și *12* întâlniri profesionale la nivelul biroului zonal), Lelia Rădulescu și Elisabeta Smădoiu.

Ziua Bibliotecarului (cu acordarea trofeului *Bibliotecarul și Biblioteca sa* și un simpozion) organizată de Serviciul *Metodologic* a dat prilejul multor bibliotecari să prezinte materiale și comunicări de un real interes biblioteconomic și un moment plăcut de socializare a personalului de specialitate din Biblioteca Metropolitană București. Adăugăm aici și reușitul moment de socializare prilejuit de sfârșitul anului.

Consemnăm o bună comunicare și colaborare cu personalul de conducere a instituției, cu personalul serviciilor și birourilor instituției (*Metodologic*, *Resurse Umane*, *Dezvoltarea Colecțiilor*, *Administrativ*, *Tehnic*, *Contabilitate*, *Informare Bibliografică*, *Colecții de Patrimoniu*, *Informatizare*) de care a depins realizarea proiectelor derulate de Serviciul *Relații Publice*. Reamintim decizia conducerii, în conformitate cu legislația în vigoare, prin care toate informațiile de interes public se transmit și Serviciului *Relații Publice* pentru a fi mediatizate sau date solicitatorilor, decizie care nu întotdeauna a fost respectată, lezând interesele Bibliotecii Metropolitane.

Menționăm că operațiunea de branșare individuală la agentul termic s-a soldat cu crearea unor stări accentuate de disconfort termic în multe filiale (*LUCIAN BLAGA*, *ION NECULCE*, *MARIN PREDA*, *NICHITA STĂNESCU*), care se adaugă la problemele pe care le au de ani de zile alte filiale (*DIMITRIE CANTEMIR*, *ȘT.O. IOSIF*, *GHEORGHE ȘINCAI*, *PANAIT ISTRATI*, *NICOLAE LABIȘ*, *MIHAI EMINESCU*, *CEZAR PETRESCU*).

Tot în acest context amintim disfuncționalitățile întâmpinate la aplicarea proiectului *Înscriere Centralizată*, descărcarea contractelor de utilizare în centralizatorul electronic, deși s-a discutat și pregătit personalul cu luni înainte de începerea noului ciclu de înscrieri (2006 – 2010). Propuneri, în acest sens, s-au făcut încă din luna octombrie. Cu fiecare zi amânată problemele se vor înmulți. Deja sunt semnale din teritoriu privind derularea acestui proiect.

A continuat dotarea Serviciului *Relații Publice* cu aparatura necesară (calculatoare la filialele amintite, aer condiționat la *LIVIU REBREANU*, mașină termică de legat documente, de plastifiat ș.a.). Au fost asigurate consumabilele necesare, ceea ce a contribuit la buna derulare a programelor și proiectelor. Sunt necesare: un copiator, o minitipografie, imprimante multifuncționale (la centrul de coordonare și toate birourile zonale), calculatoare, precum și licențe pentru programele QUARK X PRESS, PHOTOSHOP ș.a. Deși *Listele de necesități 2005* au fost înaintate la termen, unele referate au rămas fără răspuns.

Mulțumim tuturor celor care ne-au sprijinit în realizarea proiectelor derulate de Serviciul *Relații Publice* în 2005 pentru membrii comunității bucureștene.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Îngeri printre noi

Radu VLĂDUȚ

Filiala *CEZAR PETRESCU* a Bibliotecii Metropolitane București se găsește la doi pași de una din marile porți ale orașului – Gara de Nord. Amplasată pe Bd. Gh. Duca, într-un imobil vechi, ea deservește de trei decenii cititorii din acest vechi și pitoresc cartier al Capitalei.

Vineri, 23 decembrie 2005, cu două zile înainte de Crăciun, aici s-a serbat tradiționala *Zi a filialei*. Denumită *Îngeri printre noi*, manifestarea, organizată de Serviciul Relații Publice al Bibliotecii Metropolitane și de Nicolae Vengher, coordonatorul filialei, s-a concretizat într-un program cultural-artistic, urmat de festivitatea de decernare a premiilor anuale ale bibliotecii pe 2004. În prezența unui public format din elevi, cititori fideli și reprezentanți ai conducerii Bibliotecii Metropolitane, programul a cuprins o evocare a patronului spiritual al filialei, scriitorul Cezar Petrescu, vernisajul expoziției de pictură *Îngeri printre noi* (cu concursul invitatului special Monica-Paula Georgescu – artist plastic), un moment artistic intitulat *Vine Moș Crăciun!*, iar în încheiere, așa cum s-a amintit, acordarea premiilor anuale ale bibliotecii pe anul 2004.

Vremea neprielnică – vânt rece și lapoviță – nu a împiedicat sosirea invitaților și desfășurarea acțiunii în intervalul de timp stabilit. Trebuie menționat aportul ABIDOR (Asociația Bibliotecarilor și Documentariștilor din România), care prin Editura Biblioteca Bucureștilor a furnizat fondul de carte pentru premii – 61 de volume cuprinzând 11 titluri, apoi materialul necesar manifestării realizat prin efortul Serviciului Relații Publice, precum și entuziasmul cu care Nicolae Vengher, noul coordonator al filialei (a preluat gestiunea în noiembrie 2005), s-a ocupat de detaliile organizarii.

Îngeri printre noi a însemnat nu numai un program cultural-artistic cu tematică specifică sărbătorilor de iarnă, dar și, continuând linia politicii consecvente a Bibliotecii Metropolitane București, o punte între biblioteca publică și comunitate, atât de necesară pentru menținerea unui standard decent de cultură și informare pentru toate categoriile de cetățeni ai Capitalei.

Scurt istoric

Biblioteca *CEZAR PETRESCU* datează din anul 1964, primul sediu fiind în str. Doctor Felix nr. 4 (Raion 30 Decembrie). În anul respectiv existau 12.703 volume, un total de 1.421 cititori activi și o difuzare de 25.430 volume. Profilul inițial al bibliotecii nu cuprindea și carte pentru copii.

În conformitate cu H.C.M. 157/14.02.1966 s-a decis transferarea localului bibliotecii în Bd. Gh. Duca nr. 13, unde funcționează și astăzi.

Modernizarea filialei a avut loc în 1970, de atunci fondul de carte crescând și îmbunătățindu-se continuu. În timp, mai multe generații de bibliotecari au asigurat buna funcționare a instituției. De amintit numele acestora: I. Molnar, V. Medregan, N. Bocancea, I. Ciologan, P. Săndulescu, A. Caraș, E. Arsici, G. Solomonescu și, din noiembrie 2005, Nicolae Vengher și Liviu Busioc.

De-a lungul anilor multe personalități de seamă au călcat pragul bibliotecii: academicieni, scriitori, profesori sau actori care și-au lăsat amprenta în cartea de onoare și în amintirea celor ce au participat la întâlnirile cu aceștia.

Actualmente, filiala *CEZAR PETRESCU* are drept parteneri numeroase instituții de învățământ, din care cele mai active sunt Liceul „Ion Neculce", Liceul Tehnic „Media", Liceul „Cervantes", Școala Generală nr. 1, Școala Generală nr. 3 și – nota bene! – personalul Ministerului de Transporturi și al Gării de Nord.

Adresa: Bd. Gh. Duca nr. 13, Sector 1.
Telefon: 222.99.03.
Mijloace de transport: metrou – stația Gara de Nord; tramvai – 24, 34, 45; autobuz – 105, 205, 182, 282, 133; troleibuz – 79, 86, 87, 97.
Program: Luni – Vineri: 9.00 – 19.00; Sâmbătă: 10.00 – 13.00.
Colectiv: bibliotecar-coordonator Nicolae Vengher, bibliotecar Liviu Busioc.
Total publicații: cca. 21.500 vol., din care 79 periodice și 48 casete video – colecția „Discovery".
Număr cititori: cca. 2.000.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

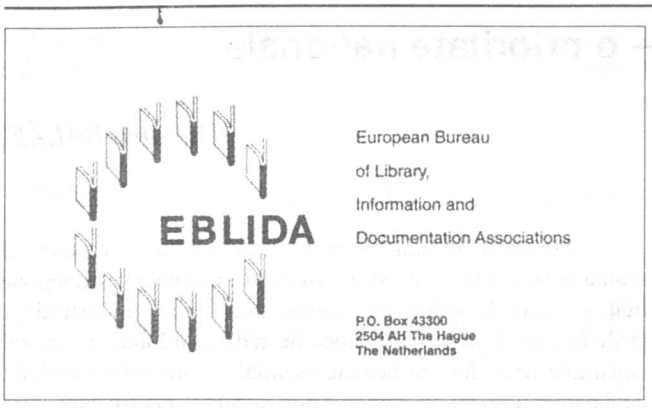

EBLIDA

Orizonturi Programe Inițiative

Cultura în politica Uniunii Europene

2008 – Anul european al dialogului intercultural

La 5 octombrie 2005, Comisia Europeană a adoptat propunerea ca 2008 să fie declarat *Anul european al dialogului cultural*, care va avea în vedere bogăția și diversitatea unei serii de proiecte specifice, implementate prin programe și alte acțiuni ale Comunității Europene. Cultura, educația, tineretul, sportul și cetățenia vor fi temele centrale ale *Anului*.

Se urmărește atingerea unei largi participări a cetățenilor și a tuturor celor care trăiesc, permanent sau temporar, în UE, în acest dialog intercultural. Se va dezvolta astfel o încetățenire activă, bazată pe valori comune. *Anul* va stimula coeziunea socială, pe baze geografice, prin cooperarea între regiuni sau cu regiuni de culturi diferite și, indirect, va avea efecte economice pozitive pe termen lung.

Propunerea adoptată va fi supusă unei analize permanente, urmată de evaluarea implementării și a impactului corespunzător. Un exercițiu extern de evaluare va fi lansat în 2007 pentru adunarea de date esențiale, urmărirea implementării programului și colectarea rezultatelor preliminare. Rezultatele evaluării vor putea fi folosite de la mijlocul anului 2009. Acest aranjament va permite Comisiei să raporteze instituțiilor UE rezultatele definitive la sfârșitul anului 2009.

Cultura ca uniune politică europeană

La 20 octombrie 2005, Conferința generală UNESCO a adoptat Convenția privind protecția și promovarea diversității de exprimare culturală. E prima de acest fel în relațiile internaționale, afirmând unanim că niciodată până acum comunitatea internațională n-a avut o asemenea varietate de principii diriguitoare și concepte cu privire la diversitatea culturală. Textul constituie baza unei noi abordări la nivel mondial în materie culturală.

S-a pus problema dacă n-ar fi potrivit, în cadrul discuțiilor recente privind Constituția europeană, ca principiul subsidiarității să fie abandonat în favoarea unei politici autentice de promovare a diversității culturale și să se admită că a venit vremea ca UE să considere cultura ca făcând parte din politica sa.

În replică, *Europa Nostra*, federația pan-europeană pentru moștenirea culturală, împreună cu Comitetul Economic și Social European, a organizat la Bruxelles, pe 7 decembrie, un *Forum al Moștenirii Culturale Europene*. Discuțiile s-au axat, în special, pe *Moștenirea culturală și cetățenia activă* și *Moștenirea culturală și dezvoltarea economică și socială durabilă*.

De altfel, 18 figuri centrale ale culturii europene s-au întâlnit, la 12 ianuarie 2006, cu președintele Comisiei Europene, José Manuel Barroso, spre a găsi căile de promovare a culturii și identității europene ca parte a eforturilor Comunității de a dezbate cultura din perspectiva forței și a însemnătății ei, spre a transforma integrarea europeană într-un adevărat succes.

Forumul editorilor europeni

Acest eveniment, desfășurat la Bruxelles în ziua de 6 decembrie 2005, a oferit ocazia comisarului Reding să prezinte rezultatele principale ale recentelor consultări privind competitivitatea industriei editoriale. S-au primit mai mult de 30 de răspunsuri, industria fiind bine reprezentată prin contribuții ale asociațiilor de nivel național și european, companii și alte asociații civile interesate, societăți cunoscute ale ziariștilor, autori, utilizatori, precum și prin aportul a trei state membre: Germania, Franța, Anglia.

Toate persoanele consultate sunt optimiste, considerând că industria editorială va face cu succes tranziția spre livrarea electronică. Autorii și editorii sunt de acord că e nevoie de un sistem serios și puternic al *copyright*-ului și cer Comisiei Europene să mențină Directiva 96/9 asupra protejării bazelor de date. Autorii pun chiar problema unei revizuiri a *copyright*-ului. Managementul Drepturilor Digitale (DRM) semnalează grija utilizatorilor, care se tem că marile companii media vor folosi DRM pentru blocarea conținutului și creșterea prețurilor. Alți participanți, inclusiv editorii, consideră că DRM va spori administrarea colectivă a drepturilor. Autorii insistă asupra nevoii de administrare colectivă a *copyright*-ului. Comisarul Reding va trebui, în acest sens, să inițieze un document privitor la DRM în cursul anului 2006, spre a crea punți de legătură între cei care consideră acest drept o oportunitate și cei care văd în el un pericol.

Consultarea a mai semnalat existența unei puternice susțineri a autoreglementării în domeniul publicității. Editorii și oamenii de radio au întreprins o campanie remarcabilă în apărarea principiului „țării de origine". Totuși, statele membre nu vor accepta niciodată în întregime acest principiu deoarece consideră că e prea favorabil editorilor în comparație cu victimele și că dreptul la intimitate este deopotrivă fundamental ca și libertatea de exprimare.

(Din buletinul EBLIDA „Hot News",
decembrie 2005 – ianuarie 2006)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Educația prin biblioteci – o prioritate națională

Dumitru BĂLĂEȚ

Afirmația de mai sus naște imediat în mintea cititorului o legitimă întrebare: de ce, mă rog, educația prin biblioteci ar putea (ar trebui) să fie o prioritate națională? Când atâtea altele bat zgomotos la ușa politicii noastre de pe o zi pe alta? Tocmai aici e problema că nu tot ce e zgomotos este și profund real și necesar.

Iar educația nu face zgomot, dar efectele ei se resimt în timp și se regăsesc pretutindeni la nivelul vieții sociale. Educația este piatra unghiulară de unde pornesc toate drumurile vieții unei societăți, relațiile dintre oameni, productivitatea muncii, buna înțelegere a evenimentelor, toleranța și exigențele necesare personalității umane pentru a se putea afirma liber și a lăsa și celorlalți loc pentru a se putea afirma în același spirit. Educația este un complex de sensibilități și deprinderi care filtrează existența zilnică a oamenilor și o transformă în bun comun, asigurând progresul în toate domeniile.

La formarea personalității umane prin educație participă deopotrivă într-un mod pozitiv sau negativ familia, școala, biserica, locul de muncă, instituțiile social-culturale (teatrele, muzeele, mass media, bibliotecile ș.a.). Vrem să atragem atenția asupra acestora din urmă. Departe de noi gândul de a diminua importanța celorlalte mijloace de educație, ca și relațiile reciproce dintre ele, care formează împreună mediul educațional sau antieducațional comun și care se răsfrânge asupra vieții în ansamblu, a indivizilor și colectivităților.

Noi atragem atenția asupra valorilor educaționale ale bibliotecilor fiindcă ele sunt neglijate la noi și că, în felul acesta, o mare parte a personalității umane în cadrul societății noastre are de suferit. Acea parte se poate numi *rigoarea manifestării* educaționale, concordanța deplină între cunoașterea individuală și datele realității la care această cunoaștere participă. Această rigoare are un rol excepțional în disciplina și productivitatea muncii și ea nu se câștigă decât prin trecerea de la educație la autoeducație.

Informarea continuă, permanentă asupra datelor realității rezultă dintr-o bună educație în acest sens și, deopotrivă, participă la realizarea ei. Școala trebuie să pregătească acest proces, iar munca individuală în biblioteci maturizează, adaptează și desăvârșește, dând adevărata dimensiune intelectuală atât de necesară vieții contemporane, productivității muncii în toate domeniile de activitate.

Sociologul american Lewis Munford a pus în evidență un interesant exemplu de educație în acest sens, exemplar, care poate fi semnificativ pentru situația pe care o discutăm acum. După el, clopotele mănăstirilor medievale au netezit calea și au pregătit lumea modernă a științei și tehnicii.

„În acea vreme oamenii nu aveau ceasornice, iar călugării care se duceau la lucru pe ogoare îndepărtate aparținătoare mănăstirilor lor, nu știau cât este ceasul. Or, în fiecare zi se făceau mai multe slujbe religioase, la care ei trebuiau să asiste. De aceea, pentru a-i aduna, se trăgeau clopotele. În felul acesta, clopotele ritmau viața, de dimineața până seara, și nu doar pe aceea a călugărilor, ci și pe aceea a locuitorilor satelor din jur, toată lumea dobândind obișnuința de a-și coordona existența pe tot parcursul zilei. La sunetul clopotelor, familiile făceau în același moment îndeletniciri analoage.

De impactul unui asemenea mod de viață ne putem da seama astăzi prin contrast, constatând enormele disfuncționalități pe care le întâmpină organizarea muncii industriale în țările în curs de dezvoltare, unde lipsa de coordonare temporală constituie unul din obstacolele esențiale. Când într-o societate dată oamenii nu au deprinderea de a se aduna pentru executarea unei sarcini determinate la o oră anume, nimic nu mai merge. Nici o industrie nu s-ar fi putut dezvolta dacă populația europeană nu și-ar fi aliniat în prealabil ritmul de viață comun la bătaia clopotelor. O remarcă de acest fel este importantă. Ea pune în lumină complexitatea concretă a condițiilor necesare oricărui comportament social și oricărei dezvoltări integrate" (J. Herch, *Mirarea filozofică*, pp. 110 – 111).

Or, în cadrul societății noastre tocmai de nevoia unei asemenea dezvoltări integrate este vorba. Sistemul național de biblioteci mai bine pus la punct, mai bine dotat poate prelua o asemenea sarcină și o poate duce la îndeplinire, cu cheltuieli minime în dotarea cu localuri mai adecvate, cu colecții de documente de bibliotecă aduse la zi și cu un personal bine pregătit și devotat muncii pe care o îndeplinește.

În felul acesta se pot realiza șanse egale în condiții egale pentru dezvoltarea oricărei personalități umane, obligând-o în același timp la creșterea răspunderii față de sine și față de semeni.

Țările occidentale au parcurs demult acest drum al educației prin biblioteci publice extraordinar de bine dotate și utilate pe linia atragerii în circuitul lor de informare și educație a unui public cât mai divers, cât mai interesat de propria lui pregătire. Noi ne aflăm încă departe de atingerea acestei ținte. Iată de ce pentru noi, educația prin biblioteci trebuie să devină o prioritate națională.

Ce se poate cultiva prioritar prin intermediul bibliotecilor? În primul rând, *exactitatea informației intelectuale*, respectul pentru baza ei reală existentă într-un document sau mai multe. De aici rezultă rigoarea în comportamentul oamenilor, capacitatea lor de a-și sincroniza activitățile, de a-și aduce la același diapazon comportamentul. Ceea ce este esențial în cadrul vieții economice și sociale moderne.

În al doilea rând, *spiritul pragmatic*, nevoia practică de a folosi în mod util orice fărâmitură de timp și de loc și a elimina din viață tendința de a bate câmpii, ca și visurile irealizabile. Contactul cu cartea îl ajută pe om enorm în acest sens, chiar și atunci când în unele cărți se manifestă tendința de a bate câmpii. Omul serios reușește să se detașeze de ele.

De aici, un al treilea câștig educativ, și anume, *dezvoltarea spiritului critic*, atât de necesar în viață. Legat de el, este și *libertatea de gândire*, capacitatea de a alege între mai multe soluții pe cea mai potrivită. Contactul statornic prelungit cu cărțile dintr-o bună bibliotecă ne mai oferă și alte bunuri incalculabile: puterea de a te corecta în demersurile vieții, liniștea interioară, înălțarea spiritului.

Dacă prin intermediul școlii, majoritatea populației unei țări reușește să se alfabetizeze, rezultatul este contrar în condițiile în care, în perioada postșcolară, încetează contactul cu cartea. Oamenii se dezalfabetizează treptat și iremediabil. Ceea ce este o mare nenorocire în cadrul societății actuale. Iată, enu-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

merate, pe scurt, câteva din funcțiile educative care pot să le îndeplinească bibliotecile, organizate într-o bună rețea publică. Iată de ce această organizare a bibliotecilor noastre publice devine astăzi o prioritate națională.

Relația școală – bibliotecă în perspectivele educației permanente

Deși în literatura noastră de specialitate cele trei categorii de mai sus există și se scrie mult despre fiecare, nu știm ca relația dintre ele să se fi privit mai de-aproape și în mod adecvat. Cel puțin cercetările noastre bibliografice nu ne-au scos-o în evidență, deși ea ar trebui să existe pe toate buzele, ca și în opțiunile noastre politice privind învățământul și cultura. Și chiar și la televiziune, unde, din păcate, domină emisiunile distractive și senzaționale, în dauna celor serioase, profunde și de interes național.

De ce nu există în conștiința noastră publică această relație? Pentru că școlaritatea, de la grădiniță până la învățământul superior, este privită mai mult ca instituție în sine, limitată la procesul didactic, bazat pe relația elev – profesor.

Această limitare duce la excesul de didacticism, care subminează școala românească la ora actuală. Se caută soluții aleatorii prin reducerea de obiecte de studiu, în loc să se micșoreze numărul de ore de predare, să se îmbunătățească substanțial metodologia acestora, relațiile complexe cu instituția

Pentru crezionul inspirat
al meșteșugului de linie și
formă
Gheorghe Adoc
pentru colecția luminile
de cărți bătrânești.
Tudor Arghezi
4 Iulie 1963, București

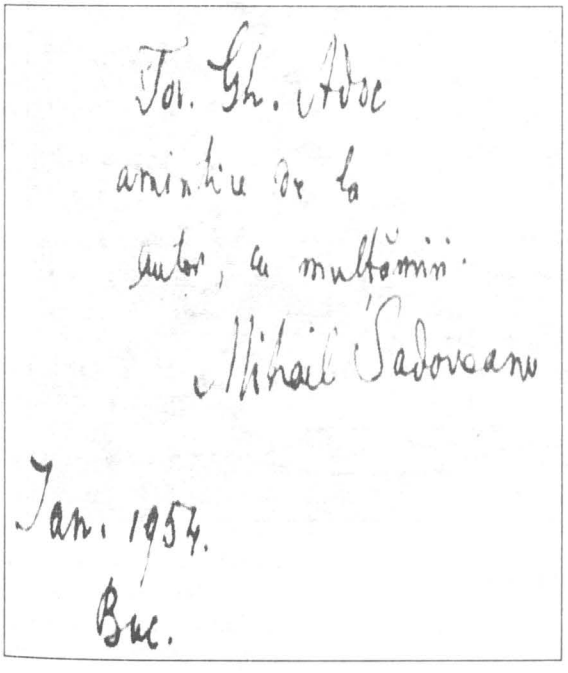
Tov. Gh. Adoc
amintire de la
autor, cu multămiri.
Mihail Sadoveanu
Ian. 1954.
Buc.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

complementară a învățământului și anume cu biblioteca.

Din păcate, la nivelul factorilor de decizie aceasta din urmă este percepută într-un mod gregar. Biblioteca e cenușăreasa didacticismului din școli, un fel de depozit de cărți la care se mai recurge din când în când pentru completarea bibliografiilor școlare. Altfel nu se explică de ce bibliotecile școlare, alături de celelalte biblioteci, se află în starea în care se află, multe din instituțiile de învățământ nedispunând măcar de o cameră destinată cărților necesare, fără a mai vorbi de bibliotecari bine pregătiți și de spații de lectură corespunzătoare adevăratelor funcții ale bibliotecii.

Acum au apărut televiziunea și Internetul care fac ravagii în concepția comună despre biblioteci.

Nici noțiunea de educație permanentă nu este prezentă corespunzător complexității sale, la nivelul factorilor de decizie în acest sens. Ea se confundă cu așa-zisele „cursuri de perfecționare", care se produc din când în când pe parcursul unei profesii, în examenele pentru obținerea gradelor profesionale etc., de unde și înlocuirea adesea a termenului de *educație permanentă* cu acela de *educație continuă*. În realitate, educația permanentă este mult mai mult decât acestea. Ea formează sâmburele pedagogiei moderne. Ea nu se adaugă conceptului de educație școlară, ci îl modifică, îmbogățindu-l în semnificații. Astfel, nu se mai pune problema volumului de cunoștințe acumulat în școală, cât a imaginii globale asupra diversității acestora. Nu cât învață elevul, ar trebui să ne intereseze preponderent, ci cum învață el, preocupându-se din școală să învețe pe tot parcursul vieții, în deplina libertate a opțiunilor sale profesionale și de ordin mai general. Dar pentru ca acest lucru să se poată produce, trebuie îndeplinite două condiții:

(1) o pregătire corespunzătoare în știința de a se informa a elevului, dublată de deprinderi adâncite în acest sens;

(2) biblioteci bine puse la punct, cu un ambient atrăgător, unde toate informațiile de care are nevoie înflorirea personalității să se poată regăsi ușor, la nivelul tehnicii de azi și de mâine în acest domeniu.

Este evident că cele două condiții trebuie să se realizeze împreună, să se incubeze pe nesimțite în formarea personalității elevului încă din perioada cea mai fragedă a școlarității. Profesorul nu trebuie să se limiteze doar la transmiterea de cunoștințe către elevi, ci să supravegheze și modul cum aceștia învață și se pregătesc să învețe necontenit, să se informeze în toate domeniile, căpătând deprinderi stabile și profunde.

Dacă ar fi să privim relația între școală și bibliotecă drept o relație ideală, în perspectivele educației permanente, ar trebui să ne-o imaginăm geometric ca pe un dreptunghi cu laturile prelungite de-a lungul întregii vieți.

Trecerea de la pregătirea didactică la pregătirea individuală a elevului trebuie să înceapă de timpuriu, linia acesteia secționând de la început dreptunghiul vieții, în așa fel ca, după școlaritate, ea să devină statornică și productivă pe întreaga perioadă a existenței.

Nu numai pentru personalitățile marcante ale unei colectivități, ci și pentru oamenii de rând. Căci aceștia din urmă formează sarea pământului, adică media civilizației unui popor, fără de care acel popor nu se poate manifesta în deplinătatea puterilor sale.

Iată ceea ce credem noi că ne-ar trebui mai mult astăzi, mai ales la nivelul factorilor de decizie politică în domeniul învățământului și culturii. O conștientizare mai deplină a adevăratelor relații între școală și bibliotecă în perspectivele educației permanente ne este absolut necesară. O conștientizare care trebuie să aibă ca urmare imediată politici adecvate în acest domeniu.

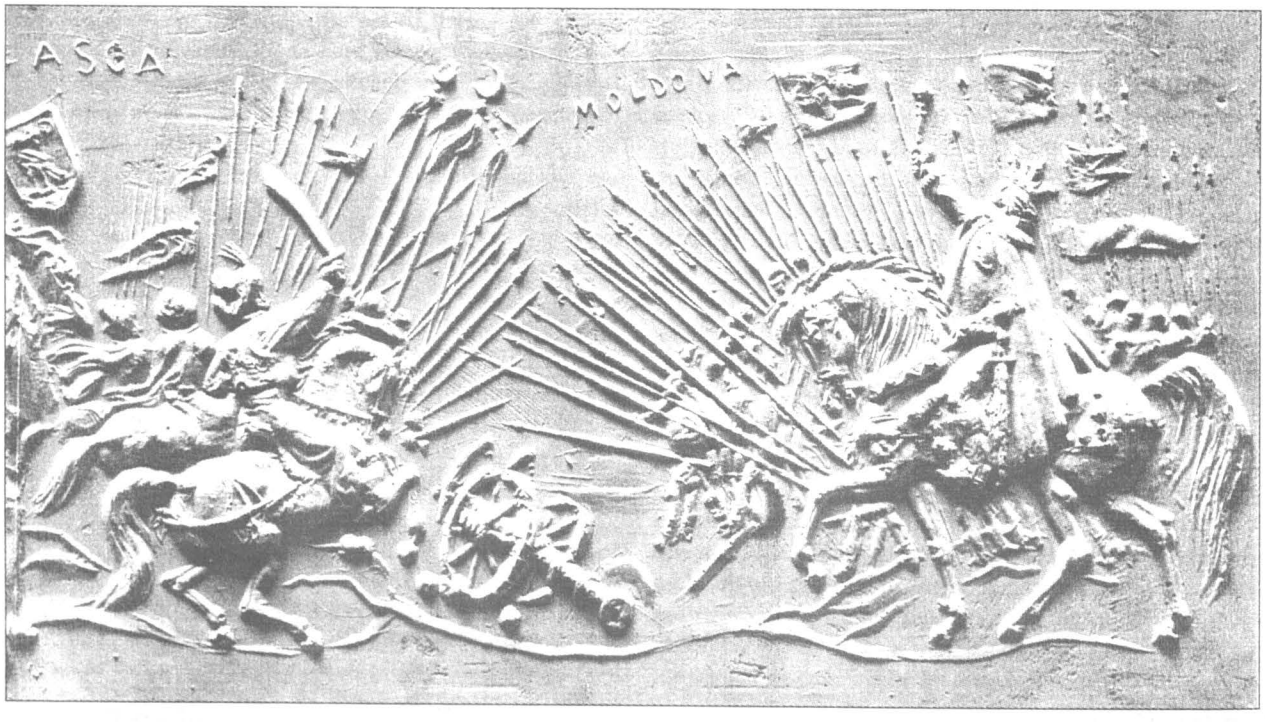

Basorelief – *Monumentul Unirii*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Fenomenul nonlecturii și nefrecventării bibliotecii

Dorina DINU
bibliotecar

Comuna Armășești este situată în partea centrală a Câmpiei Române, la marginea de nord-vest a județului Ialomița.

Este alcătuită din patru sate: Armășești – reședința comunei, Bărbulești – care se află la o distanță de 4,5 km de Armășești, Nenișori – la 1,5 km și Malul Roșu – la 3,5 km. Are o populație de 7.600 locuitori, dintre care 80% o reprezintă populația de etnie rromă din satul Bărbulești.

Structura populației din punct de vedere socio-profesional se împarte în următoarele categorii: țărani, muncitori, funcționari, intelectuali, aceștia în marea majoritate desfășurându-și activitatea în comună, ceilalți având locul de muncă în alte localități ale județului sau în afara acestuia.

Biblioteca comunală deține un fond de carte de 7.318 volume și funcționează într-o sală de clasă a școlii generale Armășești, având un punct de împrumut în satul Malul Roșu. Frecvența zilnică este de 25 – 30 utilizatori, iar a documentelor difuzate de 45 – 50.

Biblioteca comunală aparține și este dependentă de comunitatea în care funcționează, fiind deschisă tuturor membrilor săi. Ei apelează în funcție de nevoile curente la serviciile acestei instituții culturale, folosindu-le în diverse scopuri: instructive, educative, de cercetare sau informare.

Există o diferențiere în cadrul membrilor comunității în ceea ce privește raportul cu biblioteca, și anume depistarea unui segment de utilizatori reali și a unora potențiali. Cel real este constituit în primul rând de utilizatorii care folosesc deja serviciile bibliotecii sau cei care participă la anumite activități de animație culturală (lansări de carte, întâlniri cu scriitori, expoziții), fără a fi neapărat utilizatori ai bibliotecii. În categoria utilizatorilor potențiali sunt anumite segmente ale membrilor comunității care, din diferite motive (obiective sau subiective), nu frecventează pe moment această instituție. Cauzele ar fi: dezinteresul față de instrucția și educația proprie; necunoașterea a ceea ce biblioteca le poate oferi; distanța față de bibliotecă. Un alt aspect care duce la nefrecventarea bibliotecii este apariția noilor forme de informare cu ajutorul calculatorului, accesul la noile media, televiziunea, diversele ziare și reviste, acaparând atenția oamenilor.

Puține biblioteci comunale au în dotare calculatoare, aparatură audio-video, ca mijloace moderne de informare și de atragere la bibliotecă a unui număr mai mare de utilizatori, dar un mare dezavantaj este și slaba achiziție de carte nouă.

În combaterea nonlecturii și a nefrecventării bibliotecii, dezvoltarea și diversificarea serviciilor de bibliotecă ocupă un rol important.

Pe lângă activitățile de animație culturală, la Armășești s-a înființat o ludotecă, acest proiect fiind în continuă dezvoltare, cu sprijinul Consiliului local și al Organizației World Vision. Această organizație a donat bibliotecii un calculator și jucării, urmând ca fondul ludotecii să fie îmbogățit în scurt timp. Înființarea ludotecii a dus la o creștere semnificativă a frecvenței zilnice, copiii fiind încântați de această noutate, jocurile și jucăriile îi apropie mai mult de carte, le dezvoltă unele deprinderi și abilități specifice vârstei, determinându-i să-și exprime liber sentimentele și creativitatea.

După cum am menționat, în comuna Armășești există o comunitate de etnie rromă destul de numeroasă, care nu frecventează biblioteca din cauză că cei mai mulți rromi adulți sunt analfabeți, foarte puțini dintre ei reușind să absolve mai mult de două sau patru clase primare. Lipsa de interes față de instrucția și educația proprie are probabil drept cauză și condițiile grele în care aceștia trăiesc, fiind mai mult preocupați de problemele pe care le au.

În ceea ce privește copiii rromi, aceștia urmează cursurile școlii primare din localitate, unde se predau, pe lângă materiile de bază, și cursuri de limbă romanes, de către cadre specializate de etnie rromă. Participarea la educația preșcolară este foarte scăzută în cazul familiilor în care se vorbește limba romanes, comparativ cu familiile în care se vorbește și limba română, la fel și în cazul copiilor de vârstă școlară (7 – 16 ani), neșcolarizarea fiind mult mai ridicată la cei care vorbesc în familie limba romanes.

Copiii cu vârste peste 16 ani au un nivel scăzut de educație, foarte puțini reușind să absolve 8 clase primare, școala profesională sau liceul. Foarte mulți dintre ei abandonează școala. O pondere foarte ridicată a acestora prezintă un nivel scăzut de educație deoarece se situează sub pragul de sărăcie, dar și pentru faptul că cei mai mulți provin din familii fără studii sau care au absolvit cel mult școala primară. În esență, sărăcia existentă conduce la o și mai mare sărăcie, factorul generator fiind lipsa educației, implicit a șanselor de valorizare individuală și de integrare pe piața forței de muncă, cu grave consecințe asupra condițiilor de trai.

O mare parte a etnicilor rromi nu realizează relația dintre nivelul de educație, informare și situația socio-economică, considerând că participarea la educație nu constituie o garanție pentru succesul social, manifestând atitudini rezervate față de școală, bibliotecă, această mentalitate pornind din familie.

O altă cauză a neparticipării la educație o constituie tradițiile specifice acestei etnii, prin percepția cărora, în special a bărbaților, "Femeia nu trebuie să știe carte multă" sau "Femeia nu trebuie să lucreze", ea trebuie să aibă grijă de casă și copii, căsătorindu-se la vârste foarte fragede (13 – 14 ani).

Pentru convingerea rromilor că educația, formarea și informarea facilitează integrarea în societate, trebuie create programe speciale vizând alfabetizarea și educarea adulților. Este necesar ca ei să înțeleagă acest lucru, pentru ca apoi să-l transmită copiilor lor.

Misiunea de a transforma biblioteca într-un centru de informare și documentare îi revine bibliotecarului, care este mijlocitor între carte și cititor. Bibliotecarul are obligația de a-și cunoaște utilizatorii, să aibă (sau să dobândească) aptitudinile necesare orientării acestora către literatura de calitate și corespunzătoare vârstei, fără însă a impune. El trebuie să fie pregătit, interesat de problemele cititorilor, amabil și binevoitor.

Începută la o vârstă fragedă, când mintea copilului este

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

receptivă la tot ce este nou și avidă de cunoaștere, lectura contribuie la dezvoltarea intelectuală, afectivă și socio-relațională a copilului.

Biblioteca publică trebuie să facă ceea ce a făcut întotdeauna: să satisfacă nevoile utilizatorilor, să ofere acces la toate tipurile de documente și informații.

Îmbinarea tradiției cu modernitatea sporește funcțiile obișnuite ale bibliotecii, situând-o în centrul vieții spirituale a comunei.

O bibliotecă tradițională poate deveni o bibliotecă modernă, dar intrarea în modernitate presupune:

- respectarea modelelor de comunicare, de consultare și de deschidere prin oferirea unor spații adecvate lecturii și accesului liber la raft;
- atragerea la lectură și informare a tuturor categoriilor de vârstă și socio-profesionale printr-o politică de achiziții adecvată și prin adaptarea serviciilor de bibliotecă în conformitate cu și pentru satisfacerea cerințelor utilizatorilor;
- urmărirea indicatorilor și studierea nivelului de satisfacere a utilizatorilor.

Asigurarea acestor condiții, prin urmărirea factorilor care influențează o schimbare sau alta, plasează biblioteca publică în centrul modernității.

Gabriela MANOLE-ADOC și Gheorghe ADOC – *Monumentul Independenței 1877*, Iași, 1980

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Scurtă istorie a mijloacelor de comunicare din România

- V -

Liviu BUTUC

5.7. Cinematograful (II)

În perioada celui de-al doilea război mondial filmografia românească înregistrează un recul determinat de evenimentele istorice nefaste. Proiectele propuse de Ion Cantacuzino, care pusese bazele unei societăți mixte – Societatea Cinematografică Româno-Italiană – de turnare a unor filme românești de coparticipare, se vor materializa doar în coproducția *Visul unei nopți de iarnă*, ecranizare a unei piese de Tudor Mușatescu, în regia lui Jean Georgescu. Început în februarie 1944, filmul va intra pe ecrane abia în primăvara anului 1946, la cinematograful **Excelsior** – renovat după gravele avarii suferite în timpul bombardamentelor din august 1944.

Evenimentele războiului fac subiectele peliculelor realizate de operatori militari de frunte precum Ovidiu Gologan, Alexandru Simionov, Vasile Gociu, Constantin Pantu și alții, cu imagini cutremurătoare de pe câmpurile de luptă din Crimeea, Sevastopol, Odessa, Stalingrad sau din București, cu intrarea trupelor „eliberatoare" sovietice. Interesante ca mărturii istorice de valoare inestimabilă rămân peliculele privind crearea diviziei „Tudor Vladimirescu" – „primul produs sovietic impus în cinematografia noastră" –, cu filmări între anii 1943 – 1945, și documentarul de montaj *Istoria mă va judeca* - tulburătoare peliculă care imortalizează execuția mareșalului Antonescu, la 1 iunie 1946, dată la care apunea o istorie zbuciumată și începea un calvar – instaurarea regimului sovietic de ocupație și a dictaturii de tip stalinist în România.

În anul 1948, naționalizarea înregistra ca bază tehnică materială a producției cinematografice: un studio de 200 mp, câteva cabine de montaj, o instalație de înregistrare a sunetului și un laborator de prelucrarea peliculei (la Mogoșoaia). O zestre pauperă care va determina noul regim, aprioric gândind la subordonarea cinematografiei în scopuri propagandistice comuniste, să ia hotărârea construirii unui centru cinematografic la Buftea. Lucrările demarează în anul 1950, tranzitoriu utilizându-se Complexul de la Floreasca (preluat în 1956 de către televiziune), complementat cu studioul „Tomis", prevăzut cu un platou de 320 mp. Tot acum se înființează întreprinderea I.S. Tehnocin pentru producția de utilaj cinematografic (aparate de proiecție, amplificatoare, difuzoare, tablouri de comandă, derulatoare, travelinguri etc.)

Hollywood-ul românesc din apropierea Bucureștilor se naște cu greu: între 1954 – 1957 se dau în exploatare cele 5 platouri de filmare, în 1957 s-a inaugurat studioul de sunet, în 1958 laboratorul pentru prelucrarea peliculei și, în final, în 1959 se dă în folosință corpul de clădiri pentru filmări combinate. La data inaugurării, „Citadela" filmului românesc avea următoarele caracteristici: „platoul 1, o suprafață utilă de 660 mp și o înălțime de 11,50 m; platourile 2 și 3 – câte 280 mp și o înălțime de 8 m; platoul 4 – 660 mp, înălțime 11,50 m și o trapă de 80 mp cu o adâncime de 2,50 m; platoul 5 – 96,25 mp, înălțime 4,5 m, ca anexă având o piscină de 41 mp cu o adâncime de 1,20 m și un tunel pentru filmări combinate (...). Centrul mai dispunea de un platou exterior, dotat cu instalațiile necesare, precum și de o suprafață de teren de 16 ha, destinată construirii unor decoruri de dimensiuni mari și foarte mari"[157].

Centrul de la Buftea a fost proiectat pentru o producție anuală de 12 filme de lungmetraj, dar între anii 1958 –1960 media nu a depășit 4 pelicule. În 1961, producția se va dubla, în anul 1964 se va ajunge la 11 premiere anual, iar în 1965 la 16 filme artistice. După 1970, producția de filme va depăși 25 de pelicule pe an. Pentru producția de filme documentare, jurnale de actualități și filme de știință popularizată (din 1954) s-a înființat, în 1950, Studioul Cinematografic „Alexandru Sahia", cu o producție inițială de 20 de filme anual, pentru ca în primii ani ai deceniului al 7-lea aceasta să se mărească de aproape 10 ori. În 1964, rod al unor succese reale ale filmului de animație, apare și un studio specializat în acest gen cinematografic – „Animafilm" – care, în 1970, producea 28 de titluri față de 15 în 1965, iar pe total cincinal 1965 – 1970, 128 de pelicule, din care 12 au fost premiate. În acest gen excelează Ion Popescu Gopo, multipremiat pentru *Scurtă istorie*, *Șapte arte* (1958), *Homo Sapiens* (1960), *Allo, Hallo* (1962) ș.a., Bob Călinescu – creator de animație cu marionete, Iulian Hermeneanu, Olimp Vărășteanu, George Sibianu, Horia Ștefănescu (plecat ulterior în SUA), caricaturiștii Nell Cobar și Matty Aslan, Laurențiu Sârbu, pictorul Sabin Bălașa, Adrian Petringenaru și alții. Filmul artistic de lungmetraj din primele cincinale de comunism este puternic contaminat de virusul proletcultismului și se metamorfozează în principal instrument de propagandă pentru noua orânduire, cuvântul „militant" devenind redundant în retorica activiștilor vremii. Filmul era considerat o „armă de luptă" în care personajele „luptau *pentru* (construirea altui tip de societate, pentru formarea «omului de tip nou», pentru impunerea dezideratului leninist al dictaturii proletariatului, pentru afirmarea conștiinței socialiste) și luptau *contra* (contra dușmanilor de clasă, contra chiaburilor, contra sabotorilor și a celor aflați în solda serviciilor de spionaj străine, contra cozilor de topor, contra tuturor celor care puneau bețe în roate «drumului victorios al socialismului»)"[158].

Stigmatizate cu asemenea sloganuri, devenite clișee, se vor realiza pelicule precum: *Răsună valea*, *În sat la noi*, *Mitrea Cocor*, *Desfășurarea*, *Pasărea furtunii*, *Brigada lui Ionuț*. Dezertări de la linia ideologică pot fi considerate ecranizările după Caragiale ale lui Jean Georgescu (*Arendașul român*, *Lanțul slăbiciunilor* și *Vizită*) ori *O scrisoare pierdută*, în viziunea lui Victor Iliu (1954), *La moara cu noroc*, de același regizor, a cărui premieră a avut loc la 26 ianuarie 1957 și *Comoara din Vadul Vechi* (1964). Începutul deceniului 7 aduce în prim plan regizori de forță, impregnați de moderni-

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

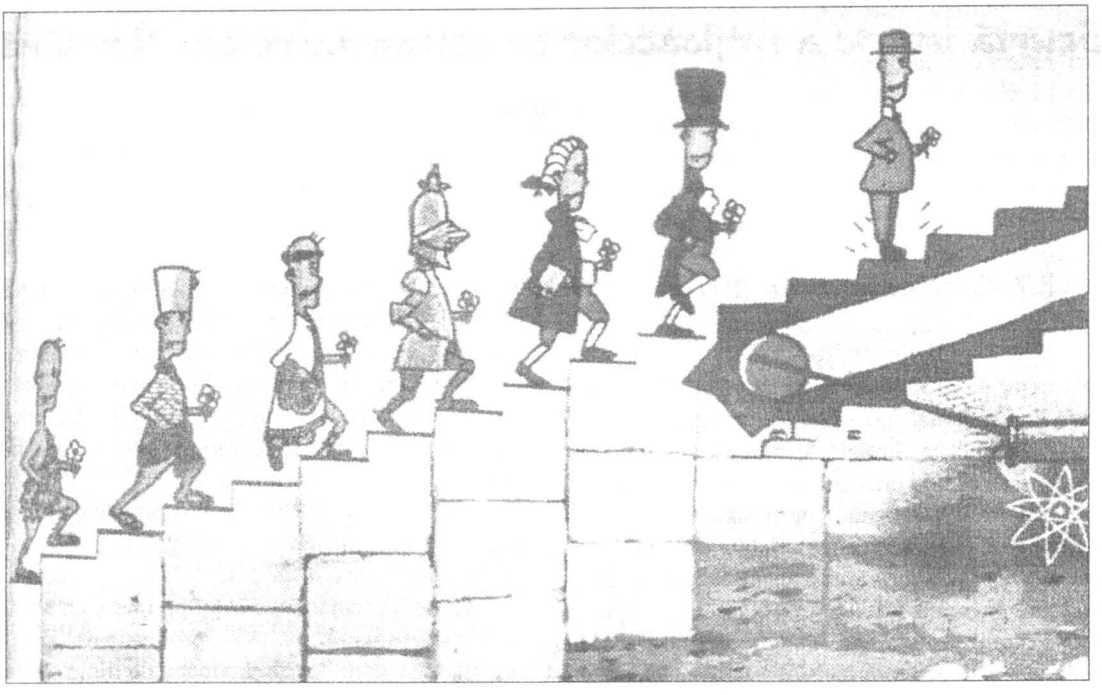

Ion Popescu Gopo – *Scurtă istorie*, 1957

tate, subtilitate şi nuanţe subversive. Este debutul lui Liviu Ciulei cu *Erupţia* (1957), *Valurile Dunării* (1960), culminând cu *Pădurea spânzuraţilor*, laureat la festivalul de la Cannes, din 1965, cu premiul pentru regie. Îl urmează Paul Călinescu, Mircea Drăgan, Mihai Iacob, Gheorghe Vitanidis, Mircea Mureşan şi alţii.

În comedie se afirmă Geo Saizescu cu lungmetrajul *Un surâs în plină vară* (1964), *Dragoste la zero grade* (1966), *Balul de sâmbătă seara* (1967) sau Gheorghe Turcu (*Castelanii*, 1967) şi alţii.

Istoria neamului este adusă şi ea în sprijinul retoricii naţionalist-comuniste, industria cinematografică românească inaugurând acum „epopeea cinematografică naţională", transpunând pe celuloid reconstituiri, mai mult sau mai puţin mistificate ori impregnate ideologic, de evenimente marcante din biografia poporului român. „Capul de serie" este considerat filmul *Tudor* (1963), în regia lui Lucian Bratu. Este urmat de *Lupeni '29* (1963) de Mircea Drăgan. Sergiu Nicolaescu şi Mircea Drăgan prin *Dacii* (1967) şi, respectiv, *Columna* (1968) regresează în ficţiunea istorică până la obârşia istoriei naţionale, racordând producţia naţională de filme „la moda superproducţiilor, care invadaseră – în epocă – piaţa cinematografică mondială, aşa numitele «peplum», de tip *Cleopatra* sau în continuarea tradiţiei italiene, care au apropiat filmul istoric de fantezia istorică şi vice-versa"[159].

Perioada de acomodare cu puterea şi de seducţie a maselor dintre anii 1965 – 1971, după venirea la conducere a lui Nicolae Ceauşescu, se caracterizează printr-un cvasiliberalism insidios, care a generat un curaj inocent, un plus de sinceritate, iniţiativă şi atitudine civică, manifestări şi afecte vizibile şi în creaţiile cinematografice ale unor regizori tineri precum Andrei Blaier, Lucian Bratu, Malvina Urşianu, Savel Stiopul, culminând cu tendinţa vădită de demistificare, de refuz al edulcorării vieţii, „de repulsie faţă de idilism şi formalism" din filmul *Reconstituirea* (1970) al lui Lucian Pintilie, peliculă care a rulat doar 8 săptămâni, fiind scoasă din circuitul public, iar regizorul interzis pentru două decenii. Era al doilea caz de interdicţie de difuzare, după filmul *Meandre* al lui Mircea Săucan (1967) şi primele semne care anunţau în subsidiar reiterarea cenzurii, a imixtiunii puterii în elaborarea produselor culturale simbolice, a monopolizării mijloacelor de exprimare civică de către partidul unic. Deceniul opt aduce în prim plan premisele restaurării dictaturii de tip stalinist, conturarea cultului personalităţii şi ingerinţele tot mai insistente ale ideologicului în activitatea instituţiilor de creaţie. În acelaşi timp, în domeniul filmografiei se maturizează valorile anterioare şi apare o nouă generaţie de regizori menită să-şi subordoneze actul creator comandamentelor autocraţiei comuniste. Sergiu Nicolaescu devine cel mai prolific regizor al perioadei. Este urmat de Gheorghe Vitanidis, Manole Marcus, Iulian Mihu, Elisabeta Bostan şi alţii. Vin din urmă, într-un nou val, cu un inedit limbaj cinematografic şi prospeţime a expresiei: Dan Piţa, Mircea Veroiu, Nicolae Mărgineanu, Stere Gulea, Şerban Creangă, Mircea Daneliuc, Alexa Visarion şi alţii. Producţia de filme între 1976 – 1980 a fost de 129 de pelicule de lungmetraj, o medie de 25 de filme anual şi 32 în 1980. „Animaţia" este şi ea foarte harnică. Între anii 1971 - 1980, Studioul „Animafilm" a realizat nu mai puţin de 534 de pelicule (o medie de 33 de titluri anual), producţia variind între 28 de filme în anul 1971 şi 44 în 1980. Din catalogul „animatorilor" citäm pe: Florin Anghelescu, Victor Antonescu, Mihai Bădică, Sabin Bălaşa, Zaharia Buzea, Nell Cobar, Ion Popescu Gopo – care primeşte câteva distincţii internaţionale pentru scurt metraje de animaţie ca: *Ecce Homo* (1978) şi *Trei mere* (1979) –, Iulian Hermeneanu, George Sibianu, Zoltan Szilágyi şi alţii.

Producţia cinematografică a ultimului deceniu al dictaturii bicefale este încărcată de pelicule de divertisment facil,

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

supuse planului „editorial" și pieței, dar și din câteva ecranizări prin care se relevă maturitatea artei cinematografice românești. Rămân ca reper peliculele: *Glissando*, în regia lui Mircea Daneliuc, *Domnișoara Aurica* a lui Șerban Marinescu, *Adela* regizată de Mircea Veroiu, o reluare a *Ciuleandrei* lui Rebreanu în regia lui Sergiu Nicolaescu, *Pădureanca*, după nuvela lui Ioan Slavici și ecranizată de Nicolae Mărgineanu. Ecranizări de excepție, prin concepția regizorală, rămân *Morometii* lui Stere Gulea (1987) și *Iacob* (1988), creație a lui Mircea Daneliuc. Dintre debuturi, la lungmetraje de ficțiune, ies în evidență regizorii Anghel Mora (*Rezervă la start*), Cristina Nichituș, Dorin Mircea Doroftei și alții. Deceniul nouă este considerat cea mai prodigioasă perioadă din filmografia românească: între anii 1981 – 1989 s-au produs peste 250 de filme de lungmetraj. A fost însă și deceniul „cel mai neverosimil", cum îl caracterizează istoricul de specialitate Călin Căliman: „Faptul că în această perioadă foarte grea pentru filmul românesc – cu imixtiuni vehemente și tot mai aberante ale cenzurii în procesul creator – s-au înregistrat adevărate recorduri cantitative și au apărut performanțe calitative atestă – pe de o parte – capacitățile «frontului creator», (...) pe de altă parte este de natură să pună pe gânduri. La o analiză a producției cinematografice reiese că preocuparea de căpetenie, în primii ani ai deceniului al nouălea – când s-au înregistrat masive de lungmetraje: 31 în 1981, 30 în 1982, 32 în 1983, apoi câte 26 de filme în 1984 și 1985 –, a fost consolidarea fluxului productiv, deci realizarea anuală a unui număr cât mai mare de filme. O consecință imediată a fost, adesea, scăderea exigenței artistice, coborârea ștachetei: în goana după cantitate a fost sacrificată calitatea. (...) Există, însă, și un efect «secundar» al acestei bătălii între cantitate și calitate: cu cât numărul filmelor crește, cu atât este mai mare procentul lucrărilor valoroase"[160].

După evenimentele decembriste din '89, cinematografia românească intră în degringoladă instituțională, în recul productiv, pe fondul unei aspre „cenzuri" economice, al unei absențe normative și al unei incapacități organice de adaptare la condițiile economiei de piață. Dovadă este faptul că în primul an de libertate nu s-a realizat nici un film de lungmetraj cu actori. În schimb, au fost eliberate din „detenția totalitară" și reevaluate metaforele antitotalitare: *Reconstituirea* și *De ce trag clopotele, Mitică?* ale lui Lucian Pintilie, *Croaziera* lui Mircea Daneliuc, *Faleze de nisip* în regia lui Dan Pița, *Sezonul pescărușilor* în regia lui Nicolae Oprițescu ș.a.

Abia în anul 1992, filmul românesc este resuscitat de Dan Pița, care, cu *Hotel de lux*, cucerește Leul de Argint, urmat imediat cu producții metaforă sau de actualitate social-politică de Mircea Daneliuc, Mircea Veroiu, Lucian Pintilie, Nicolae Mărgineanu și alții. Din punct de vedere al reașezării instituționale postrevoluționare este demnă de remarcat reînființarea **Oficiului Național al Cinematografiei** (1997). Filmul documentar a intrat și el într-o criză de producție, Studioul „Sahia Film" rezumându-și activitatea la pelicule „publicitare, utilitare sau de comandă". Un oarecare reviriment al cinematografiei românești este vizibil după anul 2000 când, alături de „bătrâni" regizori, începe să-și facă apariția „generația libertății", aptă să ducă mai departe, în alte condiții și cu alte exigențe artistice, istoria filmografiei românești și să atenueze decalajul față de marile școli cinematografice ale lumii.

Audiența sau ratingul cinematografului românesc este sinuoasă de-a lungul istoriei sale. În perioada comunistă, când acest mijloc de comunicare și divertisment este anexat aparatului de propagandă, se înregistrează o difuzare controlată, programată și consecventă. Crește numărul sălilor de cinema, iar caravanele itinerante pătrund până și în cătunurile inaccesibile. Fiecare peliculă este complementată de jurnale ample cu principalele evenimente filtrate, retușate și adaptate retoricii doctrinare. După o perioadă de redundanță până la lehamite a filmului sovietic se impune difuzarea eteroclită, precedată totdeauna de o selecție compatibilă cu „normele ideologiei și moralei comuniste". În ultimul deceniu al dictaturii, audiența cunoaște un salt previzibil pe fondul unei televiziuni anemice și tot mai subordonate cultului personalității. După evenimentele decembriste, explozia mijloacelor de comunicare și divertisment (cu precădere a televiziunii, care oferă un spectacol ieftin la domiciliu, absorbind mare parte din producția mondială de filme) aruncă cinematograful într-un con de umbră, într-o criză de audiență, cu consecințe nefaste pentru întreg eșafodajul cinematografului românesc. Potrivit anuarului statistic al cinematografiei pe anul 2004, realizat de **Centrul Național al Cinematografiei** (CNC), numărul de filme în premieră prezentate de cinematografele românești a crescut cu 20%, în timp ce numărul spectatorilor a atins cel mai scăzut nivel din ultimii 5 ani. Astfel, în cursul anului 2004, 422 de lungmetraje au rulat în cinematografe, dintre care 171 în premieră. Dar, deși oferta a fost mai bogată, spectatorii s-au împuținat. Doar 4 milioane de români au vizionat filme în cinematografe, ceea ce înseamnă cu 500.000 mai puțini ca în 2003 și cu 1,3 milioane mai puțin decât în 2002. Peste un sfert din numărul total de spectatori i-a cumulat Hollywood Multiplex din Capitală. Frecvența medie din Capitală pe cap de locuitor a ajuns la un nivel minim record pe ultimii 5 ani: 0,19% (față de 2,92% în Franța, 3,38% în Spania și 1,35% în Ungaria). 80% din cinefili au vizionat producții americane și doar 5% producții românești. Producția de film românesc s-a revigorat, față de anii anteriori, astfel că în 2004 s-au realizat 21 de filme de ficțiune de lungmetraj și 17 scurtmetraje, înregistrându-se numărul cel mai mare de filme din perioada postdecembristă. Din anuar reiese clar și numărul în scădere al sălilor de cinema de la 279 în anul 2000 la 155 în anul 2004. Dintre acestea, 114 aparțin Regiei Autonome de Distribuție și Exploatare a Filmului Românesc. La nivelul anului 2005, în România existau doar 11 cinematografe multiecran și multiplexuri care să asigure condiții confortabile de vizionare.

Concurenței redutabile a televiziunii i se adaugă acum video-ul domestic, cinematograful de familie. De la o rețea firavă, clandestină și cu nuanțe subversive, alimentată aleatoriu cu casete video de marinari, aviatori ori ziariști care aveau „privilegiul profesional supravegheat" de a circula în afară, se ajunge, în primii ani postrevoluționari, la un boom al magazinelor de vânzare și al centrelor de închiriere a videocasetelor, fenomen atenuat pe măsura dezvoltării televiziunilor particulare și a rețelelor de cablu care, prin oferta generoasă de filme, împing piața spre saturație. Acestea nu sunt tendințe sau consecințe unice. Le întâlnim pretutindeni în spațiul capitalismului liberal, dominat de legile exigente, dar și impertinente, ale economiei de piață.

Transgresat în domeniul generos al artelor, cinematograful a fost rareori tratat și ca un mijloc de comunicare, similar cu situația fotografiei. La noi, doar un singur autor din bibliografia studiată aduce în atenție statutul cinematografului

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

și ca parte componentă a mass media[161]. Cei mai mulți autori consacrați istoriei mass media exclud filmul din această categorie, poate și datorită faptului că această nouă modalitate de exprimare a ideilor și frământărilor umanității a fost clasată drept a 7-a artă. Și totuși, această minunată descoperire a minții umane reprezintă și un eficient mijloc de comunicare. Deși invită spectatorul la pasivitate, interactivitatea fiind nulă, filmul transmite mesaje care se induc fie în registrul afectiv, fie în planul cognitiv. Filmul se adresează privitorului în dublu limbaj: al imaginii și al sunetului. Îmbinarea armonioasă a acestora sporește expresivitatea și optimizează potențialul estetico-moral al celui care vizionează proiecția. Jurnalele, filmele documentare și științifice, ecranizările unor celebre opere literare, mărturiile istorice pe celuloid au un aport consistent la bagajul cultural al cinefilului. Reconstituirea unei realități, înregistrarea pe peliculă a unor evenimente, peisaje naturale și sociale anulează distanțele dintre țări și contribuie la cunoașterea reciprocă a componentelor etnice din marea diversitate a lumii în care trăim. În funcție de tematică, concepție regizorală și ingredientele de efect, filmul recreează, amuză, distrează, dar în același timp, ca și televiziunea, poate deveni un eficient formator de opinii și de convingeri, un perfid manipulator al lui *homo videns*, cu efecte faste ori pernicioase. Filmul de actualități, fiind o succesiune de imagini animate, accentuează credibilitatea, produce o simbioză între realitate și spectatorul care o receptează pasiv, determinând stări psihice puternice, similare cu imaginile realității televizate. Filmul de ficțiune, după un scenariu prefabricat, poate avea efecte nocive sau, dimpotrivă, benefice la fel ca și televiziunea, având în vedere faptul că aceasta din urmă uzează de filmografie în acord cu principiul auditelului fără decelare, fără exigență selecție a peliculelor care se difuzează pe post. Aceste considerente trebuie luate în seamă cu mare responsabilitate acum când „arta filmului nu mai e rezervată câtorva realizatori, ci devine un mijloc de exprimare și de culturalizare pentru toate popoarele, situându-se pe același plan cu artele de vârstă milenară: dansul, povestirea, poezia, sculptura, pictura"[162].

Bibliografie și note:

157. Căliman, Călin – *Ibidem.*
158. Căliman, Călin – *Ibidem.*
159. Căliman, Călin – *Ibidem.*
160. Căliman, Călin – *Ibidem.*
161. Popa, Dorin – *Introducere în studiul și istoria mass media*, Iași, Editura Universității A. I. Cuza, 2002.
162. Sadoul, Georges – *Ibidem.*

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Agenda culturală

Publicații românești din străinătate

Publicațiile românești din străinătate rămân o oglindă a comunităților respective și totodată o emoționantă legătură cu țara. Institutul român de teologie și spiritualitate ortodoxă din New York, cu revista trimestrială „Lumină Lină", care apare de zece ani, ține această cumpănă între preocupările coreligionarilor din America și teme ce pot interesa pe românii de pretutindeni. Semnalăm astfel câteva subiecte ce invită, unele la meditație, altele la noi cercetări. Dan Brudașcu, utilizând doar surse românești edite, reia ideea otrăvirii lui Octavian Goga din ordinul lui Carol al II-lea. Mihai Miron relatează comemorarea lui Pamfil Șeicaru de la mănăstirea Sf. Ana (lângă Orșova), cât și drumul cu trenul de la București la Turnu Severin.

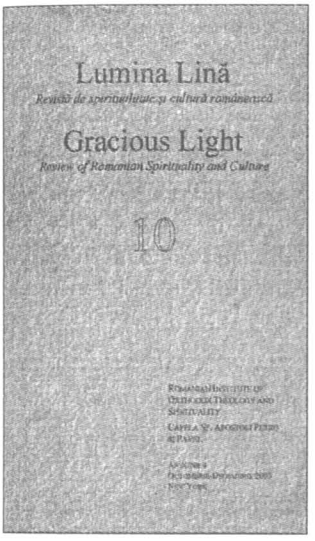

Alexandrei Roceric România i se pare a fi „un mic univers, loc necunoscut lumii prea îndelung"; de aceea consacră un articol plin de vibrație unuia din fiii ei răzlețit în California, Alphonse G. Juillard (1922 – 2000). Textele precumpănitor de expresie teologică mărturisesc că e vorba, în primul rând, de o revistă animată de un preot, părintele Theodor Damian. Cu o iconografie bogată, ilustrând viața culturală a comunității române din New York și un calendar al manifestărilor acesteia, inclusiv simpozionul internațional *Lumină Lină* ca și întâlnirile din alte localități americane, România sau Republica Moldova, revista își îndeplinește menirea: aceea de verigă în bogata împletitură a publicisticii românești de pretutindeni.

* * *

De 25 de ani apare în Suedia, la Skogås, o publicație trimestrială plină de expresivitate, „Curierul românesc". Este animată de soții Silvia Constantinescu (absolventă de filologie în România) și arhitect Octavian Ciupitu. Pe de o parte, trebuie salutată continuitatea, mai rară printre români în general, în condițiile exilului, a unei foi reprezentative. Pe de altă parte, cronica vieții emigrației române în Suedia, interviurile cu întrebări inteligent formulate de cei doi ziariști benevoli, documentarele ample din sfera culturii generale (arhitectura japoneză, spectacolele de operă din Stockholm, imaginea meduzei în arta plastică), dialogul cu oficialități române în vizită în Suedia ori simpla destăinuire a unui evreu-român-suedez care dă piept cu corupția din România când e vorba de recuperarea unor proprietăți – tot acest conținut variat, incitant, constituie, până la urmă, o punte de comunicare între România și Suedia. Să observăm că imigrantul român a venit în Suedia cu o matrice spirituală proprie popoarelor latine. A trebuit să se adapteze rapid mentalității nordice, încărcate de disciplină și reguli ce nu se cuvine a fi călcate după credința de acasă că „se poate și așa". Pentru informarea istoricilor semnalăm articolul dr. Șlomo Leibovici Lais, *7 aprilie 1944 – o dată uitată din istoria României*, despre începutul ocupației sovietice în Botoșani, unde Ana Pauker, venită pe un tanc rusesc, declarase batjocoritor că va restaura Republica Evreiască (an XXV, aprilie – iunie 2005, p. 30).

Asemenea publicații ne ajută să înțelegem mai bine exilul românesc, interacțiunea firească cu țara primitoare, ca și fondul afectiv legat de patrie al acestor cetățeni europeni ori ai Lumii Noi.

Georgeta FILITTI

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Catalog

Ioan SLAVICI, *Opere*, VI. Memorialistică: *Închisorile mele*, *Amintiri. Lumea prin care am trecut*

Text ales și stabilit, note și comentarii, repere critice și indici de Constantin Mohanu, Academia Română, Editura Fundației Naționale Române pentru Știință și Artă, colecția „Opere fundamentale", București, 2005, 1112 p.

Volumul de amintiri al lui Ioan Slavici reînvie pentru contemporani, într-un scris de cronică așezată, figurile marilor săi confrați literari: Eminescu, Caragiale, Coșbuc. Istoriografia literară are un izvor în plus pentru viitoarele cercetări. (Perpessicius, 1926)

Descrierea regiunii în care a văzut lumina e făcută cu o fidelitate de memorie și cu o stăpânire de formă uimitoare la această vârstă. Toată partea aceasta, legătura cu biserica, cu mediul de datini, atingerea cu cartea veche nu e numai pitorească, dar și de un profund sentiment de duioșie [în *Lumea prin care am trecut*]. (N. Iorga, 1934)

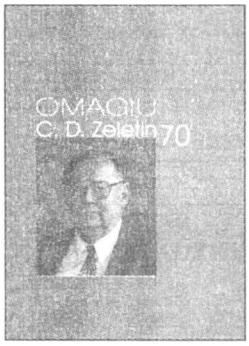

Omagiu. C. D. Zeletin 70

Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Bacău, Centrul Internațional de Cultură și Arte „George Apostu" Bacău 2005, 572 p.

„Personalitatea poliedrică", după caracterizarea lui Ovidiu Drimba, pe care o reprezintă C.D. Zeletin *în cultura română explică aspectul de miscelaneu al volumului omagial de astăzi. El cuprinde, prin urmare, studii, cronici, eseuri, interviuri etc. referitoare la opera sa literară originală și la cea de tălmăcitor din lirica italiană și franceză, scrisori legate de un moment sau altul al biografiei sale, dar și fotografii ori facsimile. Multe din ele privesc personalități importante ale culturii române, de la Perpessicius și Tudor Vianu, la Edgar Papu și George Emil Palade, laureat al Premiului Nobel pentru Medicină...* (Constantin Donea, directorul Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Bacău)

Viorel Gh. SPETEANU, *366 de zile ale Neamului Românesc*

Fundația Culturală Gheorghe Marin Speteanu, București, 2005, 426 p.

Lucrarea de față este o cronologie elaborată cu ajutorul unor istorii, dicționare, enciclopedii. Este singulară în peisajul livresc al culturii românești. Ideea aparține lui Gheorghe M. Speteanu, care cu mulți ani în urmă a început să schițeze coordonatele actualei cărți. Mi-a revenit pioasa datorie să termin ceea ce începuse tatăl meu. Regret că din numeroasele idei, planuri, proiecte culturale inițiate de părintele meu, reușesc să finalizez prea puține din lipsă de mijloace. Situația aceasta mă duce cu gândul la cuvintele lui Cilibi Moise (un alt Anton Pann) care în Apropouri *spunea:* Sunt unii oameni care ajută pe șchiopi, orbi și ciungi de frică să nu ajungă ca ei, iar pe un om învățat nu-l ajută, fiindcă știu că n-or să fie ca el... (Autorul)

Samuel BECKETT, *Malone moare*

Traducere din franceză de Mioara Izverna, EST-Samuel Tastet Éditeur, București, 2005, 144 p.

Malone se afla imobilizat într-o odaie închisă, zăcând aproape țeapăn în pat, așteptându-și moartea care se apropie. Singura mișcare care mai pare posibilă este cea a privirii pe care el și-o depune pe obiectele care îl înconjoară. Și totuși, Malone posedă un creion și un caiet: va scrie.

Malone moare *este cartea în care, cu un umor extrem, cu o acuitate și cu un simț poetic infinite, Samuel Beckett se exprimă în modul cel mai deschis despre actul de a scrie și despre complexitatea raporturilor dintre un scriitor, creația sa și creaturile sale.*

În 1969, Samuel Beckett a primit Premiul Nobel pentru literatură. (Samuel Tastet)

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Alexandru BRAD, *Majoritate supusă* (proză și memorialistică)
Editura Fundației Naționale „Satul Românesc", București, 2006, 368 p.

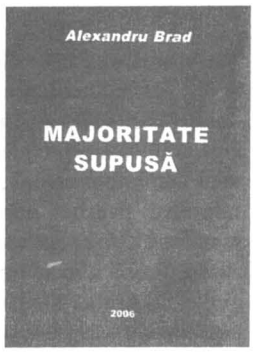

... În ce mă privește, rămân să fac parte din acea majoritate supusă, prea mult umilită de viață și de istorie, însă de neîngenuncheat, oricâte vitregii s-au abătut și se vor mai abate peste ea și peste ei, țăranii.

Am fost, și cu sufletul și prin meserie, aproape de marile lor încrâncenări ori bucurii, le-am surprins momente de frumusețe morală, fapte de înălțătoare solidaritate umană, ca și eșecuri și disperări specifice proceselor de dezrădăcinare, de schimbare a mediului rural cu altul, străin aproape, cel urban, cu mahalalele acestuia, de convertire a îndeletnicirii tradiționale, ancestrale pentru mulți, în meserii noi, cerute de timp, deprinse în școli sau din nevoile vremurilor. Sunt, cele mai multe dintre ele, trăiri personale adunate între copertele acestei cărți scrise, cum ușor se poate deduce, de-a lungul a peste 40 de ani...

Valeriu BIRLAN, *Iacob Negruzzi*, monografie
Editura Regina din Arcadia, București, 2005, 293 p.

... Ceea ce particularizează cartea lui Birlan e caracterul ei documentar. De bună seamă că orice monografie solidă se bazează pe materiale de arhivă: acte de stare civilă, însemnări autografe, mărturii directe și indirecte, corespondență etc. În cazul de față, documentele sunt însă în mare parte inedite, adunate de autor grație unei investigații răbdătoare și anevoioase. Ele sunt foarte atent adnotate și explorate până în cele mai mărunte detalii. Au, de asemenea, avantajul de a fi puse în scenă sub forma unui montaj atrăgător, care desfășoară, evident, în funcție de profilul și relevanța materialului disponibil, adevărate capitole de biografie... (Paul Cornea)

Corneliu LUPEȘ, *Memorie literară bucureșteană*
Editura Muzeul Literaturii Române, București, 2005, 277 p.

Cartea „Itinerariilor memorialistice" m-a surprins, mi-a plăcut, mi-a readus în suflet și în memorie prezența, valoarea și respectul permanent al celor care au dat avânt, greutate și frăgezime limbii românești... Iconografia, reperele critice, originala listă a plăcilor comemorative dovedesc o adâncire de cunoștințe mai mult decât valabile pentru cititor, dar și o puternică însuflețire din partea autorului pentru a scoate la lumină valori cam uitate... Vă rog să binevoiți a transmite D-lui Lupeș omagiul meritat, mulțumiri sufletești și recunoștință profundă. – Baruțu T. Arghezi, Lausanne, 27 mai 2004

Amin MAALOUF, *Leon Africanul*
Traducere din limba franceză și note de Ileana Cantuniari, Editura Polirom, Iași, 2005, 392 p.

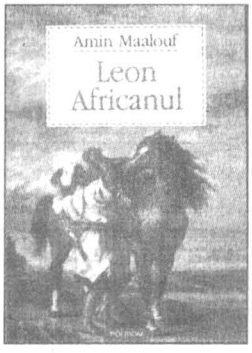

Primul său roman, Leon Africanul, *care începe cu descrierea căderii Granadei văzute «din partea cealaltă», se bazează pe povestea reală a călătorului Hassan al-Wazzan, zis și Leon Africanul. Maur granadin, acesta fuge din fața Inchiziției, face pelerinajul la Mecca, apoi se convertește la creștinism. Maalouf afirmă că odată cu acest roman a căpătat încredere în vocația sa de scriitor.* („The Guardian")

Un roman absolut fascinant – evocarea unei lumi dispărute. (Thomas Fleming)

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Dezvoltarea Colecțiilor al Bibliotecii Metropolitane București

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Repere

„LITERE"

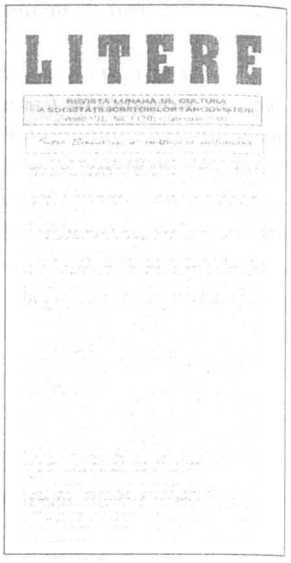

Numărul 1 (70) din ianuarie 2006 se deschide cu o tabletă foarte amară semnată de directorul „LITERE"-lor, Tudor Cristea, *Între Eminescu și mătușica milionară*, pe care ne îngăduim să o reproducem, nu înainte însă de a întâmpina cu un salut confratern cercul „târgoviștean" al colaboratorilor care dau substanță și relief publicației dâmbovițene intrată, iată, în al șaptelea an de apariție: Alexandru George, Mircea Horia Simionescu, Barbu Cioculescu. Nu vom enumera autori și titluri, paginile de critică și de literatură, de informație, de document, paginile consacrate lui Eminescu și cele oferite altor discipline, rezumându-ne la semnalarea și la recomandarea unei reviste care onorează spațiul nostru cultural. (Cu două nedumeriri: întâia – graba în alcătuirea unui termen care nu vine în sprijinul unui onorabil coleg al nostru – *„Zalismul" în perspectiva istoriografiei literare*. Nu-i locul aici să creăm curente și direcții, jucându-ne cu numele altor la fel de onorabili critici contemporani. Și a doua, cum s-a ajuns de la B. Fundoianu la *Bebe* Fundoianu? – aceasta, la capitolul „curentiștii", înaintea capitolului „interrăzboinicii", din același articol. Parcă e prea de tot!). (*I. H.*)

Între Eminescu și mătușica milionară

Ni se spune, pe toate canalele, de către tot felul de inși, de la criticul literar de prestigiu până la țoapa intelectuală, că n-ar mai fi cazul să-l citim pe Eminescu, și cu nici un preț la zile aniversare, în cadrul unui festivism de prost-gust. Carevasăzică, abia ieșirăm din sărbători, din festivismul Crăciunului și al Anului Nou, pe care-l gustarăm la prețuri modice, dar și la prețuri de zeci de mii de dolari, abia trecurăm de festivismul plăcut al Sfântului Ioan, de cel al zilei lui Băsescu, a lui Tăriceanu, a lui Borcea, a lui Ixulescu, a fiecăruia dintre noi, fără să fim deranjați. Dar ne deranjează, domnule, festivismul când e vorba de Poetul Național, ca și ideea de Poet Național, ca și ideea de Poet, ca și ideea de lectură, ca și ideea.

Foarte bine! Să nu-l citim pe Eminescu la comandă. Să nu-l citim la zile aniversare sau comemorative. Să-l citim când ne vine nouă. Dar uite că românilor ar cam fi să le vină să-l citească și să-l citeze pe Eminescu (și nu doar pe C. T. Popescu) tocmai acum. Fie pe jurnalistul acerb, fie pe poetul spumegând de mânie. Să se întrebe, de pildă, ce-ar zice Eminescu, trăind în zilele noastre și văzând mascarada noastră politică, mediul nostru de afaceri, economia noastră, fățărnicia și viciul, vulgaritatea și cinismul hoților la drumul mare cu funcții de partid și de stat și mai mari. Ce-ar zice Eminescu, a cărui mătușă ar muri (ca și el!) de frig în garsonieră cu pensia ei de profesoară, când altă mătușă, tot fostă profesoară, lasă moștenire rudelor sale sus-puse un milion de dolari. Când unchii miniștrilor le tot trimit din străinătate mașini, când șmecherii aruncă milioanele în sus, fără jenă, în fața camerelor de luat vederi, iar omul cinstit numără bănuții zilnic și face socoteli nesfârșite, ca să nu-i moară copiii de foame. Când vezi tot mai mulți oameni căutând în gunoaie, la concurență cu câinii. Când se fac peste noapte averi, când aleșii neamului se lăfăiesc în mașini de ultimă generație, în vile luxoase, în hoteluri scumpe din cine știe ce insulă, când oamenii noștri de afaceri se distrează, la vedere, cu țiitoare minore, de grija cărora nu se sesizează nici un parchet. Ce-ar putea să facă Eminescu? Ar scrie tot ce-a scris, deși a scris degeaba, că năravul național e greu de răpus. Dar ar scrie: „Dintr-aceștia țara noastră își alege astăzi solii!/ Oameni vrednici ca să șază în zidirea Sfintei Golii,/ În cămeși cu mâneci lunge și pe capete scufie,/ Ne fac legi și ne pun biruri, ne vorbesc filozofie!". Deși la Sfânta Golia era o casă de nebuni, nu o pușcărie, cum ar trebui azi. Și ar adăuga, neputând să tacă, neputând să consimtă prin indiferență și prin lehamite: „Prea v-ați arătat arama sfâșiind această țară,/ Prea făcurăți neamul nostru de rușine și ocară,/ Prea v-ați bătut joc de limbă, de străbuni și obicei,/ Ca să nu se-arate-odată ce sunteți – niște mișei!". Și ar încheia cu disperare: „Cum nu vii tu, Țepeș Doamne, ca punând mâna pe ei,/ Să-i împarți în două cete: în smintiți și în mișei,/ Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,/ Să dai foc la pușcărie și la casa de nebuni!".

Numai că cele câteva sute de exemplare ale revistei literare în care Eminescu ar tipări toate astea ar fi cumpărate imediat, cu tipografie și cu redactori cu tot, de către nepoții mătușii milionare. Iar bodiguarzii lor i-ar aplica poetului un duș rece, l-ar băga în cămașa de forță și l-ar duce la casa de nebuni.

După care toată lumea și-ar relua, împăcată, în numele integrării europene, ocupațiunile și distracția.

Tudor CRISTEA

Sursele ilustrațiilor: pp. 2 – 5 – *Enciclopedia României*, vol. I, 1938; pp. 7 – 9 și coperta I – Internet; pp. 10 – 11 – Arhiva Filitti; pp. 13, 27, 28, 30, 34 – Expoziția retrospectivă GHEORGHE ADOC, Oficiul de Ambientare și Expoziții de Artă, București, noiembrie – decembrie 1996; p. 14 – *București vechi. Documente iconografice*, strânse și reproduse prin îngrijirea domnului Adrian C. Corbu, Atelierele „Cartea Românească", București, 1936; p. 15 – BMB; pp. 16 – 17 – Editura Academiei Române; p. 18 – „Dacia Literară", nr. 63 (6/2005), Iași; p. 24 – BMB; p. 32 – Dana Duma, *Ion Popescu Gopo*, Editura Meridiane, București, 1996; coperta III – Laffont-Bompiani, *Dictionnaire biographique des auteurs*, Paris, 1964.

Sursele citatelor: coperta I – Marin Sorescu, *La Lilieci*, Cartea a VI-a, Fundația „Marin Sorescu", 1998; coperta II – Lessing, *Laocoon sau despre limitele picturii și ale poeziei*, în românește de Lucian Blaga, Editura Univers, București, 1971; coperta IV – Expoziția retrospectivă GHEORGHE ADOC.

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Calendar

februarie 2006

♦ 1 februarie 1916. 90 de ani de la moartea reginei **Elisabeta a României** [Carmen Sylva] (17 dec. 1843 – 1 feb. 1916)

♦ 2 februarie 1826. 180 de ani de la moartea lui **Jean Anthelme Brillat-Savarin**, scriitor, muzician şi gastronom francez (1 apr. 1755 – 2 feb. 1826)

♦ 2 februarie 1896. 110 ani de la moartea lui **Nicolae Beldiceanu**, poet (26 oct. 1844 – 2 feb. 1896)

♦ 3 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Tudor George**, poet şi traducător (3 feb. 1926 – 12 ian. 1992)

♦ 3 februarie 1976. 30 de ani de la moartea lui **Werner Karl Heisenberg**, fizician atomist german, laureat al Premiului Nobel, 1932 (5 dec. 1901 – 3 feb. 1976)

♦ 4 februarie 1881. 125 de ani de la naşterea lui **Fernand Léger**, pictor francez (4 feb. 1881 – 17 aug. 1955)

♦ 4 februarie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Nicolae Georgescu-Roegen**, matematician, economist, statistician (4 feb. 1906 – 31 oct. 1994)

♦ 5 februarie 1881. 125 de ani de la moartea lui **Thomas Carlyle**, scriitor şi istoric scoţian (4 dec. 1795 – 5 feb. 1881)

♦ 6 februarie 1626. 380 de ani de la naşterea **Doamnei de Sévigné**, scriitoare franceză (6 feb. 1626 – 17 apr. 1696)

♦ 6 februarie 1891. 115 ani de la naşterea lui **Adrian Maniu**, scriitor (6 feb. 1891 – 20 apr. 1968)

♦ 6 februarie 1916. 90 de ani de la moartea lui **Dario Ruben**, poet hispano-american (18 ian. 1867 – 6 feb. 1916)

♦ 6 februarie 1916. 90 de ani de la naşterea lui **Gabriel Ţepelea**, istoric literar, membru al Academiei Române

♦ 7 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Vasile Crişan**, pictor

♦ 7 februarie 1931. 75 de ani de la moartea lui **Ion Vidu**, compozitor, dirijor, folclorist (17 dec. 1863 – 7 feb. 1931)

♦ 8 februarie 1931. 75 de ani de la naşterea actorului american **James Dean** (8 feb. 1931 – 30 sept. 1955)

♦ 9 februarie 1881. 125 de ani de la moartea scriitorului rus **F. M. Dostoievski** (11 nov. 1821 – 9 feb. 1881)

♦ 10 februarie 1916. 90 de ani de la naşterea lui **George Dan**, poet şi traducător (10 feb. 1916 – 5 ian. 1972)

♦ 11 februarie 1806. 200 de ani de la moartea lui **Vicente Martin Y Soler**, compozitor şi organist spaniol (2 mai 1754 – 11 feb. 1806)

♦ 11 februarie 1881. 125 de ani de la naşterea lui **Carlo Carra**, pictor italian (11 feb. 1881 – 13 apr. 1966)

♦ 12 februarie 1881. 125 de ani de la naşterea balerinei ruse **Anna Pavlova** (12 feb. 1881 – 23 ian. 1931)

♦ 14 februarie 1821. 185 de ani de la moartea lui **Petru Maior**, filolog şi istoric (14 oct. 1761 – 14 feb. 1821)

♦ 14 februarie 1926. 80 de ani de la moartea lui **Radu Rosetti**, istoric, memorialist, prozator (1853 – 14 feb. 1926)

♦ 14 februarie 1931. 75 de ani de la naşterea lui **Gheorghe Achiţei**, eseist şi estetician

♦ 14 februarie 1931. 75 de ani de la naşterea actorului **Octavian Cotescu** (14 feb. 1931 – 23 aug. 1985)

♦ 14 februarie 1976. 30 de ani de la moartea sculptorului **Oscar Han** (3 dec. 1891 – 14 feb. 1976)

♦ 15 februarie 1781. 225 de ani de la moartea lui **Gotthold Ephraim Lessing**, scriitor german (22 ian. 1729 – 15 feb. 1781)

♦ 16 februarie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Tiberiu Popoviciu**, matematician (16 feb. 1906 – 29 oct. 1975)

♦ 16 februarie 1996. 10 ani de la moartea lui **Nicolae Carandino**, scriitor, gazetar şi om politic (19 iul. 1905 – 16 feb. 1996)

♦ 17 februarie 1856. 150 de ani de la moartea lui **Heinrich Heine**, poet german (13 dec. 1797 – 17 feb. 1856)

♦ 17 februarie 1881. 125 de ani de la naşterea actorului **Ion Manolescu** (17 feb. 1881 – 27 dec. 1959)

♦ 17 februarie 1971. 35 de ani de la moartea lui **Miron Radu Paraschivescu**, poet, publicist şi traducător (2 oct. 1911 – 17 feb. 1971)

♦ 18 februarie 1546. 360 de ani de la moartea lui **Martin Luther**, reformator eclesiastic german (10 nov. 1483 – 18 feb. 1546)

♦ 18 februarie 1831. 175 de ani de la moartea lui **Ryokan**, poet şi caligraf japonez (1758 – 18 feb. 1831)

♦ 18 februarie 1886. 120 ani de la moartea lui **Constantin D. Aricescu**, scriitor, publicist şi istoric (18 mart. 1823 – 18 feb. 1886)

♦ 18 februarie 1896. 110 ani de la naşterea lui **André Breton**, poet francez, teoretician-fondator al suprarealismului (18 feb. 1896 – 28 sept. 1966)

♦ 18 februarie 1931. 75 de ani de la naşterea scriitoarei americane **Toni Morrison**, laureată a Premiului Nobel pentru Literatură, 1993

♦ 19 februarie 1876. 130 de ani de la naşterea sculptorului **Constantin Brâncuşi** (19 feb. 1876 – 16 mart. 1957)

♦ 19 februarie 1936. 70 de ani de la naşterea scriitorului **Marin Sorescu** (19 feb. 1936 – 8 dec. 1996)

♦ 20 februarie 1976. 30 de ani de la moartea lui **René Cassin**, jurist francez, laureat al Premiului Nobel pentru Pace, 1968 (5 oct. 1887 – 20 feb. 1976)

♦ 21 februarie 1876. 130 de ani de la naşterea lui **Teodor Teodorescu**, compozitor (21 feb. 1876 – 20 sept. 1920)

♦ 21 februarie 1906. 100 de ani de la naşterea lui **Paul Miracovici**, pictor (21 feb. 1906 – 15 nov. 1973)

♦ 22 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea sculptorului şi graficianului **Gheorghe Adoc**

♦ 23 februarie 1821. 185 de ani de la moartea poetului englez **John Keats** (31 oct. 1795 – 23 feb. 1821)

♦ 24 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Ovidiu Cotruş**, eseist (24 feb. 1926 – 12 sept. 1977)

♦ 25 februarie 1841. 165 de ani de la naşterea pictorului francez **Auguste Renoir** (25 feb. 1841 – 3 dec. 1919)

♦ 25 februarie 1856. 150 de ani de la naşterea lui **Karl Lamprecht**, istoric german, membru de onoare al Academiei Române (25 feb. 1856 – 10 mai 1915)

♦ 25 februarie 1866. 140 de ani de la naşterea lui **Benedetto Croce**, filosof, istoric şi estetician italian (25 feb. 1866 – 20 nov. 1952)

♦ 25 februarie 1866. 140 de ani de la **debutul literar al lui Mihai Eminescu** în revista „Familia" din Oradea, cu poezia *De-aş avea...*

♦ 25 februarie 1881. 125 de ani de la moartea lui **Cezar Bolliac**, poet şi publicist (23 mart. 1813 – 25 feb. 1881)

♦ 26 februarie 1881. 125 de ani de la moartea lui **August Treboniu Laurian**, lingvist şi istoric (20 iul. 1810 – 26 feb. 1881)

♦ 26 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Gheorghe Platon**, istoric, membru al Academiei Române

♦ 27 februarie 1906. 100 de ani de la moartea lui **Samuel Pierpont Langley**, astronom şi fizician american (22 aug. 1834 – 27 feb. 1906)

♦ 28 februarie 1926. 80 de ani de la naşterea lui **Virgil Almăşanu**, pictor

NOTĂ: Rubrică realizată cu sprijinul Serviciului Informare Bibliografică al Bibliotecii Metropolitane Bucureşti

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

Contents

Prince Carol's Voyage to His New Country 2

Manole FILITTI – Calea Victoriei (II) 6

Georgeta FILITTI – Bucharest Archives – Mihai Antonescu 10

Ana Maria ORĂŞANU – Bucharest in the Time of King Carol I – 1866 14

Bucharest Metropolitan Library – Patrimony 15

History of the Book – *BIBLIA VULGATA* 16

Contemporary Autographs – *Lucian VASILIU* 18

Sergiu GĂBUREAC – Bucharest Metropolitan Library – 2005 Public Relations' Report 20

Radu VLĂDUŢ – 'Cezar Petrescu' Library Branch's Day 24

EBLIDA Hot News. December 2005 – January 2006 – Library and Information Society Issues 25

Dumitru BĂLĂEŢ – Education Through Libraries – A National Priority 26

Dorina DINU – The Communal Library in Armăşeşti 29

Liviu BUTUC – Short History of Communication in Romania (V) 31

Romanian Publications from Abroad 35

Catalogue 36

„LITERE" 38

Calendar 39

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA

Bucureşti, str. Tache D. Ionescu nr. 4
Sector 1, Cod poştal 010354
Redacţia: Tel./Fax: 212.83.11
E-mail: bibliobuc@yahoo.com
ISSN 1454-0487

Director: Florin ROTARU
Director artistic: Mircea DUMITRESCU
Redacţia: Ion HOREA (redactor şef), Georgeta FILITTI, Iulia MACARIE (secretar de redacţie), Radu VLĂDUŢ

CUPON

ABONAMENT LA
BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR

Numele .....
Prenumele .....
Adresa .....
Cod..... Telefon.....
Solicit abonarea la revista **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR** pe o perioadă de ..... luni.
Adresa: Bucureşti, str. Tache D. Ionescu nr. 4, Sector 1, Cod poştal 010354.
Anexez chitanţa de plată a sumei de ..... lei în contul dvs.
nr. RO38 RNCB 5010 0000 3771 0001 BCR Sector 1. C.U.I. 10141341.

Asociaţia noastră ABIDOR şi Biblioteca Metropolitană Bucureşti sunt singurele reprezentante din România, în calitate de membre, în asociaţiile INTAMEL şi EBLIDA începând cu anul 1998. Astfel, revista noastră este unica publicaţie care vă oferă ultimele noutăţi din comunitatea internaţională a bibliotecilor.

Administraţia noastră face, prin plata directă sau prin mandat poştal, abonamente la revista lunară **BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR**. Preţul unui număr este de 20.000 lei / 2 RON. Preţul unui abonament anual (12 numere) este de 240.000 lei / 24 RON.

Tipărit la Tipografia SEMNE '94

Redacţia revistei BIBLIOTECA BUCUREŞTILOR respectă opţiunile autorilor cu privire la normele ortografice

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

GOTTHOLD EPHRAIM LESSING

1729 – 1781

225 de ani de la moarte

„Cînd vrem să comparăm pictorul şi poetul în unele cazuri particulare, se impune înainte de toate să luăm seama dacă au lucrat şi unul şi celălalt în deplină libertate, dacă, slobozi de orice constrîngere din afară,
au putut să tindă exclusiv spre cea mai mare eficacitate a artei lor.
Pentru artistul antic, religia era de multe ori o astfel de constrîngere exterioară.
Opera lui, destinată cultului şi închinăciunii, nu putea să fie totdeauna aşa de perfectă ca atunci cînd unica ei menire ar fi fost desfătarea privitorului.
Superstiția îi supraîncărca pe zei cu tot felul de simboluri, şi cei mai frumoşi dintre ei nu pretutindeni erau veneraţi pentru frumusețea lor…“

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro

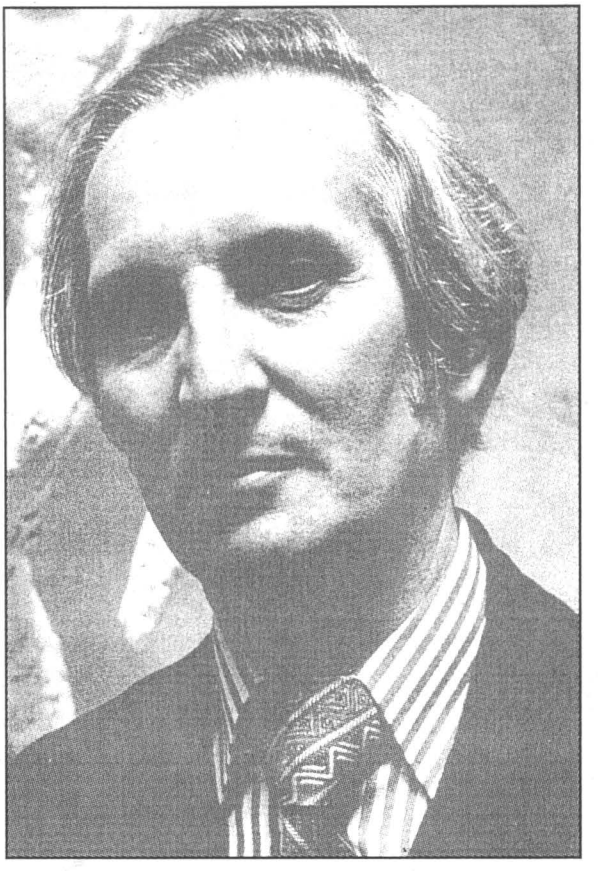

GHEORGHE ADOC

– 80 de ani –

„Gheorghe Adoc a abordat îndeosebi problemele basoreliefului.
Acestea sunt cu totul remarcabile, singulare aş putea zice,
în acest gen de sculptură.
El stăpâneşte cu meşteşug riguros, fie că e vorba de medalistică
sau de mari suprafeţe monumentale.
Ocupă un loc binemeritat în arta plastică românească".

Ion Irimescu

ISSN 1454-0487

https://biblioteca-digitala.ro / http://bibmet.ro